

ØKUS KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefelleskap

Møteinnkalling Kontrollutvalget Rakkestad

Møtested: Rakkestad kommune, møterom Formannskapssalen

Tidspunkt: 07.05.2024 kl. 12:00

Eventuelle forfall meldes til Anita Dahl Aannerød, telefon 900 86 740, e-post
rona@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Dersom du ønsker å få vurdert din habilitet, send nødvendig informasjon til sekretariatet
postkontrollutvalg@fredrikstad.kommune.no

30.04.2024

Ellen Solbrække
Kontrollutvalgsleder

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 24/12	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 24/13	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 24/14	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune	
PS 24/15	Oppfølgingsrapport "Forebyggende arbeid innen psykisk helse" - Rakkestad kommune	
PS 24/16	Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon "Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet"	
PS 24/17	Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2023 - Rakkestad kommune	
PS 24/18	Referater og meldinger	
PS 24/19	Eventuelt	

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/159
Dokumentnr.: 16
Løpenr.: 32160/2024
Klassering: 3016-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/12
---	-------------------------------	--------------------------------

Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes.

Fredrikstad, 06.02.2024

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Saksliste er fremlagt og godkjent av kontrollutvalgets leder.

Vurdering

Innkalling og saksliste godkjennes.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/159
Dokumentnr.: 14
Løpenr.: 32149/2024
Klassering: 3016-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/13
---	-------------------------------	--------------------------------

Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å godkjenne og signere protokollen sammen med leder av utvalget, velges

Fredrikstad, 28.04.2024

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kontrollutvalgets rutine som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 21.11.2023 skal det ved hvert møte settes opp en sak om «Valg av en representant til signering av protokoll». Den som leder møtet skal alltid signere protokollen.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at vedtak fattet i sak «Rutine for valg av representant til å godkjenne og signere protokoll» legger føringer for denne saken.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/151
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 73257/2024
Klassering: 3002-193
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/14
---	-------------------------------	--------------------------------

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune som vist i vedlegg 1 til saken
2. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen 2023 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet

Fredrikstad, 18.04.2024

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune.
2. Sekretariatets underdokumentasjon til forslag til uttalelsen til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune
3. Revisjonsberetning for 2023 – Rakkestad kommune, datert 15.04.2024.
4. Årsregnskapet og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (LOV-2018-06-22-83)
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904)
- Forum for Kontroll og Tilsyn – Veileder til kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap og årsberetning
- NKRF – kontroll og revisjon i kommunene - Veileder til kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap og årsberetning
- Tallanalyse av økonomien - Excel arbeidsdokument for ØKUS KOF

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

I følge kommuneloven § 14-6 skal kommunen for hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning. I henhold til forskriftens kapittel 5, om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 07.06.2019, skal årsregnskapet inneholde driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter. I henhold til kommunelovens § 14-7 skal kommunen utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. I årsberetning fra kommunen

skal det blant annet skal gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme foretakets stilling og resultat m.m.

Gjeldende tidsfrister for avleggelse av årsregnskapet og årsberetningen er:

- kommunens årsregnskap skal være avlagt innen 22. februar etter regnskapsåret
- kommunens årsberetning utarbeides innen 31. mars

I følge kommuneloven § 24-8 skal revisor avgi en revisjonsberetning til kommunestyret. I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik

Gjeldende tidsfrist for avleggelse av revisjonsberetning er 15 april.

I henhold til kommunelovens § 14-3 skal kontrollutvalget uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak. Jmfør forskrift om revisjon og kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 3 - 2. ledd.

Kontrollutvalget har i sitt arbeid med uttalelsen støttet seg på de to veilederne om «*Kontrollutvalget uttalelse til kommunen årsregnskap og årsberetningen*» som er utgitt av henholdsvis Forum for Kontroll og Tilsyn og NKRF – kontroll og revisjon i kommunene.

Vurdering

I kontrollutvalgets forslag til uttalelse har sekretariatet med bakgrunn i avlagte årsregnskap og årsberetning for 2023, innarbeidet ulike tallstørrelser knyttet til kommunes regnskapsresultat og om forhold som påvirker årets resultat. Videre har enkelte nøkkeltall som netto driftsresultat, gjeldsgrad, størrelse på fond og likviditetstall tatt inn i uttalelsen. Forhold av betydning i revisjonsberetning innarbeides i forslaget til uttalelsen. Sekretariatet har gitt en oppsummering av sine observasjoner i vedlegg 2 i saken og denne er kun ment til å understøtte kontrollutvalgets utarbeidelse for forslag til uttalelsen.

Sekretariatet viser i sin helhet til kontrollutvalgets forslag til uttalelse til årsregnskapet 2023 i vedlegg 1.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å avgi uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen 2023 for Rakkestad kommune som vist i vedlegg 1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetningen 2023 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

Kommunestyret i Rakkestad kommune**Deres referanse****Vår referanse**

2024/151-2-101196/2024-BJGU

Klassering

3002-193

Dato

18.04.2024

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2023 for Rakkestad kommune

I henhold til forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3, avgir herved kontrollutvalget sin uttalelse til årsregnskap og årsberetning for året 2023.

Kontrollutvalget har den 07.05 2024 behandlet årsregnskapet og årsberetningen for 2023 for Rakkestad kommune. Østre Viken kommunerevisjon IKS har avgitt tilhørende revisjonsberetning, datert 15.04 2024.

Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetningen for 2023 er avlagt innen gjeldende tidsfrister.

Kommunen har i 2023 et netto negativ driftsresultat på kr. 25 030 452,-. Drifts- og investeringsregnskap er begge avsluttet i henhold til lov og forskrift.

Kontrollutvalget viser til årsberetningens omtale (side 13 - 20) om de ulike forhold som påvirker resultatet for 2023. Avvik knyttet til tjenesteområdene vises samlet på side 31 og detaljert under det enkelte tjenesteområdet.

Kontrollutvalget viser til følgende sentrale nøkkeltall fra kommunes regnskap for 2023 sett opp mot kommunens egne nedfelte måltall som er vedtatt av kommunestyret.

- Kommunes netto driftsresultat tilsvarer – 2,98 % av driftsinntekter. Kommunens måltall er minimum + 1,75 %, dette for å opprettholde kommunens formue.
- For kommunen netto langsiktige lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser, ubrukte lånemidler og formidlingslån) utgjør 90,3 % sett i forhold til sum driftsinntekter per 31.12. Etter kommunens måltall skal tallet overstige 85 %.
- Kommunens disposisjonsfond per 31.12 utgjør 11,1 % av brutto driftsinntekter. Kommunens måltall er at forholdet skal være over 10 %, for å ha et godt økonomisk handlingsrom.
- Kommunens likviditetsgrad 1 og 2 (betalingsevne) ligger på et tilfredsstillende nivå per 31.12 i henhold til anerkjent regnskapsteori.

Revisor har konkludert med at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Østfold kontrollutvalgssekretariat (ØKUS KOF)

Besøksadresse: Dikeveien 29, 1661 Rolvsøy
E-postadresse: rona@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 900 86 740 Telefaks:

Postadresse: Dikeveien 29, 1661 ROLVSØY
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no/okus
Tlf. saksbeh.: 452 55 251 Orgnr. 926 367 358

Årsberetningen inneholder de opplysninger som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor har avlagt beretning for 2023 uten presiseringer og forbehold.

Kontrollutvalget har etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, påsett at det ikke foreligger åpne revisjonsmerknader ved årsskifte 2023/24.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold, fremkommet i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalgets uttalelse. Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret fastsetter årsregnskapet og årsberetningen for 2023.

Rakkestad 07.05 2023

Ellen Solbrække (s)
leder

Kopi: Formannskapet

Underdokumentasjon til saksfremlegg og forslag til uttalelsen årsregnskapet og årsberetningen - 2023 for Rakkestad kommune.

1. Innledning.

Kontrollutvalget har i møte 07.05.2024 behandlet utvalgets sin uttalelse til Rakkestad kommune sitt årsregnskap og årsberetning for 2023

Representanter for kommunens administrasjon og ansvarlig revisor var tilstede i møte og presenterte årsregnskapet og revisjonsberetningen. Spørsmål fra kontrollutvalget ble besvart i møte.

2. Ansvarlig for økonomiforvaltningen.

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunes sin økonomi, derunder vedta årsregnskap og årsmeldingen, jfr. Kommunelovens § 14-2. Det er videre kommunestyret sitt ansvar å påse at økonomiforvaltningen skjer i tråd med lov, forskrift og egne interne reglement. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltningen av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltningen er forsterket gjennom ny kommunelov jfr. §§ 14-1 og 25-1 og 2.

Med grunnlag i finansielle måltall, skal årsberetningen gi vurdering av om den økonomiske utviklingen og stillingen slik den går frem av årsregnskapet, er forsvarlig og tar vare på handleevnen over tid, jfr. Kommuneloven § 14-7 a-b. Det er ikke lenger tilstrekkelig at årsmeldingen bare gjør rede for sentrale resultater i årsregnskapet.

3. Formål med kontrollutvalgets sin uttalelse.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) definerer formålet med uttalelsen til å være at kommunestyret skal få oppsummerende og samlet informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at kravene til årsregnskapet og årsmeldingen, er ivaretatt i tråd med lov, forskrift og egne reglement, jfr. Kommuneloven §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

4. Grunnlag for uttalelsen.

Grunnlag for uttalelsen er dokument og behandlinger som ligger til grunn for utarbeidelsen av denne saken, slik som:

- Avlagt årsregnskap fra kommunedirektøren, datert 22.02 2024
- Kommunedirektørens sin årsmelding, datert 31.03 2024
- Revisjonsberetningen, datert 15.04 2024.
- Rapport etter etterlevelsekontroll, datert 26.06 2023
- Forvaltningsrevisjoner med tema innen økonomiforvaltningen.
- Revisors sine orienteringer til kontrollutvalget om:
 - Revisjonsplan-/strategier
 - Oppsummering av interims revisjon
 - Oppsummering av årsoppgjørsrevisjon
- Gjennomførte påseansvar ovenfor revisjonen
- Statlige tilsyn

5. Vurdering av årsregnskapet og årsmeldingen

5.1 Revisjonsberetningen.

Revisor har konkludert med at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Årsberetningen inneholder de opplysninger som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor har avlagt beretning for 2023 uten presiseringer og forbehold.

5.2 Årsregnskapet – nøkkeltall

Netto driftsresultat i %:

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
-2,9	-0,73	0,37	0,70	2,69	3,53	3,06

Anbefalt nøkkeltall: + 1,75 (Teknisk beregningsutvalg -TBU)

Kommunens egne måltall: >1,75 %

Utvikling av gjeldsgrad i %:

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
90,3	87,5	94,8	92,7	95	91	87

Anbefalt nøkkeltall: 60 - 90 % (Teknisk beregningsutvalg –TBU)

Kommunens egne måltall:< 85 %

Utviklingen av disposisjonsfond i % av driftsinntekter:

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
11,1	14,3	15,4	16,1	12,6	9,6	6,6

Anbefalt nøkkeltall: 5-10 % (Teknisk beregningsutvalg –TBU)

Kommunens egne måltall:> 10 %

Utvikling av likviditetsgrad 1:

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
2,1	2,6	2,6	2,6	2,4	2,2	1,8

Anbefalt nøkkeltall: >2 (regnskapsteori)

Utvikling av likviditetsgrad 2:

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
1,3	2,1	2	3,0	2,1	2,0	1,4

Anbefalt nøkkeltall >1 (regnskapsteori)

5.3 Særskilte forhold som påvirker årets årsresultat.

Kontrollutvalget viser til årsberetningens omtale (side 13 - 20) om de ulike forhold som påvirker resultatet for 2023. Avvik knyttet til tjenesteområdene vises samlet på side 31 og detaljert under det enkelte tjenesteområdet.

5.4 Økonomiforvaltning og internkontroll

Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontroll bygger på rapporter fra regnskapsrevisor, forvaltningsrevisjon, statlige tilsyn og informasjon fra kommunen. Følgende vurderinger er gjort:

- Det er ikke avdekket vesentlige svakheter med den økonomiske interkontrollen verken i revisors sine rapporteringer gjennom året eller i deres orienteringer til kontrollutvalget.
- Budsjettavvik og avvik fra budsjettpremissene er tilfredsstillende forklart i årsmeldingen. Dette er også bekreftet fra revisor.
- Revisor har bekreftet at bokføringen er i tråd med bokføringsregelverket. Ingen avvik er avdekket eller rapportert.
- Det er i regnskapsåret 2023 gjennomført etterlevelsekontroll med «*Offentlige anskaffelser*». Det er ikke avdekket avvik i kontrollen.
- Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjonsrapport i løpet av 2023 som var rettet mot økonomiforvaltningen.
- Der er ikke gjennomført statlige tilsyn med som har betydning med økonomiforvaltningen.

6. Vurdering av ikke økonomiske krav i årsmeldingen.

<i>Tekst</i>		<i>Henvisning</i>
Er tiltak som er sett i verk og tiltak som er planlagt ser i verk for å sikre en høy etisk standard omtalt i årsmeldingen?	✓	Årsberetningen side 50
Er den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling omtalt i årsmeldingen?	✓	Årsberetningen side 47

7. Vurdering av revisjonen sitt arbeid

Kontrollutvalgets påseansvar at regnskapet er revidert på en trygg måte:

<i>Tekst</i>		<i>Kommentarer</i>
Kvalifikasjonskrav	✓	Revisjonsselskapet håndterer dette intern i selskapet og etterlever oppdateringskrav som gjelder.
Vandel	✓	Fremskaffes ved autorisering av revisorer
Uavhengighetserklæring	✓	Fremlagt i KU- møte 07.02 2023, sak 23/8
Kvalitetskontroll - NKRF	✓	Det er i 2023 gjennomført en oppfølgingskontroll av kvalitetskontrollen i 2022. Konklusjonen av oppfølgingskontrollen var - Godkjent.

Kontrollutvalget ansvar for å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet:

<i>Tekst</i>		<i>Kommentarer</i>
Engasjementsbrev	✓	Fremlagt i KU- møte 21.11.2023, sak 23/36
Planleggingsfasen	✓	Fremlagt i KU- møte 26.09.2023 sak 23/24
Interims revisjon	✓	Fremlagt i KU- møte 26.09.2023 sak 23/23
Årsoppgjøret	✓	Fremlagt i KU- møte 26.09.2023 sak 23/23
Etterlevelseskontroll	✓	Fremlagt i KU- møte 26.09.2023 sak 23/25
Statusrapport forvaltningsrevisjon	✓	Fremlagt i KU- møte 07.02.2023, sak 23/6

Til kommunestyret i Rakkestad kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Rakkestad kommune som viser et netto negativt driftsresultat på kr 25 030 452. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet, og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen datert 31.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjon av årsregnskapet vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Rakkestad kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av kommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Rolvøy, 15. april 2024

Inger Marie Karlsen-Moum
oppdragsansvarlig revisor

Årsregnskap 2023

Saksnr. 2024/8-3

Arkiv 210

Dato 12.04.2024

Innholdsfortegnelse

Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 1. ledd	3
Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 2. ledd	4
Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 1. ledd.....	5
Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 2. ledd.....	6
Økonomisk oversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-6, 1. ledd	7
Balanseregnskapet etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-8.....	8
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-9	10
Noter til regnskapet.....	11
Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering.....	11
Organisering av kommunens virksomhet.....	11
Note 1 – Endring i arbeidskapital (BRF § 5-10 a)	22
Note 2 – Årets endring i kapitalkonto (BRF § 5-10 b)	23
Note 3 – Vesentlig endringer i regnskapsprinsipp, estimater og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil (BRF § 5-10 c)	24
Note 4 – Varige driftsmidler (BRF § 5-11 a).....	25
Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie (BRF § 5-11 b)	25
Note 6 – Utlån (BRF § 5-11 c).....	26
Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater (BRF § 5-11 d)	26
Note 8 – Rentesikring (BRF § 5-11 e).....	26
Note 9 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån (BRF § 5-12 a og b)	27
Note 10 – Avdrag på lån (BRF § 5-12 b).....	28
Note 11 – Pensjonsforpliktelser (BRF § 5-12 c).....	29
Note 12 – Kommunens garantiansvar (BRF § 5-12 d).....	31
Note 13 – Bundne fond (BRF § 5-13 a)	33
Note 14 – Selvkostområder (BRF § 5-13 b).....	34
Note 15 – Salg av finansielle anleggsmidler (BRF § 5-13 c).....	35
Note 16 – Ytelser til ledende personer (BRF § 5-13 d).....	35
Note 17 – Godtgjørelser til revisor (BRF § 5-13 e).....	35
Note 18 – Investeringsprosjekter	36
Note 19 – Konsolidert regnskap.....	37

Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 1. ledd

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
1 Rammetilskudd	326 618 326,00	325 572 000,00	316 355 000,00	312 805 446,00
2 Inntekts- og formueskatt	257 032 157,01	254 812 000,00	251 648 000,00	263 682 204,42
3 Eiendomsskatt	34 509 372,15	34 500 000,00	32 400 000,00	31 710 308,21
4 Andre generelle driftsinntekter	27 392 475,34	26 438 200,00	16 652 200,00	15 333 977,98
5 Sum generelle driftsinntekter	645 552 330,50	641 322 200,00	617 055 200,00	623 531 936,61
6 Sum bevilgninger drift, netto	616 512 210,30	618 771 440,00	570 809 440,00	585 930 551,35
7 Avskrivninger	39 787 256,11	39 789 014,00	37 224 904,00	37 454 760,45
8 Sum netto driftsutgifter	656 299 466,41	658 560 454,00	608 034 344,00	623 385 311,80
9 Brutto driftsresultat	-10 747 135,91	-17 238 254,00	9 020 856,00	146 624,81
10 Renteinntekter	7 148 293,64	6 526 000,00	7 426 000,00	3 145 039,34
11 Utbytter	4 295 832,37	4 000 000,00	2 600 000,00	3 413 944,86
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,00	0,00	0,00	0,00
13 Renteutgifter	32 280 288,69	32 656 000,00	34 056 000,00	19 011 491,52
14 Avdrag på lån	33 234 410,00	33 250 000,00	32 350 000,00	31 036 000,00
15 Netto finansutgifter	-54 070 572,68	-55 380 000,00	-56 380 000,00	-43 488 507,32
16 Motpost avskrivninger	39 787 256,11	39 789 014,00	37 224 904,00	37 454 760,45
17 Netto driftsresultat	-25 030 452,48	-32 829 240,00	-10 134 240,00	-5 887 122,06
18 Overføring til investering	0,00	0,00	0,00	0,00
19 Avsetninger til bundne driftsfond	6 850 513,12	0,00	884 638,00	5 090 193,50
20 Bruk av bundne driftsfond	-9 471 196,43	-1 310 194,00	-1 291 878,00	-7 811 790,04
21 Avsetninger til disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
22 Bruk av disposisjonsfond	-22 409 769,17	-31 519 046,00	-9 727 000,00	-3 165 525,52
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-25 030 452,48	-32 829 240,00	-10 134 240,00	-5 887 122,06
25 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00

Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 2. ledd

Rammeområde	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap i fjor
Kommunedirektør og staber	105 130 959,12	98 568 195,00	61 948 226,00	69 571 190,33
Oppvekst og kultur	187 662 057,20	188 621 105,00	178 349 406,00	181 846 520,21
Velferd og levekår	194 611 819,75	201 547 369,00	177 294 029,00	174 497 011,92
Helse og mestring	137 594 885,65	136 440 665,00	122 552 847,00	129 028 708,44
Areal og infrastruktur	41 860 158,36	42 986 472,00	30 821 338,00	44 235 935,21
Rakkestad kirkelig fellesråd	6 905 495,00	6 987 910,00	6 987 910,00	6 550 483,00
Næringstiltak og fellesutgifter/inntekter	-57 253 164,78	-56 380 276,00	-7 144 316,00	-19 799 297,76
Sum bevilgninger drift, netto	616 512 210,30	618 771 440,00	570 809 440,00	585 930 551,35

Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 1. ledd

	Noter	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
1 Investeringer i varige driftsmidler	2	70 839 917,99	70 890 000,00	80 300 000,00	53 981 269,02
2 Tilskudd til andres investeringer		1 061 824,00	1 062 000,00	1 062 000,00	186 950,38
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2, 5	1 646 498,00	1 650 000,00	1 600 000,00	1 506 099,00
4 Utlån av egne midler		0,00	0,00	0,00	0,00
5 Avdrag på lån		0,00	0,00	0,00	0,00
6 Sum investeringsutgifter	1	73 548 239,99	73 602 000,00	82 962 000,00	55 674 318,40
7 Kompensasjon for merverdiavgift		6 425 619,11	5 961 000,00	6 008 000,00	4 657 059,35
8 Tilskudd fra andre		0,00	0,00	80 000,00	4 208 894,00
9 Salg av varige driftsmidler	2, 4	10 499 697,04	10 678 000,00	25 000 000,00	24 752 879,78
10 Salg av finansielle anleggsmidler	15	0,00	0,00	0,00	217 560,00
11 Utdeling fra selskaper		0,00	0,00	0,00	0,00
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		35 059,83	26 000,00	0,00	0,00
13 Bruk av lån	2	56 587 864,01	56 937 000,00	51 874 000,00	21 790 342,85
14 Sum investeringsinntekter	1	73 548 239,99	73 602 000,00	82 962 000,00	55 674 318,40
15 Videreutlån	2, 6	17 607 870,00	43 200 000,00	20 000 000,00	7 705 962,00
16 Bruk av lån til videreutlån	2	17 607 870,00	43 200 000,00	20 000 000,00	7 705 962,00
17 Avdrag på lån til videreutlån	2, 10	4 743 727,00	3 500 000,00	3 500 000,00	4 437 060,00
18 Mottatte avdrag på videreutlån	5, 6, 10	5 347 193,71	3 500 000,00	3 500 000,00	4 463 806,04
19 Netto utgifter videreutlån	1	-603 466,71	0,00	0,00	-26 746,04
20 Overføring fra drift		0,00	0,00	0,00	0,00
21 Avsetninger til bundne investeringsfond		603 466,71	0,00	0,00	1 603 626,04
22 Bruk av bundne investeringsfond		0,00	0,00	0,00	-1 576 808,00
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond			0,00	0,00	0,00
24 Bruk av ubundet investeringsfond		0,00	0,00	0,00	0,00
25 Dekning av tidligere års udekket beløp			0,00	0,00	0,00
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1	603 466,71	0,00	0,00	26 746,04
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0,00	0,00	0,00	0,00

Bevilgningsoversikt investering § 5-5, 2. ledd

Prosjekt	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig Budsjett	Regnskap i fjor
KLP egenkapitalinnskudd	1 646 498,00	1 650 000,00	1 600 000,00	1 506 099,00
IKT investeringer	3 637 878,77	3 500 000,00	3 500 000,00	3 970 700,56
IKT - PC'er til åttende trinn	813 746,84	800 000,00	800 000,00	817 098,13
Bygninger – Tiltak	1 937 153,25	2 000 000,00	5 400 000,00	322 348,07
Lekeplasser – Tiltak	406 954,38	500 000,00	500 000,00	543 016,00
Utskiftning og utbedring av gatelysanlegg	5 426 853,06	4 600 000,00	3 500 000,00	1 359 073,41
Vann- og avløpsinvesteringer	28 680 521,93	30 000 000,00	40 550 000,00	20 215 235,85
Renovasjonsinvesteringer	2 770 771,48	2 715 000,00	2 700 000,00	0,00
Kjøp av utleieboliger	1 070 367,47	1 025 000,00	5 000 000,00	5 090 026,00
Investeringstilskudd - Rakkestad Sokn	920 000,00	920 000,00	920 000,00	0,00
Rakkestad kunstgressbane - plastgranulat	-70 331,35	0,00	0,00	479 656,62
Harlemåsen boligområde	1 179 384,37	1 051 000,00	0,00	1 548 735,60
Oppvekst og kultur - Utstyr	434 753,27	300 000,00	600 000,00	476 957,50
Brann og redningsvesenet- Utstyr	255 499,72	250 000,00	250 000,00	127 918,75
Areal og infrastruktur - Utstyr	496 444,80	500 000,00	500 000,00	1 978 718,00
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader	207 366,99	118 000,00	0,00	283 423,73
Friluftsområdet Grytelandstjernet	0,00	0,00	0,00	133 630,67
Nytt sykehjem	6 707 820,94	6 000 000,00	10 000 000,00	3 690 763,54
Helse- og mestring - Utstyr	1 846 411,16	500 000,00	0,00	778 186,50
Os skole - Fase II	939 047,00	700 000,00	3 500 000,00	0,00
Rakkestad kulturskole - Fase II - Kinosal	0,00	0,00	0,00	2 601 395,72
Rådhusplassen	0,00	0,00	0,00	51 828,53
Rudskogen næringsområde	100 200,00	131 000,00	0,00	2 014 000,00
Kjøp av ny brannbil	0,00	0,00	0,00	5 634 053,00
Bergenus gml.skole - rivning	1 659 907,43	1 500 000,00	500 000,00	288 200,46
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikling AS	39 785,20	92 000,00	92 000,00	39 785,20
Justeringsavtale – Sagveien 17 Rakkestad AS	22 300,80	50 000,00	50 000,00	22 300,80
Ombygging av NAV/Servicekontor	0,00	0,00	0,00	826 058,51
Container kopla	0,00	0,00	0,00	137 000,00
Nytt sak- og arkivsystem	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00
Akuttboliger	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00
Rivning av boliger	248 930,00	500 000,00	500 000,00	0,00
Solcelleanlegg kommunale bygg	11 878 153,95	11 400 000,00	0,00	222 961,25
Prosjektadministrasjon og byggelånsrenter	0,00	2 500 000,00	0,00	0,00
Salg av eiendommer	291 820,53	300 000,00	500 000,00	515 147,00
Sum investeringer i anleggsmidler	73 548 239,99	73 602 000,00	82 962 000,00	55 674 318,40

Økonomisk oversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-6, 1. ledd

	Noter	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		326 618 326,00	325 572 000,00	316 355 000,00	312 805 446,00
2 Inntekts- og formuesskatt		257 032 157,01	254 812 000,00	251 648 000,00	263 682 204,42
3 Eiendomsskatt		34 509 372,15	34 500 000,00	32 400 000,00	31 710 308,21
4 Andre skatteinntekter		8 132,00	0,00	0,00	8 132,00
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		27 384 343,34	26 438 200,00	16 652 200,00	15 325 845,98
6 Overføringer og tilskudd fra andre		96 792 415,61	44 680 790,00	39 093 562,00	93 689 064,37
7 Brukerbetalinger		23 026 065,65	24 803 897,00	26 413 897,00	23 952 639,56
8 Salgs- og leieinntekter		75 718 658,55	75 272 400,60	78 915 471,00	69 770 733,98
9 Sum driftsinntekter	1	841 089 470,31	786 079 287,60	761 478 130,00	810 944 374,52
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter		437 832 131,93	413 634 474,00	393 161 485,00	410 641 577,08
11 Sosiale utgifter		108 263 482,70	108 151 654,00	103 831 900,00	102 869 579,93
12 Kjøp av varer og tjenester		218 709 904,51	207 072 088,60	186 437 674,00	211 291 786,89
13 Overføringer og tilskudd til andre		47 243 830,97	34 670 311,00	31 801 311,00	48 540 045,36
14 Avskrivninger	2, 4, 10	39 787 256,11	39 789 014,00	37 224 904,00	37 454 760,45
15 Sum driftsutgifter	1	851 836 606,22	803 317 541,60	752 457 274,00	810 797 749,71
16 Brutto driftsresultat		-10 747 135,91	-17 238 254,00	9 020 856,00	146 624,81
Finansinntekter					
17 Renteinntekter		7 148 293,64	6 526 000,00	7 426 000,00	3 145 039,34
18 Utbytter		4 295 832,37	4 000 000,00	2 600 000,00	3 413 944,86
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0,00	0,00	0,00	0,00
20 Renteutgifter		32 280 288,69	32 656 000,00	34 056 000,00	19 011 491,52
21 Avdrag på lån	10	33 234 410,00	33 250 000,00	32 350 000,00	31 036 000,00
22 Netto finansutgifter	1	-54 070 572,68	-55 380 000,00	-56 380 000,00	-43 488 507,32
23 Motpost avskrivninger		39 787 256,11	39 789 014,00	37 224 904,00	37 454 760,45
24 Netto driftsresultat	1	-25 030 452,48	-32 829 240,00	-10 134 240,00	-5 887 122,06
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		0,00	0,00	0,00	0,00
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	6 850 513,12	0,00	884 638,00	5 090 193,50
27 Bruk av bundne driftsfond		-9 471 196,43	-1 310 194,00	-1 291 878,00	-7 811 790,04
28 Avsetninger til disposisjonsfond		0,00	0,00	0,00	0,00
29 Bruk av disposisjonsfond		-22 409 769,17	-31 519 046,00	-9 727 000,00	-3 165 525,52
30 Dekning av tidligere års merforbruk		0,00	0,00	0,00	0,00
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-25 030 452,48	-32 829 240,00	-10 134 240,00	-5 887 122,06
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0,00	0,00	0,00	0,00

Balanseregnskapet etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-8

	Noter	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler	1	2 099 980 101,48	1 991 079 450,45
I. Varige driftsmidler	4	1 037 666 443,65	1 016 953 576,92
1. Faste eiendommer og anlegg	2	991 929 294,53	970 387 982,39
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	2	45 737 149,12	46 565 594,53
II. Finansielle anleggsmidler		136 544 410,83	122 608 533,52
1. Aksjer og andeler	2, 5	38 916 137,00	37 272 947,00
2. Obligasjoner		0,00	0,00
3. Utlån	2, 6	97 628 273,83	85 335 586,52
III. Immaterielle eiendeler		0,00	0,00
IV. Pensjonsmidler	2, 11	925 769 247,00	851 517 340,01
B. Omløpsmidler	1	271 293 418,06	301 702 649,17
I. Bankinnskudd og kontanter		131 226 225,18	186 475 984,75
II. Finansielle omløpsmidler	7	272 772,00	0,00
1. Aksjer og andeler		0,00	0,00
2. Obligasjoner		0,00	0,00
3. Certifikater		0,00	0,00
4. Derivater		272 772,00	0,00
III. Kortsiktige fordringer	6	139 794 420,88	115 226 664,42
1. Kundefordringer		10 102 272,43	10 173 855,11
2. Andre kortsiktige fordringer		32 380 914,11	50 128 265,62
3. Premieavvik	11	97 311 234,34	54 924 543,69
Sum eiendeler		2 371 273 519,54	2 292 782 099,62
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		437 596 643,35	440 106 032,09
I. Egenkapital drift		113 254 899,87	138 285 352,35
1. Disposisjonsfond		93 317 192,37	115 726 961,54
2. Bundne driftsfond	13, 14	19 937 707,50	22 558 390,81
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0,00	0,00
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0,00	0,00
II. Egenkapital investering		3 874 013,60	3 270 546,89
1. Ubundet investeringsfond		1 623 973,30	1 623 973,30
2. Bundne investeringsfond	13	2 250 040,30	1 646 573,59
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0,00	0,00
III. Annen egenkapital		320 467 729,88	298 550 132,85
1. Kapitalkonto	2	329 399 351,02	307 481 753,99
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	-8 931 621,14	-8 931 621,14
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0,00	0,00

	Noter	Regnskap 2023	Regnskap 2022
D. Langsiktig gjeld	2	1 802 606 782,53	1 737 819 462,54
I. Lån		888 520 095,90	874 498 232,90
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	8, 9	799 520 095,90	785 498 232,90
2. Obligasjonslån		0,00	0,00
3. Sertifikatlån		89 000 000,00	89 000 000,00
II. Pensjonsforpliktelse	2, 11	914 086 686,63	863 321 229,64
E. Kortsiktig gjeld	1	131 070 093,66	114 856 604,99
I. Kortsiktig gjeld		131 070 093,66	114 856 604,99
1. Leverandørgjeld		34 302 967,90	29 011 116,00
2. Likviditetslån		0,00	0,00
3. Derivater		0,00	0,00
4. Annen kortsiktig gjeld		96 502 364,74	85 183 969,14
5. Premieavvik	11	264 761,02	661 519,85
Sum egenkapital og gjeld		2 371 273 519,54	2 292 782 099,62
F. Memoriakonti		0,00	0,00
I. Ubrukte lånemidler	2	32 026 032,03	54 221 766,04
II. Andre memoriakonti		4 564 618,78	3 040 805,57
III. Motkonto for memoriakontiene		-36 590 650,81	-57 262 571,61

Alf Thode Skog

Rakkestad 31.12.2023

Ann Kristin H. Kartnes

Kommunedirektør

19. februar 2024

Fagleder Regnskap

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-9

Driftsregnskapet

	Regnskap	Vedtatt budsjett	Vedtatt av underord. organ	Sum
Netto driftsresultat	-25 030 452			-25 030 452
Avsetning til bundet driftsfond	-6 850 513			-6 850 513
Bruk av bundet driftsfond	9 471 196			9 471 196
Overføring til investering iht årsbudsjettet og fullmakter				
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter				
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter		31 519 046		31 519 046
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk				
Årets budsjettavvik, mer(+) eller mindreforbruk(-) før strykninger	-22 409 769			9 109 277
Strykning av overføring til investering				
Strykning av avsetning til disp.fond				
Strykning av dekning av tidl.års merforbruk				
Strykning av bruk av disp.fond	22 409 769	31 519 046		9 109 277
Mer(+) eller mindreforbruk(-) etter strykninger				0
Bruk av dispfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykn.				
Bruk av dispfond for inndekning av tidl.års merforbruk				
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekn av tidl.års merforbruk				
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disp.fond				
Fremført til inndekning senere år (merforbruk)				

Investeringsregnskapet

	Regnskap	Vedtatt budsjett	Vedtatt av underord. organ	Sum
Sum investeringsutgifter	73 548 240			73 548 240
Videreutlån (utgift)	17 607 870			17 607 870
Investeringsinntekter	-16 960 376			-16 960 376
Netto låneordningen	-603 467			-603 467
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	73 592 267			73 592 267
Avsetning til bundet investeringsfond	603 467			603 467
Bruk av bundet investeringsfond				
Budsjettert bruk av lån		-100 137 000		-100 137 000
Overføring fra drift iht årsbudsjettet og fullmakter				
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter				
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter				
Dekning av tidligere års udekket beløp				
Årets budsjettavvik (udekket (+) eller udisponert (-) beløp før strykninger)				-25 941 266
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond				
Strykning av bruk av lån	74 195 734	100 137 000		25 941 266
Strykning av overføring fra drift				
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond				
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger				0
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond				
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)				

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Organisering av kommunens virksomhet

Politisk modell

Overordnet struktur og fordeling av oppgaver mellom politisk og administrativt ledd

Rakkestad kommune er i dag først og fremst en stor aktør for tilbud av tjenester i velferdssamfunnet, og blir som sådan møtt med forventninger om å yte sine innbyggere og lokalsamfunnet et sett av tjenester.

Det er av den grunn etablert infrastruktur - barnehager, grunnskole, helse, omsorg, kultur og kommunalteknikk - som er helt nødvendig for at et moderne samfunn skal gå rundt.

Mål for politisk og administrativ struktur

Definerte produkter/tjenester

Rakkestad kommune skal bestemme hvilke tjenester som tilbys, hvordan og hvem som skal fremstille dem, omfang og kvalitet på tjenester og interne kontroller på prosessene.

Tilrettelagt for politisk styring

Politisk nivå står i spissen for samfunnsutviklingen, og beslutter og reviderer omfang og kvalitet på tjenesteytelser og andre kommunale oppgaver innenfor gitte økonomiske rammer.

Klar rollefordeling mellom ulike politiske nivåer og administrative organer

Kommunedirektøren forbereder spørsmål til politisk behandling, iverksetter vedtak og rapporterer tilbake til folkevalgt nivå på fastsatt måte.

Profesjonelt og synlig lederskap

Kommunens ledere skal sette oppgaver ut i livet på en slik måte at brukerne får tilpassede og gode tjenester. De ansatte skal oppleve en trygg, forutsigbar og utviklende arbeidssituasjon. Kommunens og de ansattes interesser bør så langt mulig kombineres, dog slik at organisasjonens preferanser går foran ved konflikt.

Smidig og effektiv organisasjon

Rakkestad kommune skal organisere sin virksomhet slik at det gir god utnyttelse av menneskelige, tekniske og økonomiske ressurser, og slik at brukerne og det øvrige lokalsamfunn til enhver tid får tilpassede tjenester.

Tilrettelegge for brukermedvirkning

Rakkestad kommune vil tilrettelegge for at interesseorganisasjoner på ulike stadier i prosesser skal kunne påvirke forvaltning og tjenesteytelser – jf. Planveileder og de opplegg som følges ved utarbeidelse av kommuneplan, kommunedelplaner og andre plandokumenter.

Virkemidler er:

- Lovfestet representasjon i kommunale organer.
- Kommunalt etablerte ordninger for deltakelse.
- Møter med interessegrupper og høringsrunder i viktige saker.
- Brukerundersøkelser.

Arbeidsfordeling mellom politisk og administrativt nivå

Politisk nivå:

- Politisk lederrolle.
- Mål-, strategi- og utviklingsoppgaver.
- Årsoppgjør og resultatvurderinger.

Administrativt nivå (Kommunedirektøren):

- Saksforberedende oppgaver for politisk nivå.
- Rapportering til politisk nivå.
- Iverksettelse av vedtak og beslutninger, slik at total ressursbruk blir best mulig.
- Vedtaksmyndighet i ikke prinsipielle saker og enkeltsaker.
- Helhetlig administrativ ledelse, utvikling og drift.

Politisk struktur har til hensikt å gjøre den lokalpolitiske arena mer attraktiv og vitalisere det politiske arbeidet for å bidra til å utvikle Rakkestad kommune og lokalsamfunnet i den retning som er fastlagt i kommuneplan, økonomiplan og budsjett, og i denne sammenheng arbeide med prinsipp-, utviklings- og rammespørsmål.

Politisk struktur i Rakkestad kommune er bygget opp etter formannskapsmodellen. Utvalgene har vedtaksmyndighet på sine områder, men der en sak har økonomiske implikasjoner skal den behandles i formannskapet. Saker av over- eller tverrsektoriell karakter behandles i formannskapet og kommunestyret.

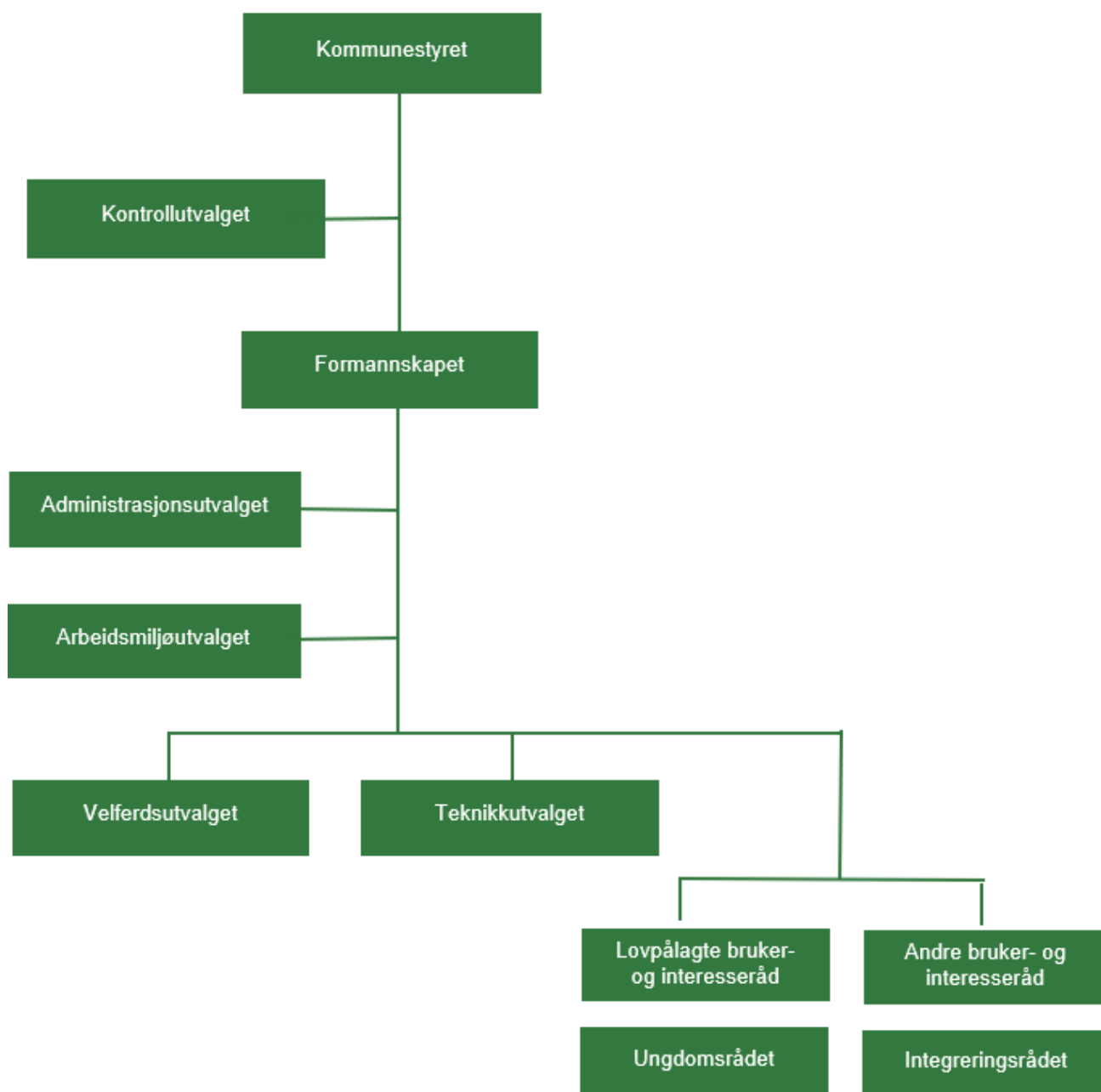
Strategisk ledelse, planlegging og utvikling blir på administrativ side lagt til strategisk nivå i organisasjonen bestående av kommunedirektør (rådmann), stabsledere og kommunalsjefer.

Forvaltnings- og tjenesteoppgaver blir strukturelt fordelt mellom stabene og kommuneområdene:

- Forvaltning
- HR
- Informasjon og IKT
- Økonomi
- Legetjenesten
- Oppvekst og kultur
- Velferd og levekår
- Helse og mestring
- Areal og infrastruktur

Organisasjonskart – med forklaringer

Politisk nivå

Lovpålagte organer

Kommunestyret

Rakkestad kommunestyre har 25 representanter.

Kommestyret innehar den politiske lederrollen og fastsetter den politiske dagsordenen.

Det har en strategisk og samfunnsutviklende funksjon, og alle over- og tverrsektorielle saker blir besluttet på dette nivå.

Ansvarsområde og myndighet for kommunestyret er fastsatt i eget reglement.

Formannskapet

Formannskapet har 9 representanter.

Formannskapet behandler økonomiplaner, budsjetter og årsmeldinger, uttaler seg på kommunens vegne lokalt og overfor regionale og sentrale myndigheter og er ansvarlig for næringsutvikling og eiendoms- og formuesforvaltningen.

Formannskapet har følgende tilleggsfunksjoner:

- Klagenemd på vedtak av underordnede organer.
- Valgstyre.

Ansvarsområde og myndighet for formannskapet er fastsatt i eget reglement.

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget har 5 representanter.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Kommunalt ansatte og medlemmer av folkevalgte organer med beslutningsmyndighet er utelukket fra valg til kollegiet.

Organisasjonsutvalget

Organisasjonsutvalget består av 13 representanter – 9 representanter fra arbeidsgiversiden og 4 representanter fra arbeidstakersiden.

Organisasjonsutvalget har ansvar som partssammensatt utvalg i henhold til kommunelovens § 5-11.

Ansvarsområde og myndighet for organisasjonsutvalget er fastsatt i eget reglement.

Politisk forhandlingsutvalg

Politisk forhandlingsutvalg er underutvalg av administrasjonsutvalget og består av 3 representanter.

Ansvarsområde og myndighet for politisk forhandlingsutvalg er fastsatt i eget reglement.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget består av 10 representanter – 5 representanter fra arbeidstakersiden og 5 representanter fra arbeidsgiversiden.

Arbeidsmiljøutvalget har ansvar og myndighet i henhold til Arbeidsmiljøloven kap. 7.

Ansvarsområde og myndighet for øvrig for Arbeidsmiljøutvalget er fastsatt i eget reglement.

Utvalg

Velferdsutvalget

Velferdsutvalget har 9 representanter. Utvalget dekker følgende kommunale tjenesteområder:

- Skole.
- Barnehage.
- Kultur.
- Kulturskole.
- Aktivitetshus.
- Fritid.
- Frivillighet.
- Institusjonstjeneste.
- Hjembaserte tjenester.
- Familietjenester.

- Andre helsetjenester.
- Sosiale tjenester og andre kommunale tjenester i NAV.
- Barnevern.
- Folkehelse.
- Tilbud til utviklings- og andre funksjonshemmede personer med spesielle behov (BOAK).

Velferdsutvalget avgjør saker på sine områder, så langt de ligger innenfor budsjett- og økonomiplanrammene, og ikke har tverr- eller oversektorielle konsekvenser.

Der formannskap og kommunestyre sitter med beslutningsmyndighet, avgir utvalget innstilling til vedtak.

Velferdsutvalget uttaler seg til budsjett-, økonomiplan- og årsmeldingsframleggene i forkant av ordinær behandling av sakene i formannskapet og kommunestyret.

Velferdsutvalget har følgende tilleggsfunksjoner:

- Styringsgruppe for folkehelsearbeid i Rakkestad kommune.
- Kontrollutvalg for alkoholsaker.

Teknikkutvalget

Teknikkutvalget har 9 representanter.

Utvalget dekker følgende kommunale tjenesteområder:

- Landbruk.
- Teknikk.
- Miljø.
- Vilt/viltforvaltning.
- Skog og utmark.
- Trafikksikkerhet.
- Kommunale veier.
- Kommunale bygg.
- Kommunal skog.
- Brann- og feiervesen.
- Idrett.
- Friluftsliv.

Teknikkutvalget avgjør saker på sine områder så langt de ligger innenfor budsjett- og økonomiplanrammene, og ikke har tverr- eller oversektorielle konsekvenser.

Der formannskap og kommunestyre sitter med beslutningsmyndighet, avgir utvalget innstilling til vedtak.

Teknikkutvalget uttaler seg til budsjett-, økonomiplan- og årsmeldingsframleggene i forkant av ordinær behandling av sakene i formannskapet og kommunestyret.

Ansvarsområde og myndighet for Teknikkutvalget er fastsatt i eget reglement.

Lovpålagte bruker- og interesseråd

Funksjonshemmedes råd

Funksjonshemmedes råd er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Rådet skal behandle saker innen ulike saksfelt som er særlig viktige for personer med nedsatt funksjonsevne.

Rådet består av 5 representanter med vararepresentant, hvorav 1 er folkevalgt representant og 4 er brukerrepresentanter. De 4 brukerrepresentanter velges av kommunestyret for valgperioden etter forslag fra funksjonshemmedes organisasjoner.

Leder av rådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Eldreråd

Eldrerådet er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Rådet består av 5 representanter, hvorav 1 er folkevalgt representant og 4 er brukerrepresentanter.

Medlemmer og varamedlemmer i rekkefølge velges av kommunestyret for valgperioden. Leder av eldrerådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Ungdomsråd

Ungdomsrådet er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Ungdomsrådet er begrenset oppad til 8 medlemmer valgt ut i fra og sammensatt av representanter fra ulike organisasjoner, foreninger, skoleelever, representant med minoritetsbakgrunn samt folkevalgt i alderen 11-19 år.

Ungdomsrådet, ved siden av å være et bruker- og interesseråd, har også en aktiv rolle i planlegging og gjennomføring av aktivitetskalender for barn og unge.

Barne- og ungdomsskolerepresentantene velges for 1 år av gangen. De 4 representantene fra de øvrige organisasjonene velges for 2 år av gangen, hvorav 2 av disse er på valg årlig for å sikre kontinuitet. Representantene velges på første ordinære møte i høsthalvåret.

Leder av rådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Andre bruker- og interesseråd

Integreringsråd

Integreringsrådet er oppnevnt etter vedtak i kommunestyret, og er et bruker- og interesseråd for minoriteter. Rådet er ikke lovpålagt og har ingen beslutningsmyndighet.

Rådet består av 5 representanter. Representanter med personlige vararepresentanter velges av kommunestyret for valgperioden.

Viltråd

Viltrådet består av 10 representanter med tilhørende vararepresentanter. Teknikkutvalget foretar valg av viltråd etter forslag fra organisasjonene.

Politisk valgte representanter fra Teknikkutvalget er leder og nestleder av viltrådet.

Viltrådet har ikke egen beslutningsmyndighet, men er et uttalende og rådgivende organ for kommunedirektøren og Teknikkutvalget i enkeltspørsmål og prinsipielle saker som berører jakt-, vilt- og landbruksinteresser på det aktuelle området.

Politiråd

Politirådet er etablert og oppnevnt etter vedtak i kommunestyret og er et samarbeidsorgan mellom kommunens ledelse og politiledelse. Dets formål er at partene gjennom samarbeidsmodellen behandler problemstillinger knyttet til kriminalitetsforebygging og trygghet i lokalsamfunnet.

Partene forplikter seg til å følge opp de beslutninger politirådet fatter.

Rådet består av 8 faste representanter, herunder 5 representanter fra kommunen og 3 representanter fra politiet.

Politirådet avholder minimum 2 møter i året.

Representasjon til ulike politiske organer

Rakkestad kommune praktiserer gjennomgående representasjon fra kommunestyret til utvalgene for å oppfylle målsettinger og forventninger til strukturen. Med gjennomgående representasjon skal altså hver kommunestyrerepresentant som hovedregel også ta sete i et utvalg.

Lederne av Velferdsutvalget og Teknikkutvalget må være representant i kommunestyret. Ekstern rekruttering er primært et supplement til gjennomgående representasjon.

Ved valg til underordnede organer må det likevel tas hensyn til likestillingslovens bestemmelser om at hvert kjønn skal være representert i det enkelte kollegium med minst 40 prosent av plassene.

Med ni medlemmer i hvert av de faste utvalgene, samt at kommunestyrerepresentanter også vil sitte i formannskap, kontrollutvalg, administrasjonsutvalg, arbeidsmiljøutvalg og bruker- og interesserådene – vil ønsket om gjennomgående representasjon, en viss ekstern rekruttering og likestillingslovens krav kunne forenes.

Administrativ modell

Målsettinger

Rakkestad kommune har definert disse overordnede målsettinger for sin administrative organisasjonsstruktur:

- *Helhetlig og målrettet styring og ledelse – fra folkevalgt nivå – via kommunedirektørens ledelse – og videre nedover i organisasjonen.*
- *Styrke plan-, mål- og strategielementet i kommunens virksomhet – som grunnlag for å bygge opp en enda mer bærekraftig og balansert kommunal virksomhet.*
- *Samarbeid og samhandling på tvers i organisasjonen – med det formål å maksimere ressursutnyttelse og resultater – plan, forvaltning, tjenestetilbud, økonomisk og på andre måter.*
- *God endrings- og omstillingsdyktighet i kommunen – i en tid med store befolkningsmessige og demografiske endringer, økte forventninger og krav til kommunen som samfunns- og velferdsaktør og voksende økonomiske utfordringer.*
- *Oversikt og kontroll på kommunens oppgaver og virksomhet – brukeres behov og situasjon skal raskt fanges opp og tiltak kunne iverksettes.*

Tiltak

Rakkestad kommune gjør – for å møte sine utfordringer som samfunns- og velferdsaktør, etablere nødvendig omstillingsberedskap og omstillingsdyktighet og gjennombygge økonomisk balanse og kontroll – disse tiltakene:

- Styrke det sentrale leddet i administrasjonen.
- Assisterende kommunedirektør – med primæransvar for HR og beredskap.
- Planapparatet (Samfunnsplanlegger i direkte linje til kommunedirektøren – Arealplanlegger direkte koplet opp til kommunalsjef for areal og infrastruktur).
- Forvaltnings- og saksbehandlingskapasiteten – (Økte ressurser til saksbehandling overfor politiske organer og en forvaltningsenhet omfattende også barnehageforvaltning, helseforvaltning og boligforvaltning. Det er tenkt videre utviklet i 2022 – 2024).
- Informasjon, IT og innkjøp er egne funksjoner under kommunedirektøren.
- Fire kommunalsjefer og kommuneområder erstatter ni seksjonsledere og seksjoner – Oppvekst og kultur, Velferd og levekår, Helse og mestring, Areal og infrastruktur.
- Kommunedirektøren ønsker på denne måte (jf. forrige strekpunkt) å gjennomføre helhetlig, strategisk og målrettet styring og ledelse av kommunale kjerneoppgaver og virksomhet.
- Tiltaket er ment å sette Rakkestad kommune bedre i stand til å håndtere sine utfordringer som samfunns- og velferdsaktør, ha den påkrevde omstillingsberedskap og omstillingsdyktighet og på nytt bygge opp økonomisk balanse og kontroll.
- Kommuneområdene er større og mer komplekse enn seksjonene (med fordeler og utfordringer) og for å kunne sette sammen et tilstrekkelig sterkt styrings- og ledelsesapparat etableres assisterende kommunalsjef-, fagsjef- eller rådgiverlignende funksjoner i områdene for å forsterke gjennomføring og effekter av den nye administrative modellen. Disse ressursene kanaliseres ut i organisasjonen etter nærmere kartlegginger og vurderinger.

Stillings- og andre rammer skal ikke vokse som en følge av den nye organisasjonsstrukturen.

Organisasjonskart

De målsettinger og tiltak for den nye organisasjonsmodellen som beskrevet ovenfor, visualiseres i organisasjonskartene som følger:

Kommunedirektørens ledergruppe

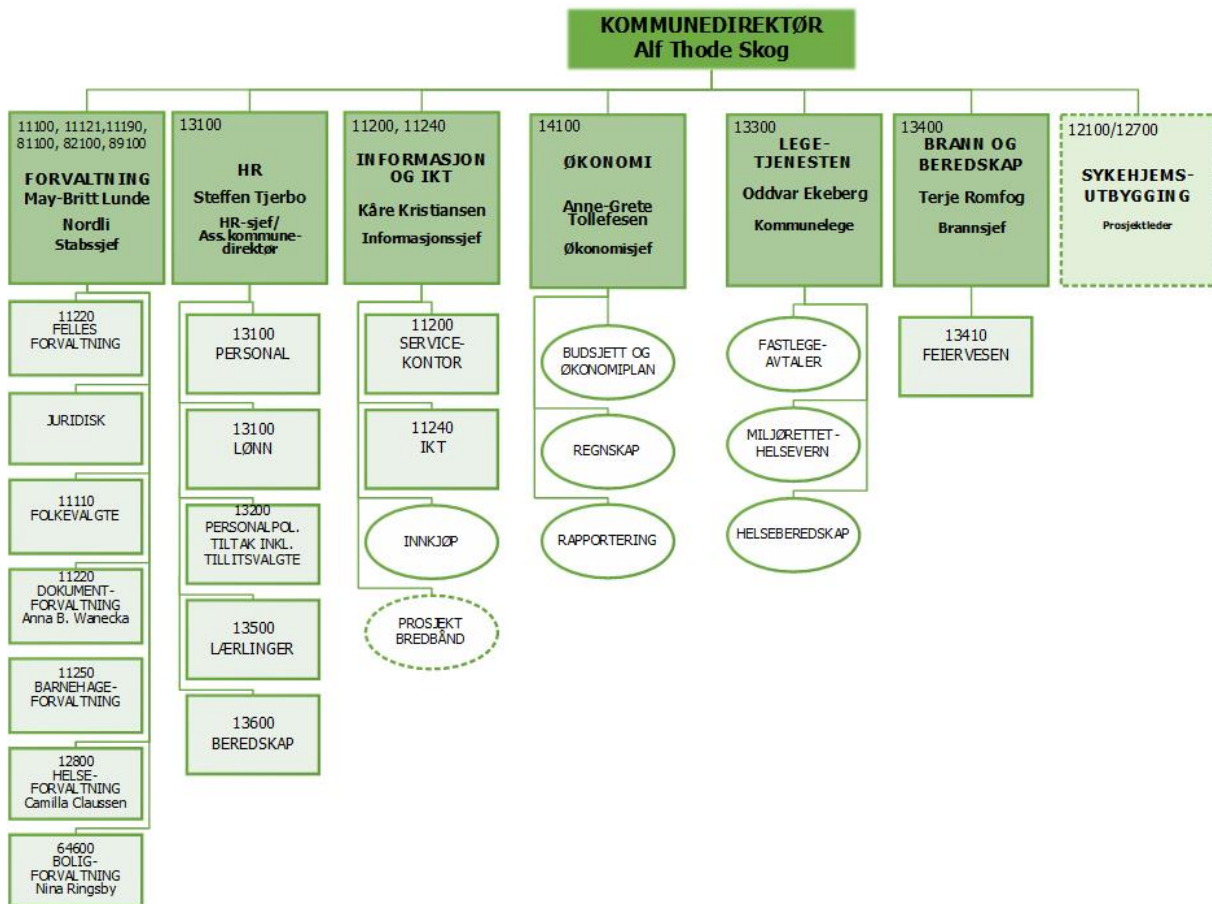
Kommunedirektørens ledergruppe møtes hyppig for å informere hverandre, sette i gang, samordne og følge opp aktiviteter, diskutere og løse utfordringer og gjøre beslutninger.

Den settes sammen av:

- Kommunedirektør.
- Assisterende kommunedirektør.
- Økonomisjef.
- Stabssjef.
- Informasjonssjef.
- Kommunalsjef for oppvekst og kultur.
- Kommunalsjef for velferd og levekår.

- Kommunalsjef for helse og mestring.
- Kommunalsjef for areal og infrastruktur.

Stab-, støtte og fellesfunksjoner:

Assisterende kommunedirektør er kommunedirektørens stedfortreder og har HR og beredskap som primære ansvarsområder.

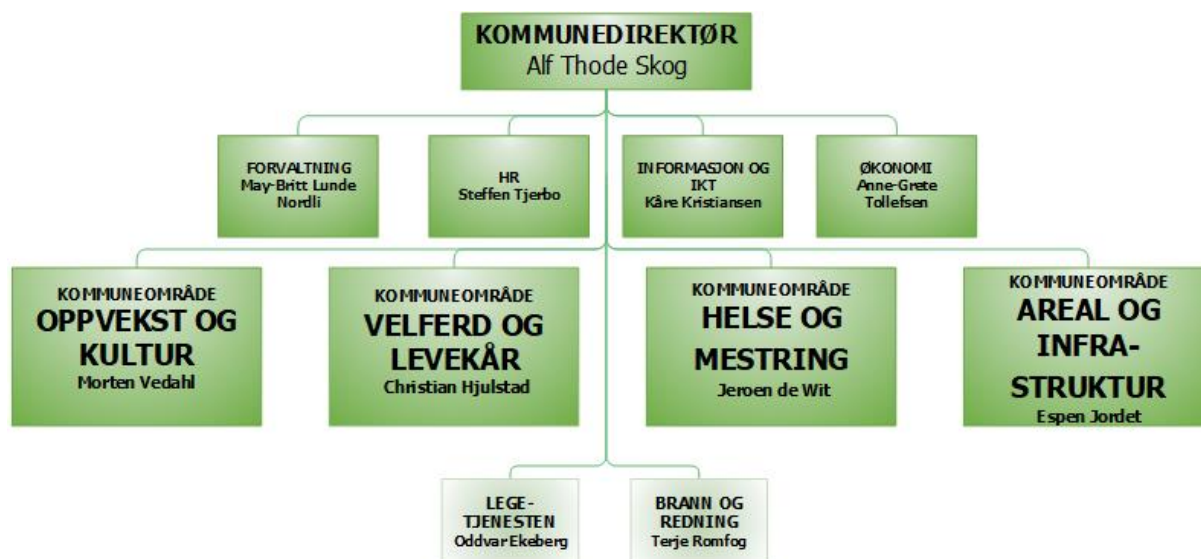
Forvaltning omfatter det politiske sekretariat, dokumentsender, saksbehandling administrativt og overfor folkevalgte organer og barnehageforvaltning, helseforvaltning og boligforvaltning. Det er aktuelt å bygge ut og styrke dette forvaltningsmiljøet framover.

Økonomi er videreført som i tidligere organisasjonsmodell, men har blitt styrket kompetanse- og kapasitetsmessig.

Informasjon og IKT er tilbakeført til kommunedirektøren – fordi det hører til det sentrale leddet.

Legetjenesten og Brann og redning er viktige funksjoner for lokalsamfunnets fungerende ordinært og i ekstraordinære situasjoner. Av denne grunn er de plassert i det sentrale leddet.

Kommunalsjefer (kommuneområder) og enheter:

Seksjonslederleddet er avviklet og erstattet av fire kommuneområder. Oppvekst og kultur, Velferd og levekår, Helse og mestring og Areal og infrastruktur. Det gjenspeiler kommunens oppgaver og utfordringer i øyeblikket og satsningsområder for 2022 – 2034.

Modellen innebærer en «spissing» av organisasjonen.

Den er ment å skulle generere et sterkere fokus på plan, mål/strategi, utvikling og omstilling av aktivitet og virksomhet. Samfunnet er i store endringer. Det er høye forventninger og krav til kommunal samfunnsutvikling/plan, forvaltning og tjenester i lovgivningen m.m., blant brukere, innbyggere og i samfunnet som helhet. Av denne grunn er det påkrevet mer direkte og bevisst å peke ut en retning på kort og lang sikt og evne å omstille seg til det som er nye premisser og rammer. Folketallsveksten har i perioder nesten helt stoppet opp de siste tre årene. Demografien endrer seg svært raskt. Det medfører konsekvenser for de økonomiske rammene, behovene i befolkningen og befolkningsgrupper og utforming, standard og omfang av forskjellige kommunale tilbud.

Et mer konsentrert og mindre kommunalsjefledd er bedre rustet (fra folkevalgte organer via kommunedirektøren) til sterkere å gjennomføre helhetlig, strategisk og målrettet styring og ledelse av kommunale kjerneoppgaver og virksomhet. Fragmenterte og brede strukturer (horisontal oppdeling (seksjoner)) fungerer best i stabile tider og vekstperioder, mens mer spissede modeller skaper best resultater når større endringer og omstillinger er påkrevde. For Rakkestad kommune er det i dag situasjonen.

Fordi kommuneområdene er større og mer komplekse enn seksjonene (med fordeler og utfordringer) og for å kunne sette sammen et tilstrekkelig sterkt styrings- og ledelsesapparat, etableres assisterende kommunalsjef-, fagsjef- og rådgiverlignende funksjoner for å forsterke gjennomføring og effekter av den nye administrative modellen. Disse ressursene kanaliseres ut i organisasjonen etter nærmere kartlegginger og analyser.

Resultater med administrativ organisasjonsmodell

Den administrative organisasjonsstruktur skal medvirke til at Rakkestad kommune bedre realiserer disse overordnede resultatene:

- Mål- og strategiorientering og endrings- og omstillingsdyktighet.
- Bygge gode styrings- og ledelsesverdier og styrings- og ledelseskulturer – politisk, administrativt og mellom det folkevalgte og administrative ledd.
- Planmessig utvikling og utbygging av Rakkestadsamfunnet.
- Adekvate og gode kommunale velferdstjenester – innen fastsatte budsjett- og andre rammer.
- Gode forvaltningsmiljøer.
- En bærekraftig, stabil og solid kommuneøkonomi over tid.

Note 1 – Endring i arbeidskapital (BRF § 5-10 a)

Balanseregnskapet:	31.12.2023	01.01.2023	Endring
2.1 Omløpsmidler	271 293 418	301 702 649	
2.3 Kortsiktig gjeld	131 070 094	114 856 605	
Arbeidskapital	140 223 324	186 846 044	-46 622 720

Drifts- og investeringsregnskapet:	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter	812 049 350
Sum driftsinntekter	-841 089 470
Netto finansutgifter	54 070 573
Netto driftsresultat	25 032 926
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	73 548 240
Sum investeringsinntekter	-73 548 240
Netto utgifter videreutlån	-603 467
Netto utgifter i investeringsregnskapet	
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet	24 429 459
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon -)	22 195 734
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	46 622 720
Differanse	0

Note 2 – Årets endring i kapitalkonto (BRF § 5-10 b)

Kapitalkonto	Beløp
Saldo 01.01	307 481 754
Økning av kapitalkonto (kreditposter)	
Aktivering: Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	70 627 835
Kjøp: Aksjer og andeler	0
Utlån	17 684 541
Reversert avskrivning utlån	28 500
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	1 646 498
Avdrag på eksterne lån	37 978 137
Endring pensjonsmidler KLP	67 489 388
Endring pensjonsmidler SPK	6 762 519
Reduksjon pensjonsforpliktelser	0
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter)	
Salg: Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	10 047 975
Avskrivning: Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	39 787 256
Nedskrivning: Fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	79 738
Salg: Aksjer og andeler	0
Nedskrivning: Aksjer og andeler	3 308
Avdrag på utlån	5 420 354
Avskrivning utlån	0
Bruk av lånemidler	74 195 734
Endring pensjonsforpliktelser	50 765 457
Saldo 31.12.	329 399 351

Note 3 – Vesentlig endringer i regnskapsprinsipp, estimater og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil (BRF § 5-10 c)

Som følge av endringer i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., er virkning av endringer i regnskapsprinsipp i 2007 og tidligere, som er regnskapsført mot likviditetsreserve, ført over til egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Endringer gjort etter 2007 er ført direkte mot kontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Konto for endring av regnskapsprinsipp består pr. 31.12.2023 av følgende poster:

	År	Utgift	Inntekt
Utbetalte feriepenger	1993	7 677 901	
Feriepenger til landbrukskontoret ved overtakelse	1994	159 511	
Påløpte renter	2001	3 870 619	
Varebeholdning	2001	1 460 500	
Kompensasjon for mva	2001		1 569 910
Obligasjoner	2001	0	0
Tilskudd til ressurskrevende brukere	2008		2 667 000
Sum bokført mot endring av regnskapsprinsipp		13 168 531	4 236 910

Konto for endring av regnskapsprinsipp viser	31.12.2023	31.12.2022
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	8 931 621	8 931 621
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)		
Sum	8 931 621	8 931 621

Det er ikke bokført endringer i regnskapsprinsipp i 2023 som har påvirket de nevnte konto.

Vesentlig endring i regnskapsprinsipp i 2023 – variabel lønn

Anordningsprinsippet for variabel lønn (utbetalt i januar og februar påfølgende år tilbakeføres til desember det året det hører til) – en engangsoperasjon:

Kommuner tilhørende tidligere Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har en praksis hvoretter variabel lønn utbetalt etterskuddsvis i januar og februar påfølgende år ikke tilbakeføres til desember året den hører til. Det samsvarer ikke med anordningsprinsippet for regnskapsføring av utgifter og inntekter.

Østre Viken Kommunerevisjon IKS ønsker at kommunen retter opp i dette forholdet i 2023, og det er dermed gjort.

Omfanget av dette er kr. 5 150 000.

Note 4 – Varige driftsmidler (BRF § 5-11 a)

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Bokført verdi 01.01.23	13 631	32 935	35 318	576 170	257 242	101 658	1 016 954
Tilgang i året	4 956	5 463	0	47 666	9 399	3 144	70 628
Avgang i året	0	-70	0	-1 366	0	0	-1 436
Delsalg i året				-12		-8 600	-8 612
Årets ordinære avskrivninger	-4 359	-6 819	-2 361	-18 939	-7 309	0	-39 787
Årets nedskrivninger	0	0	0	-80	0	0	-80
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.23	14 228	31 509	32 957	603 439	259 332	96 202	1 037 667
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Ingen	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	avskr	

Note: Tall oppgitt i hele tusen kroner

Årets nedskrivninger knytter seg til justeringsavtalene inngått med Bjørnstad Bygg Utvikling AS og Sagveien 17 Rakkestad AS. Når man overtar et anleggsmiddel som anvendes i avgiftspliktig virksomhet utgiftsføres anleggsmiddelet i investeringsregnskapet til virkelig verdi inklusiv merverdiavgift. Justering av inngående merverdiavgift inntektsføres i investeringsregnskapet det året justeringen skjer. Bokført verdi på anleggsmiddelet reduseres tilsvarende.

Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie (BRF § 5-11 b)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Antall aksjer/andeler	Balanseført verdi 31.12.2023	Balanseført verdi 31.12.2022
Filmparken AS		2 002	2 002	2 002
A/L Biblioteksentralen	0,18 %	7	2 100	2 100
Deltagruppen AS	9,60 %	444	4 440	4 440
Rause AS	88,00 %	88	88 000	88 000
Inspira Science Center Eiendom AS	0,18 %	38	190	190
Studentbyen på Sogn			0	1
Yrkesskolens hybelhus			0	1
Studentbyen Berg			0	1
Studentenes hus, Tune			0	5
Orkla ASA		1 765	52 773	52 773
Viken Skog SA		12 000	120 000	120 000
Tunheim borettslag		9	0	900
Kirkeby borettslag		2	0	200
Skaun borettslag		3	0	1 200
Lyngsletta borettslag		1	0	100
Bygdetunet borettslag		4	0	400
Gudimstua borettslag		1	0	100
Holøsåsen borettslag		3	0	300
Lundborg borettslag		1	0	100
Rakkestad Energi AS	67,00 %	670	6 700 000	6 700 000
Stiftelsen Markens Grøde	24,70 %	1	150 000	150 000
Rakkestad Flyplass AS	70,30 %	367	3 770 000	3 770 000
Rakkestad Motorpark AS	29,41 %	125 000	2 600 500	2 600 500
Østfold Energi AS	0,14 %	97	97 000	97 000
Glommen Mjøsen skog		10	1 250	1 250
Egenkapitalinnskudd KLP			25 327 882	23 681 384
Sum			38 916 137	37 272 947

Note 6 – Utlån (BRF § 5-11 c)

Utlånt til	Utestående 31.12.23	Utestående 01.01.23	Tap på lån	Fakturert, ikke bet.
Utlån finansiert med innlån				
Startlån	97 378 173	85 117 497	1 202	87 498
Sum lånefinansierte utlån	97 378 173	85 117 497		87 498
Utlån finansiert med egne midler				
Rakkestad Flyplass AS	267 355	267 355		138 525
Forfatter Y Abdusamet	0	56 950		0
Rudskogen Motorsenter AS	300 000	300 000		300 035
Sosiallån	74 971	7 900		25 872
Sum egenfinansierte utlån	642 326	632 205		464 432
Sum	98 020 499	85 749 702		551 930

Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater (BRF § 5-11 d)

Produkt	Kontrakt nr.	Betal/Motta	Hovedstol	Kurs	Påløpt rente
Renteswap Nordea	1768006/2766349	Motta	63 000 000	4,70 %	230 300
Renteswap Nordea	1768006/2766349	Betal	63 000 000	2,75 %	-134 750
Renteswap Nordea	1376675/1872385	Motta	50 000 000	4,73 %	578 111
Renteswap Nordea	1376675/1872385	Betal	50 000 000	3,28 %	-400 889
Sum påløpt rente rentederivat produkter					272 772

Note 8 – Rentesikring (BRF § 5-11 e)

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Langsiktig gjeld med fast rente

Lån nr.	Volum	Siste forfall	Rente- binding til	Betaler	Finans- reglementet
20150410	32 881 850	jun.41	des.24	1,860	Pkt 12.3.3
20190564	66 300 000	nov.49	nov.24	1,860	Pkt 12.3.3
20230410	32 000 000	nov.53	Nov.28	4,570	Pkt 12.3.3
8317.56.98704	49 290 000	mai.50	mai.26	4,181	Pkt 12.3.3
11537760	9 142 738	feb.68	jul.26	3,715	Pkt 12.3.3
11541541	11 375 000	apr.69	jul.26	3,715	Pkt 12.3.3
11544317	13 750 000	jul.26	jul.26	3,715	Pkt 12.3.3
11545136	18 999 998	jun.52	jul.26	3,715	Pkt 12.3.3
11545923	19 666 666	apr.53	jul.26	3,715	Pkt 12.3.3

Rentebytteavtaler

Utsteder	Volum	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Finans- reglementet
Nordea	50 000 000	okt. 15	jul. 35	3,280	3M Nibor	Rentebinding	Pkt 12.3.3
Nordea	63 000 000	des. 21	des. 31	2,750	3M Nibor	Rentebinding	Pkt 12.3.3

Note 9 – Langsiktig gjeld og avdrag på lån (BRF § 5-12 a og b)

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2023	Gj.snittlig gjenstående løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer	762 824 609	16 år og 9 mnd	4,82 %
Lån til andres investeringer	0		
Lån til innfrielse av kausjoner	0		
Lån til videreutlån	125 695 487	24 år og 10 mnd	3,78 %
Sum bokført langsiktig gjeld	888 520 096		
Herav finansielle leieavtaler	0		
Lån som forfaller i 2024	90 571 240		
Herav lån som må refinansieres	89 000 000		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langsiktig gjeld 31.12	Gj.snittlig rente
Langsiktig gjeld med fast rente	253 406 252	3,19 %
Langsiktig gjeld med flytende rente	635 113 844	5,26 %

Note 10 – Avdrag på lån (BRF § 5-12 b)

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag og minimumsavdrag	2023	2022
Sum avskrivninger i året	39 787 256	37 454 760
Sum lånegjeld pr 01.01	764 059 019	761 250 862
Avskrivbare anleggsmidler pr 01.01	915 295 577	918 738 806
Beregnet minimumsavdrag	33 213 109	31 034 358
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	33 234 410	31 036 000
Avvik	21 301	1 642

Rakkestad kommune har i 2023 betalt kroner 21 301 mer i avdrag på lån enn hva man faktisk må betale.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2023	2022
Mottatte avdrag på startlån	-5 347 194	-4 463 806
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	4 743 727	4 437 060
Mottatte avdrag som har finansiert nye utlån	0	0
Avsetning til/bruk av avdragsfond	603 467	26 746
Saldo avdragsfond 31.12	2 207 093	1 603 626

Note 11 – Pensjonsforpliktelser (BRF § 5-12 c)

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	30 108 584	36 042 994
Tilført premiefondet i løpet av året	4 902 056	16 570 752
Bruk av premiefondet i løpet av året	11 018 808	22 505 168
Innestående på premiefond 31.12.	23 991 835	30 108 584

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2023 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 37 496 450 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Forventet årlig lønnsvekst og årlig vekst i folketrygden G beløp	2,48 %	2,48 %
Årlig vekst i pensjonsregulering	1,71 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik, pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		2023	2022
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	42 371 262	41 150 128
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	31 126 742	25 260 050
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-34 317 665	-28 294 974
	Administrasjonskostnad	2 047 038	1 935 511
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	41 227 377	40 050 715
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	89 182 106	49 464 036
C	Årets premieavvik (B-A)	47 954 729	9 413 321

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2023	2022
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	89 182 106	49 464 036
C	Årets premieavvik	-47 954 729	-9 413 321
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	10 458 279	10 068 194
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	51 685 656	50 118 909
G	Pensjonstrekk ansatte	7 501 699	7 128 398
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	44 183 957	42 990 511

Akkumulert premieavvik		2023	2022
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	47 557 427	48 212 300
	Årets premieavvik	47 954 729	9 413 321
	Sum amortisert premieavvik dette året	-10 458 279	-10 068 194
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	85 053 877	47 557 427
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	11 992 597	6 705 597
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	97 046 473	54 263 024

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2023	2022
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	7 447 922	-4 257 602
	Årets premieavvik	-47 954 729	-9 413 321
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	25 710 320	21 118 845
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	-14 796 488	7 447 922
	<i>Herav:</i>		
	Brutto pensjonsforpliktelse	910 972 760	858 965 262
	Pensjonsmidler	925 769 247	851 517 340
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	3 113 927	4 355 968

Dersom pensjonsforpliktelsene er større enn pensjonsmidlene skal det beregnes arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse. Dersom pensjonsmidlene er større enn pensjonsforpliktelsen (såkalt netto «overfinansiering»), vil det ikke være noen netto forpliktelse som det kan knyttes fremtidig arbeidsgiveravgift til. Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). I SPK har vi en netto pensjonsforpliktelse som beløper seg til 22 084 587 og som det er beregnet arbeidsgiveravgift av. I KLP derimot er pensjonsmidlene større enn pensjonsforpliktelsene. Netto overfinansiering i KLP beløper seg til kr. 36 881 074 og det er ikke beregnet arbeidsgiveravgift av dette.

Note 12 – Kommunens garantiansvar (BRF § 5-12 d)

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garanti-ramme	Saldo 31.12	Forventet låne-opptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omk.	Godkjenning	Utløper
Gudimstua Borettslag	Boliger	Simpel kausjon	3 000 000	1 079 590	0	10 %	Godkjent	03.03.31
Gudimhagen Borettslag	Boliger	Simpel kausjon	4 566 000	1 660 440	0	10 %	Godkjent	24.06.31
Rakkestad-hallene AS	Idrettshall	Selvskyldner-kausjon	26 520 844	19 360 800	0	10 %	Godkjent	30.09.49
Rakkestad Sokn	Kirkebygg	Selvskyldner-kausjon	1 700 000	991 675	0	10 %	Godkjent	18.04.41
Rakkestad Sokn	Kirkebygg	Selvskyldner-kausjon	6 000 000	3 900 000	0	10 %	Godkjent	06.06.43
NAV	Husleie-garanti	Selvstendig garanti		1 137 424	0	0 %	Unntatt	-
Rakkestad Motorpark	Motorbane 1. fase	Selvskyldner-kausjon	3 125 000	312 500	0	10 %	Godkjent	10.01.24
Rakkestad Motorpark *)	Motorbane 2. fase	Selvskyldner-kausjon	42 900 000	42 900 000	0	10 %	Godkjent	10.06.37
Øst 110-sentral IKS	Varslings-, beredskaps- og rednings-tjenester	Kausjon	800 000	5 600	0	0 %	Godkjent	01.06.27
Rause AS **)	Utbygging av lokaler	Selvskyldner-kausjon	11 300 000	5 000 000	6 300 000	10 %	Godkjent	01.10.34

*) Rakkestad kommunestyres vedtak i sak nr. 32/2022 - Rakkestad Motorpark AS - Søknad om kommunal garanti:

Rakkestad kommune stiller selvskyldnerkausjon for lån på kr. 42 900 000 til Rakkestad Motorpark AS for videre utbygging av anlegget i samsvar med søknad av 20.11.2020 og oppfølgende prosesser med selskapet – jf. oppfriskende søknad av 6.5.2022.

Rakkestad Motorpark AS har til hensikt å ta lånet opp i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

Kausjonen omfatter lånets hovedstol, totalt kr. 42 900 000 – med tillegg av 10 prosent for dekning av mulige renter og omkostninger på lånet kr. 4 290 000. Totalt kr. 47 190 000.

Lånet kan ha en nedbetalingstid på 15 år.

Garantiansvaret gjelder fra 1.7.2022 og reduseres i takt med nedbetalingen på lånet – jfr. Garantiforskriftens § 3 – og opphører den 1.7.2037, med et tillegg av 2 år (1.7.2039).

Garantivedtaket er ikke gyldig uten særskilt godkjenning av Statsforvalteren i Oslo og Viken – jf. Kommunelovens § 14 – 19.

Statsforvalteren i Oslo og Viken godkjente garantistillelsen (kommunelovens § 14 – 19) ved brev av 12.10.2022.

**) Rakkestad kommunestyres vedtak i sak nr. 25/2023 – Rause AS - Søknad om kommunal garanti:

Rakkestad kommune stiller selvskyldnerkausjon for lån på kr. 11 300 000 til Rause AS for videre utvikling og utbygging av sine lokaler på Mjørud industrifelt – jf. Søknad av 10.10.2022.

Rakkestad kommune legger til grunn at lånet konkurranseutsettes, at Kommunalbanken og KLP forespørres om å gi tilbud og at Rause AS velger det mest fordelaktige lånetilbudet.

Kausjonen omfatter lånets hovedstol, totalt kr. 11 300 000 – med tillegg av 10 prosent for dekning av mulige renter og omkostninger på lånet kr. 1 130 000. Totalt kr. 12 430 000.

Lånet kan ha en nedbetalingstid på 20 år.

Garantiansvaret gjelder fra 1.7.2023 og reduseres i takt med nedbetalingen på lånet – jfr. Garantiforskriftens § 3 – og opphører den 1.7.2043, med et tillegg av 2 år (1.7.2045).

Garantivedtaket er ikke gyldig uten særskilt godkjenning av Statsforvalteren i Oslo og Viken – jf. Kommunelovens § 14 – 19.

Statsforvalteren i Oslo og Viken godkjente garantistillelsen (kommunelovens § 14 – 19) ved brev av 28.06.2023.

Note 13 – Bundne fond (BRF § 5-13 a)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2023	Avsetninger	Bruk	Beholdning 31.12.2023	Formål
Martha & Ivar Gjulems minnefond	1 633 585	17 494		1 651 079	1
Ungdom/Ungdom under utdanning	345 692		162 086	183 606	2
Boligtilskudd til etablering	1 601 432			1 601 432	3
Tilskudd til tilpasning	566 904			566 904	4
Erling Nærby's testamentariske gave	680 684			680 684	5
Bredbånd - Øst og vest i bygda	5 593 552		3 825 147	1 768 405	6
Kompetanse- og innovasjonstilskudd	1 375 100	307 821		1 682 921	7
Kommunalt rusarbeid	660 000	330 000		990 000	8
Ekstratilskudd kommunalt rusarbeid	0	3 265 324		3 265 324	9
Barn og unge med psykiske plager	0	998 352		998 352	10
Glomma sør for Øyeren	2 796 744		566 158	2 230 586	11
Konfliktdempende tiltak – ulverevir	352 792		155 635	197 157	12
Bundet driftsfond – byggesak	809 250		452 653	356 597	13
Ekstraordinære avdrag startlån	1 603 626	603 467		2 207 093	14
Sum bundne fond	18 019 361	5 522 458	5 161 679	18 380 140	

Rakkestad kommune har pr. 31.12.2023 59 bundne fond på totalt kr. 22 187 745,-. Fondene som er listet ovenfor utgjør 82,84% av bundne fond.

- 1) Et minnefond som i henhold til testamentet skal brukes til velferdstiltak for eldreomsorgen i Rakkestad og Degernes.
- 2) Fondet skal benyttes til ungdom i Rakkestad.
- 3) Tilskudd til etablering skal bidra til å redusere boligskattene og dermed redusere behovet for offentlig støtte. Ingen søknader er innvilget i 2023.
- 4) Tilskudd til etablering skal bidra til at personer med behov for tilpasset bolig får finansiering til dette, samt øke tilgjengeligheten i boligmassen. Ingen søknader er innvilget i 2023.
- 5) En gave til Skautun sykehjem til fri disponering fra Erling Nærby. Det har ikke vært brukt av fondet i 2023 da kommunalsjef for kommuneområdet helse og mestring avventer til nytt sykehjem er på plass.
- 6) Kommunal og moderniseringsdepartementet har bevilget støtte over statsbudsjettet til bredbåndsutbygging i Østfold fylke. Flere områder i Rakkestad er under utbygging.
- 7) Fondet tilhører kommuneområdet helse og mestring og tilskuddsordningen har som hovedformål å styrke kommunens evne og mulighet til å utvikle bærekraftige og gode helse- og omsorgstjenester, og å gi en tydelig prioritet til noen av de viktigste framtid utfordringene kommunene står overfor på helse- og omsorgsfeltet.
- 8) Formålet med tilskuddet kommunalt rusarbeid er varig kapasitetsvekst i det samlede kommunale tilbudet til personer med rusmiddelproblemer slik at disse sikres et helhetlig, tilgjengelig og individuelt tilpasset tjenestetilbud.
- 9) Statsforvalteren har innvilget tilskudd til å styrke kommunens tjenester til personer med rusproblemer.
- 10) Statsforvalteren har innvilget tilskudd for å styrke tilbudet til barn og unge som har behov for langvarig, tilpasset og/eller sammensatt oppfølging.
- 11) Glomma sør for Øyeren er et interkommunalt miljøprosjekt hvor Rakkestad kommune er vertskommune.
- 12) Bruken av tilskuddet skal være relatert til den særlige belastningen av å ha et ulverevir i kommunen. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til konfliktdemping i kommuner med ulverevir.

13) Selvkost i henhold til lov om kommunale vass og avløpsanlegg, vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) og plan og bygningsloven.

14) Ekstraordinære avdrag startlån settes av til fond i henhold til kommuneloven § 14-17.

Note 14 – Selvkostområder (BRF § 5-13 b)

Tall i 1000 kr	Vann	Avløp	Slam	Renovasjon	Feiing	Byggesak	Oppmåling
A. Direkte driftskostnader	8 101	10 973	2 696	12 420	1 419	1 876	1 109
B. Henførbare indirekte driftskostnader	375	542	106	498	57	74	44
C. Kalkulatoriske rentekostnader	2 338	3 464	5	231	0	0	7
D. Kalkulatoriske avskrivninger	1 559	3 469	27	415	22	0	16
E. Andre inntekter	66	1 214	0	925		31	208
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	12 307	17 234	2 834	12 639	1 498	1 919	968
G. Gebyrinntekter	11 408	17 119	1 769	11 843	1 321	1 441	457
H. Årets selvkostresultat (G-F)	-899	-115	-1 065	-796	-177	-478	-511
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd							
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	598	0	105	796	177	478	
K. Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	-301	-115	-960	0	0	0	-511
L. Saldo selvkostfond pr 01.01	598	-3 041	105	923	341	809	
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	7	-136	-19	23	11	25	
N. Saldo selvkostfond pr 31.12 (L+M+I-J+K)	-294	-3 292	-979	150	175	356	
Nøkkeltall							
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	92,73%	98,65%	62,03%	94,13%	88,18%	75,10%	54,24%
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I+J))*100	97,62%	98,65%	65,69%	100,00%	100,00%	100,00%	54,24%

Selvkostresultatet for gebyrområdene over en tidsperiode på 5 år

Tall i 1000 kroner	Over- (+)/ underskudd(-) 2023	Over- (+)/ underskudd(-) 2022	Over- (+)/ underskudd(-) 2021	Over- (+)/ underskudd(-) 2020	Over- (+)/ underskudd(-) 2019
Utvikling i selvkostresultatet					
Vann	-899	148	1 125	-1 386	-576
Avløp	-115	-2 232	-1 972	-3 271	-255
Slam	-1 065	-826	-330	670	-675
Renovasjon	-796	552	-2	-2 139	388
Feiing	-177	-49	344	437	-269
Byggesak	-478	154	78	638	-6
Oppmåling	-511	-305	-188	-389	-415

Fondsutvikling over en tidsperiode på 5 år

Tall i 1 000 kroner	2023	2022	2021	2020	2019
Utgående balanse i fond					
Vann	-294	598	432	-690	696
Avløp	-3 292	-3 041	-742	1 225	4 457
Slam	-979	105	912	1 221	539
Renovasjon	150	923	349	345	2 464
Feiing	175	341	377	28	-406
Byggesak	356	809	630	540	0

Note 15 – Salg av finansielle anleggsmidler (BRF § 5-13 c)

Det er ikke solgt finansielle anleggsmidler i 2023.

Note 16 – Ytelser til ledende personer (BRF § 5-13 d)

Godtgjørelse til kommunedirektør og ordfører

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år
Lønn og annen godtgjørelse til kommunedirektør ekskl. pensjonsavtale	1 423 440	1 337 724
Lønn og annen godtgjørelse til kommunedirektør for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)	0	0
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører ekskl. pensjonsavtale	1 011 102	938 597
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)	0	0

Kommunedirektøren har en årslønn på kr. 1 423 440 pr. år fra 1.5.2023 – tilsvarende 12G. I tillegg har kommunedirektøren tjenestetelefon og to avisabonnement dekket av Rakkestad kommune.

Det er ikke inngått etterlønsavtale med kommunedirektøren.

Rakkestad kommune har inngått lederavtale med kommunedirektøren.

Kommunedirektøren er regulært medlem av tjenestemannspensjonsordningen i Kommunal Landspensjonskasse.

Ordfører sin godtgjørelse var uendret i perioden 1.1.2020 tom 31.12.2022 da avlønning stortingsrepresentanter var «fryst» gjennom pandemien, og godtgjørelse Ordfører er en konsekvens av endringer i avlønning stortingsrepresentanter. Fra og med 1.1.2023 er Ordfører sin godtgjøring kr. 1 011 102.

Ordføreren har tjenestetelefon dekket av Rakkestad kommune.

Ordføreren har tidligere vært medlem av ordførerpensjonsordningen i Kommunal Landspensjonskasse. Dette er endret til allmenn tjenstepensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse fom 2014.

Dersom ordføreren ikke fortsetter i vervet etter nyvalg, tilkommer vedkommende den faste godtgjørelsen i 1,5 måneder etter fratredelsen. Dersom vedkommende ikke har næringsinntekt, vil den faste godtgjørelsen kunne vare i inntil 3 måneder etter fratredelsen.

Note 17 – Godtgjørelser til revisor (BRF § 5-13 e)

Kommunens revisor er Østre Viken kommunerevisjon IKS

Godtgjørelse til revisor	2023	2022
Revisjon	1 384 761	1 328 506
Rådgivningstjenester	1 780	6 160
Samlet godtgjørelse	1 386 541	1 334 666

Note 18 – Investeringsprosjekter

Prosjekt	Prosj. nr.	Oppstarts-år	Antatt ferdig-stillelles-år	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023	Regnskapsført tidligere år	Sum regnskapsført
KLP - Egenkapitaltilskudd	90000	Årlig		1 646 498	1 650 000		1 646 498
IKT - Investeringer	90003	Årlig		2 938 867	2 800 000		2 938 867
IKT - PC'er til åttende trinn	90005	Årlig		658 509	640 000		658 509
Bygninger - Tiltak	90013	Årlig		1 723 562	1 820 000		1 723 562
Lekeplasser - Tiltak	90014	Årlig		330 237	450 000		330 237
Utskiftning og utbedring av gatelysanlegg	90015	Årlig		4 382 981	3 680 000		4 382 981
Vann- og avløpsinvesteringer	90017	Årlig		28 680 522	30 000 000		28 680 522
Kjøp av utleieboliger	90032	Årlig		1 070 367	1 025 000		1 070 367
Investeringsstilskudd - Rakkestad sokn	90041	Årlig		920 000	920 000		920 000
Rakkestad kunstgressbane - Plastgranulat	90080	2022	2022	-56 265	0	389 725	333 460
Harlemåsen boligområde	90082	2019	2023	-387 013	-2 365 000	11 838 820	11 451 807
Oppvekst og kultur - Utstyr	90092	Årlig		379 873	240 000		379 873
Brann og redningsvesenet - Utstyr	90095	Årlig		33 092	25 000		33 092
Areal og infrastruktur - Utstyr	90097	Årlig		448 570	452 000		448 570
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader	90100	2016	2023	175 093	95 000	23 674 380	23 849 473
Nytt sykehjem	90121	2018	2027	5 494 148	4 800 000	8 255 433	13 749 581
Helse- og omsorg - Utstyr	90129	Årlig		1 671 157	400 000		1 671 157
Os skole - Fase II	90143	2023	2025	765 366	560 000		765 366
Renovasjonsinvesteringer	90151	2022	2023	2 770 771	2 715 000	40 000	2 810 771
Rudskogen næringsområde	90154	2021	2022	100 200	131 000	6 266 489	6 366 689
Bergarhus gml.skole - rivning	90156	2022	2023	1 346 182	1 200 000	256 166	1 602 348
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikling AS	90157	2021	2030	-22 927	155 000	-45 855	-68 782
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad AS	90158	2021	2030	-12 528	85 000	-25 056	-37 584
Rivning av boliger	90163	2023	2023	248 930	500 000		248 930
Solcelleanlegg kommunale bygg	90164	2022	2023	9 802 257	9 285 000	209 645	10 011 902
Prosjektadministrasjon og byggelånsrenter	99997	*		0	2 500 000		0
Salg av eiendommer	99998	Årlig		-8 485 526	-6 800 000		-8 485 526
Sum				56 622 924	56 963 000	50 859 747	107 482 670

Note: * Byggelånsrenter og prosjektadministrasjon er bokført på hvert enkelt prosjekt.

	Regnskap 2023	Budsjett 2023
Sum investeringsresultat	56 622 924	56 963 000
<u>Finansresultat:</u>		
Avdrag på lån til videreutlån	4 743 727	3 500 000
Videreutlån	17 607 870	43 200 000
Avsetning til bundne investeringsfond	603 467	0
Bruk av lån	-56 587 864	-56 937 000
Bruk av lån til videreutlån	-17 607 870	-43 200 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-35 060	-26 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 347 194	-3 500 000
Salg av aksjer/andeler	0	0
Bruk av ubundne fond	0	0
Bruk av bundne fond	0	0
Overføring fra driftsregnskapet	0	0
Sum finansresultat	-56 622 924	-56 963 000
Udekket i investeringsregnskapet	0	0

Note 18 viser sum investering i anleggsmidler jfr bevilgningsoversikt investering § 5-5, 2. ledd fratrukket investeringsinntekter som kompensasjon for merverdiavgift, tilskudd fra andre og inntekter fra salg av varige driftsmidler på det enkelte prosjekt. Noten er ment for å gi et mer fullstendig bilde av den enkelte investering og hva den faktisk har kostet Rakkestad kommune.

Note 19 – Konsolidert regnskap

Det konsoliderte årsregnskapet etter kommuneloven § 14-6 første ledd bokstav d skal vise kommunen som én økonomisk enhet.

Det konsoliderte årsregnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen.

Rakkestad kommune har ingen slike enheter, og regnskapet skal dermed ikke konsolideres.

Årsberetning 2023

Saksnr.

Arkiv 210

Dato

Rakkestad kommune

Innhold

Kommunedirektørens innledende kommentarer	3
Samfunns- og befolkningsutvikling.....	7
Kommuneplanens samfunnsdel	7
Befolkningsutvikling	8
Befolknings sammensetning	10
Sysselsetting.....	11
Økonomisk resultat	13
Regnskapsmessig resultat	13
Økonomiske nøkkeltall.....	15
Driftsregnskapet	20
Investeringer	32
Balansen.....	36
Finansforvaltning.....	41
Likestilling, internkontroll og etiske prinsipper (KL§14-7).....	47
Likestilling.....	47
Etiske prinsipper.....	50
Internkontroll	51
Sykefravær, årsverk og ansatte.....	54
Sykefravær	54
Årsverk	57
Ansatte	58
Kommunens tjenesteområder	59
Kommunedirektør og staber	59
Oppvekst og kultur	65
Velferd og levekår	71
Helse og mestring.....	76
Areal og infrastruktur	80
Kirkelige fellesråd	85
Fellesutgifter og fellesinntekter	85

Kommunedirektørens innledende kommentarer

Status pr. utgangen av 2023

Kommunedirektøren legger årsberetningen for 2023 fram for behandling og vedtak av bruker- og interesseutvalgene, velferdsutvalget, teknikkutvalget, formannskapet og kommunestyret.

Regnskapet for 2023 ble ferdigstilt 16.2.d.å. Det viser disse resultater:

Nøkkeltall		Regnskap 2023	Budsjett (31.10.) 2023	Budsjett (1.1.) 2023	Regnskap 2022
Brutto driftsresultat,	kr.	-10 747 135	-17 238 254	9 020 856	146 624
Netto driftsresultat,	kr.	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-5 887 122
Disponering eller dekning av netto driftsresultat,					
Overføring til investeringer,	Kr.	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne driftsfonds,	"	6 850 513	0	884 638	5 090 193
Avsetninger til bundne driftsfond,	"	-9 471 196	-1 310 194	-1 291 878	-7 811 790
Avsetninger til disposisjonsfond,	"	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond,	"	-22 409 769	-31 519 046	-9 727 000	-3 165 525
Dekning av tidligere års merforbruk,	"	0	0	0	0
Sum disponeringer og dekninger,	kr.	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-5 887 122
Disposisjonsfondet (31.12.),	kr.	93 317 192			115 726 962

Rakkestad kommune bokfører et negativt netto driftsresultat på kr. 25 030 452 – 2,9 prosent av brutto driftsinntekter – og et merforbruk på kr. 22 409 769 – 2,7 prosent av brutto driftsinntekter – siste år.

Det er bedre enn det lå an til ved budsjettrevisjonene 31.10., 31.8. og 30.4.s.å. (kr. 9 109 277, kr. 14 509 277 og kr. 7 703 277).

Noe høyere skatteinntekter og skatteutjevneende tilskudd enn forventet (2,883 millioner kroner), integreringstilskudd (1,269 millioner kroner) og ikke minst egne budsjettiltak forklarer størstedelen av differansene mot budsjettene.

Underskuddet dekkes av disposisjonsfondet – som gjennom 2023 faller fra kr. 115 726 962 til kr. 93 317 192.

Pr. 31.12.2023 utgjorde disposisjonsfondet 11,1 prosent av brutto driftsinntekter.

Enda er driftsreservene og driftsbufferen mot sviktende inntekter og økende utgifter tilfredsstillende.

Betydelige engangs- og prosjektutgifter – ca. 12,5 millioner kroner (jf. økonomirapportene gjennom 2023 og budsjett 2024 – 2027 (anordningsprinsippet for variabel lønn, merforbruk på vann- og avløpsområdet på grunn av spesielt fallende vannforbruk, bredbåndstiltaket m.m.)) – medvirker til det svake resultatet.

Merforbruk av ordinær drift og virksomhet ble dermed på ca. kr. 10 000 000. Det er en del bedre enn totalresultatet på ca. 22,5 millioner kroner. I et lengre løp blir slike resultater likevel ikke bærekraftig og for svake.

Engangs- og prosjektutgifter faller enten bort av seg selv eller de kan tas ut ved ensidige kommunale prioriteringer.

Utviklingen gjennom 2021, 2022 og 2023 er på de fleste måter bekymringsfull.

Den bør snus og kommunen må reetablere økonomisk balanse i 2024.

Hovedårsakene er som det har blitt understreket i budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 og budsjettoppfølgingssakene til formannskapet den. 31.1.d.å., 29.2.d.å. og 31.3.d.å. – sviktende utvikling av spesielt de frie inntekter over flere år (2017 – 2024) og sterk vekst i enkelttiltak og enkeltsaker etter 2020.

Det er langs disse to dimensjoner at Rakkestad kommunes utfordringer ligger i inneværende budsjett- og økonomiplanperiode.

I forhold til strategier og tiltak som de er definert og kvantifisert i budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027, medfører regnskapsresultatet for 2023 ikke substansielle endringer.

Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse. For nærmere redegjørelser og enkeltheter vises til avsnittene “Investeringer” og “Finansiering” senere i denne årsberetningen.

Strategier og tiltak for å snu den økonomiske situasjonen og utviklingen

Ved utgangen av 2023 og inngangen til 2024 og 2024 – 2027, står kommunen overfor store økonomiske utfordringer og ubalanser.

De uttrykker seg på denne måte:

I likhet med nærmere halvparten av kommunene - 43,7 prosent - bokfører Rakkestad kommune på et regnskapsmessig merforbruk i siste år.

De to siste årene (2022 og 2023) er kr. 25 575 294 - ca. 21,5 prosent - av disposisjonsfondet anvendt til å dekke opp merforbruk på løpende virksomhet.

Med et forhold mellom utgifter og inntekter som i dag framover, tar det mellom to og tre år før disse ressursene er disponert.

Årsberetning 2023

Bærekraft og risiko knyttet til denne driftssituasjonen, krever at Rakkestad kommune reetablerer økonomisk balanse allerede i inneværende år (2024).

Det gjeldende budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 er i substans identisk med kommunedirektørens forslag overfor formannskap og kommunestyre.

Hovedpunktene er som følger:

Endringer, omstillinger og reduksjoner i kommunens virksomhet i 2024 kvantifisert til kr. 30 595 000 p.a.

Fordelingen på kommunedirektør og staber og kommuneområder er denne:

	Rammer 2024	Endringer, omstillinger og reduksjoner 2023 - 2024
<i>Rådmann og staber,</i>	87 759 000	4 719 000
<i>Oppvekst og kultur,</i>	173 981 000	3 694 000
<i>Velferd og levkår,</i>	191 403 000	10 876 000
<i>Helse og mestring,</i>	119 916 000	8 956 000
<i>Areal og infrastruktur,</i>	25 967 000	2 350 000
Sum,	599 026 000	30 595 000

Kroner.

Omfanget utgjør ca. 3,5 prosent av brutto driftsinntekter. Utfordringene og ubalansene er med andre ord store.

Som kommunedirektøren vurderer det, er kommunens drift og virksomhet (status pr. 31.12.2023) ikke bærekraftig på to – tre års sikt.

Av denne grunn er tiltak slik de er beskrevet helt nødvendige i 2024.

Med et utfordringsbilde som presentert, vil kommunedirektøren arbeide med problemstillinger og saken som sådan på denne måte i 2024:

Kortsiktige og tidsavgrensede tiltak.

Endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av kommunal virksomhet.

Strukturelle o.l. tiltak.

Programmet konkretiseres og materialiseres i de økonomioppfølgingssaker som kommunedirektøren - i samsvar med budsjett- og økonomiplanvedtaket 2024 og 2024 - 2027 - legger fram for formannskapet hver måned i 2024.

Målsettinger for 2024 og 2024 - 2027

Etter det opplegget som kommunedirektøren har utformet og formannskapet og kommunestyret har vedtatt, er målsettingen at Rakkestad kommune i 2024 skal gjenopprette økonomisk balanse og i 2024 - 2027 reetablere nytt økonomisk handlingsrom.

Disse resultater er nødvendig både for å holde en bærekraftig og stabil ordinær drift/virksomhet og å kunne realisere de store investeringsprosjektene som står på dagsordenen.

Konklusjon

Rakkestad kommune erfarer i øyeblikket en urovekkende økonomisk utvikling og står allerede i en vanskelig økonomisk situasjon.

De store utfordringer i 2024 og 2024 - 2027, er å lykkes med å bygge ny økonomisk balanse i 2024 og nytt økonomisk handlingsrom i 2024 - 2027.

Rakkestad,31.3.2024,

Alf Thode Skog,

kommunedirektør

Samfunns- og befolkningsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanen er det overordnede styringsinstrumentet for å realisere kommunale og andre lokale målsettinger.

Kommunen er ikke en isolert enhet.

Den må definere og konkretisere sin utvikling innen regionale og nasjonale planretningslinjer og planføringer, og regionalt og nasjonalt planverk m.m. på forskjellige nivåer.

Ny kommunelov åpner for at økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel.

Det innebærer at det skal være en sammenheng mellom den langsiktige kommuneplanen og den mer kortsiktige økonomiplanen som rulleres hvert år.

I 2023 ble det videre fastsatt områdeplaner som mer spesifikt og konkret beskriver utviklingsretningen på de forskjellige delene av kommunens virksomhet - oppvekst og kultur, velferd og levekår/helse og mestring og areal og infrastruktur.

De skal rulleres annethvert år i de kommende 12 årene.

I 2024 ble områdeplaninstituttet utvidet med en områdeplan for næring - der målsettingen er at kommunen sammen med næringslivet og det øvrig samfunnet skal arbeide for nærings- og annen samfunnsmessig vekst for Rakkestadsamfunnet.

Kommuneplanens samfunnsdel har som mål å sikre en bærekraftig utvikling av samfunnet.

Satsingsområdene er:

- Klima og miljø.
- Verdiskaping og kompetanse.
- Levekår og folkehelse.

Kommunens visjon er «Mangfold og samhold».

Samfunnsdelen av kommuneplanen prioriterer oppvekst, bærekraft og bosetting balansert foran helse- og omsorgsutfordringer og helse- og omsorgsoppgaver. Målsettingen er å utvikle en kommune og et lokalsamfunn innen bærekrafts- og robusthetsprinsipene lagt fram av FN. Barn og unges vilkår og utvikling i bred målestokk er helt avgjørende for at Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet skal lykkes med disse ambisjonene.

I dette perspektivet er kommuneplanens samfunnsdel bygd opp rundt fokusområdene:

«Bærekraftige Rakkestad».

«Attraktive Rakkestad».

«Ung i Rakkestad».

Fokusområdene binder de tre dimensjonene i bærekraftbegrepet – miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft – sammen. Under hvert hovedmål er det fastsatt delmål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det).

Mål og strategier er lagt på et retningsgivende og overordnet nivå.

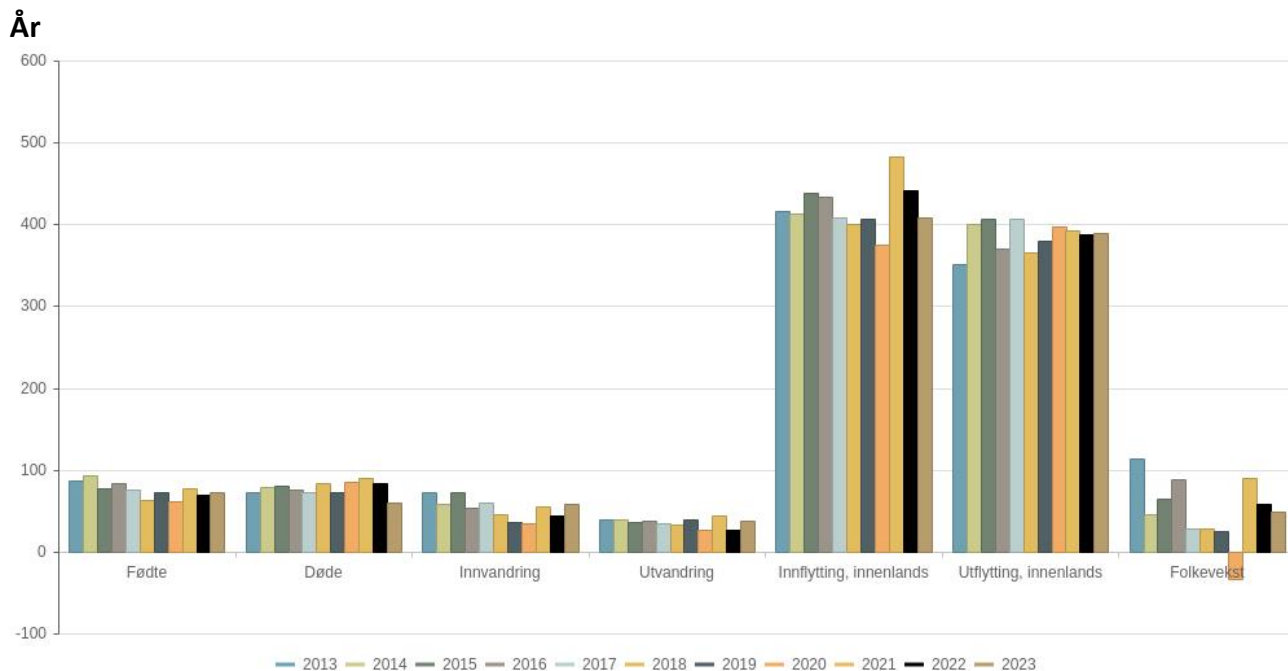
Planen gjøres på denne måte mer robust over tid. Den fungerer som en paraply over det mer detaljerte, underordnede planverket. Planen åpner for og legger til grunn utstrakt samarbeid så vel innad i kommunen som ut til næringslivet og det frivillige arbeidet. Det er nøkkelen til å lykkes.

Rakkestad kommune arbeider i skrivende stund med å få integrert kommuneplanens samfunnsdel i Framsikt - slik at kommuneplanens mål og strategier dermed kan koples til økonomiplanen og at det etterhvert også skal kunne rapporteres på målkriterier i kommunens årsberetning.

På denne måten vil det oppnåes en rød tråd mellom de forskjellige dokumenter.

Befolkningsutvikling

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av kvartalet	7 860	7 974	8 020	8 181	8 224	8 202	8 230	8 255	8 222	8 312	8 371
Fødte	87	94	77	84	76	63	72	62	77	70	72
Døde	73	79	80	76	73	83	73	85	90	83	60
Fødselsoverskudd	14	15	-3	8	3	-20	-1	-23	-13	-13	12
Innvandring	73	59	72	53	60	46	36	35	55	44	59
Utvandring	40	40	36	37	34	33	39	26	44	26	38
Innflytting, innenlands	417	413	438	434	408	400	406	375	483	442	408
Utflytting, innenlands	352	400	407	370	407	365	380	398	392	388	389
Netto innvandring og flytting	98	32	67	80	27	48	23	-14	102	72	40
Folkevekst	114	46	64	89	29	28	25	-33	90	59	49
Folketallet ved utgangen av kvartalet	7 974	8 020	8 084	8 173	8 202	8 230	8 255	8 222	8 312	8 371	8 420

Folketallet per 1. januar 2024 er 16,4 prosent – 1 188 personer – høyere enn for tjuåre siden. De siste ti årene har det vært 5,6 prosent økning. Dette skyldes blant annet at det var en negativ folketilvekst i 2020.

For Norge og regionalt er befolkningsutviklingen prognostisert en god del bedre enn for Rakkestad kommune. Det gir konsekvenser for kommunens inntektsutvikling. Kommunedirektøren vurderer det som utfordrende for lokalsamfunnets utvikling og framgang. Rakkestad kommune får mindre ressurser disponibel for sin virksomhet. Potensialet for private og andre offentlige tilbud reduseres. Det er hemmende for Rakkestadsamfunnet på lengre sikt.

Befolkningsvekst

For 2023 vokste innbyggerantallet i kommunen fra 8 371 til 8 420. Det utgjør 0,58 prosent. Befolkningsøkningen i Rakkestad skyldes i hovedsak netto innflytting (innenlands flytting og innvandring).

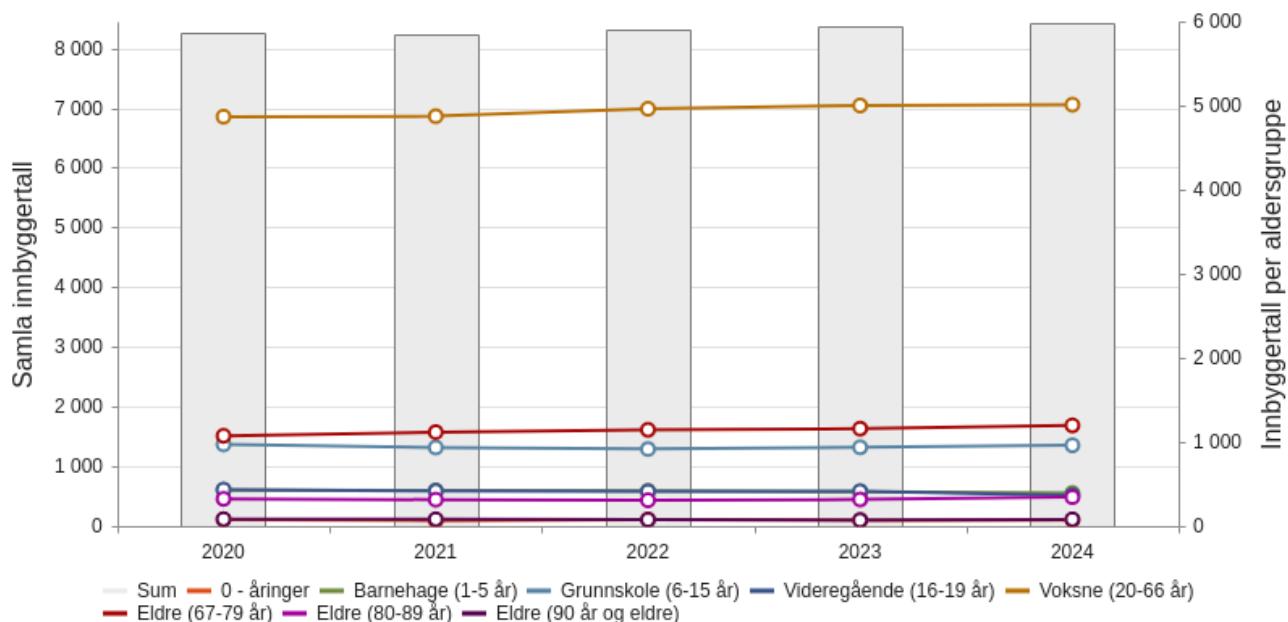
Rakkestad kommune har i 2023 et fødselsoverskudd. Det er 5 år siden Rakkestad hadde et fødselsoverskudd sist.

Folketallsstigningen i Norge refererer seg til innvandring. Det omfatter i første rekke arbeidsinnvandring fra EØS-området og bosetting av flyktninger fra Ukraina.

Befolknings sammensetning

Rakkestad kommune hadde denne befolknings sammensetningen fra 2020 - 2024:

Befolknings sammensetning

Aldersgrupper	2020	2021	2022	2023	2024
0 - åringar	78	64	79	68	72
Barnehage (1-5 år)	429	422	418	408	393
Grunnskole (6-15 år)	971	934	916	936	960
Videregående (16-19 år)	433	418	412	414	366
Voksne (20-66 år)	4867	4873	4961	5000	5010
Eldre (67-79 år)	1073	1117	1144	1158	1196
Eldre (80-89 år)	323	314	307	316	344
Eldre (90 år og eldre)	81	80	75	71	79
SUM	8255	8222	8312	8371	8420

I forhold til gjennomsnittet av kommuner, er en relativt høy andel av innbyggerne i aldersgrupper 60 – 69 år, 70 – 79 år og 80 – 89 år, og en mindre andel i yrkesaktive alderskategorier (20 til vel 60 år) og yngre årsklasser (0 – 19 år).

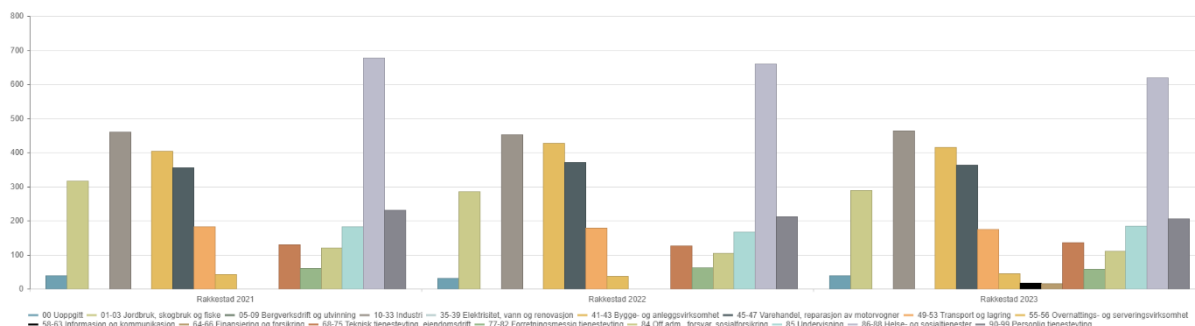
Det er en tendens som forsterker seg fra år til år, og som med stor tydelighet viser hvilke problemstillinger som kommer til å dominere lokalt i de neste 20 årene.

Tyngden av befolkningen ligger i aldersgrupper 55 år og eldre.

De yrkesaktive alderskategorier 20 til 55 år, spesielt 25 til 39 år, er mindre enn i gjennomsnittet av kommuner.

Yngre årsklasser 0 til 15 år er lavere - uten at avviket mot tall for landet er urovekkende eller altfor stort.

Syssetting

Oversikten forteller ikke noe om antall arbeidsplasser og omsetning i de forskjellige virksomheter.

Jordbruk, skogbruk, fiske, industri m.m., bygg- og anleggsaktivitet, varehandel og forretningsmessig tjenesteyting og helse og sosialtjenester dominerer i det lokale næringslivet.

Det bekrefter inntrykket av Rakkestad kommune som en landbruks- og industrikommune og det underbygger for den saks skyld også det demografiske bildet som tegnes av lokalsamfunnet.

Innvandrerbefolkningen

Rakkestad kommune har disse andeler innvandrere og etnisk norske i befolkningen:

År	Rakkestad			Norge		
	Innbyggere	Innvandrere	Etnisk norske	Innbyggere	Innvandrere	Etnisk norske
2005	7 284	4,7	95,3	4 606 363	7,9	92,1
2007	7 428	5,4	94,6	4 681 134	8,9	91,1
2009	7 496	6,9	93,1	4 799 252	10,6	89,4
2011	7 601	8,1	91,9	4 920 305	12,2	87,8
2013	7 860	10,1	89,9	5 051 275	14,1	85,9
2015	8 020	10,8	89,2	5 165 802	15,6	84,4
2017	8 173	11,4	88,6	5 258 317	16,8	83,2
2019	8 230	11,8	88,2	5 328 212	17,7	82,3
2021	8 221	12,0	88,0	5 391 369	14,8	85,2
2022	8 311	12,5	87,5	5 425 270	15,1	84,9
2023	8 371	12,7	87,3	5 488 984	16,0	84,0
2024	8 420	13,0	87,0	5 550 203	16,8	83,2

Endringene de siste 18 årene er store.

I dag har 13 prosent av befolkningen innvandrerbakgrunn, mot 4,7 prosent i 2005. Bildet på landsbasis er noe høyere.

Rakkestad kommune har likevel en økende innvandrerandel i befolkningen.

Omkring hver åttende innbygger har fremmedkulturell bakgrunn. For det kommunale tjenestetilbudet og samfunnet som en helhet skaper denne utviklingen andre utfordringer. Det bør fanges opp av planlegging både på overordnet og mer detaljert nivå.

Tabellen nedenfor viser innvandrere fordelt på landbakgrunn i Rakkestad kommune pr. 1. januar 2024:

År	Innvandrere	Europa	Nord Amerika	Oseania	Asia	Afrika	Sør-Amerika
2005	345	53,0	0,9	0,0	35,7	8,7	1,7
2007	400	56,8	1,0	0,0	28,5	10,5	3,3
2009	517	58,2	1,2	0,0	25,5	12,6	2,5
2011	612	55,9	2,3	0,0	26,0	14,5	1,3
2013	791	63,3	1,8	0,0	21,5	12,3	1,1
2015	866	70,2	1,6	0,0	17,2	9,8	1,2
2017	928	66,7	1,3	0,0	21,0	9,8	1,2
2019	975	64,2	1,9	0,0	22,6	9,9	1,3
2021	985	66,8	1,2	0,0	21,3	9,2	1,4
2022	1 043	67,5	1,2	0,0	21,5	8,5	1,2
2023	1 062	70,1	1,2	0,0	20,4	7,5	0,8
2024	1 100	69,7	1,1	0,0	20,8	7,4	1,0

Som en følge av stor arbeidsinnvandring fra land i EØS-området, har andelen innvandrere med europeisk bakgrunn vokst fra 53 prosent til 69,7 prosent på cirka 18 år.

I det samme tidsrommet falt det relative antall asiater fra 35,7 prosent til 20,8 prosent.

Endringene for de øvrige grupper som Nord-Amerika, Afrika og Sør-Amerika er mindre. Andelen av afrikanere økte dog fra 8,7 prosent i 2005 til 12,3 prosent i 2013, men har siden sunket til 7,4 prosent.

Det henger sammen med asyl- og flykntingtilstrømmingen til Norge og Europa i løpet av noen år.

Rakkestad kommune og Norge har merket en effekt av Ukrainakrigen og flykntingene som strømmer på fra dette landet og inn i Vest Europa de siste årene.

Økonomisk resultat

Regnskapsmessig resultat

Rakkestad kommune hadde et merforbruk eller underskudd i driftsregnskapet på kr. 22 409 769 - 2,9 prosent av brutto driftsinntekter - i 2023.

Det er et svakt resultat.

De siste to - tre årene har kommunenes økonomi gått nedover bakke, men det er veldig store forskjeller mellom enkeltkommuner.

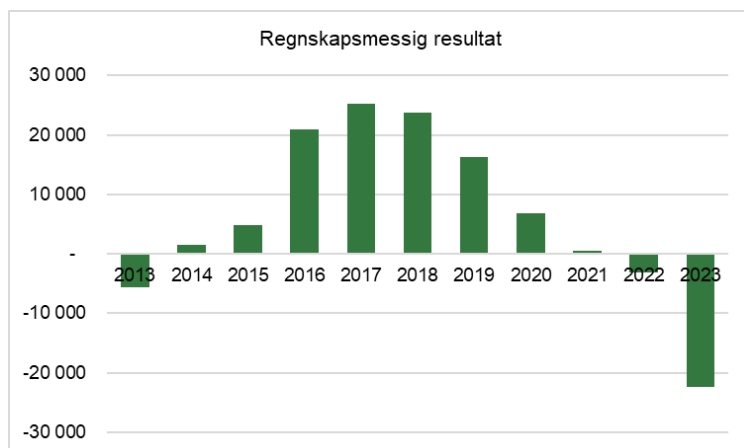
Noen leverer gode resultater - mye på grunn naturressursinntekter (salg av konsesjonskraft, utbytter fra kraftproduserende selskaper, inntekter relatert til vind- og solkraft og overføringer fra havbruksfondet) - mens en stadig større andel - flesteparten av dem uten naturressursinntekter - bokfører røde regnskapstall.

Hele 43,7 prosent av kommunene hadde negative netto driftsresultater i 2023.

Denne utviklingen er alvorlig og ikke bærekraftig over tid.

Som kommunedirektøren vurderer det, er det påkrevet med en sterkere utjevning av inntekter mellom kommunene (både skatteinntekter og naturressursinntekter) for å unngå at det etablerer seg et nivå av A -, B- og C- kommuner i landet.

Rakkestad kommune er i dag en slik C- kommune.

I 2015 – 2019 var den økonomiske stillingen relativt stabil og god. Det snudde i 2020 – 2022, og det har forsterket seg gjennom i 2023.

Merforbruket i 2023 dekkes inn med bruk av disposisjonsfondet. Grafen viser den økonomiske utviklingen fra 2013.

En hovedårsak til de utfordringer Rakkestad kommune står overfor, er ytterligere enkelttiltak og enkeltsaker – begrunnet/legitimert i ekstraordinær (for eksempel 1 : 1) oppdekning av personell versus bruker og anskaffelser av tjenester og tilbud i slike tilfelle fra enten statlig apparat eller andre aktører.

Oppgave- og utgiftsveksten framstår spesielt urovekkende i barn- og ungdomsmiljøene. Den oppstår i et skjæringspunkt mellom tilbuds- og tjenestekvalitet, brukerrettigheter og brukerbehov og arbeidstakerrettigheter og arbeidsmiljø. Situasjonene er vanskelige å håndtere og så godt som umulige å planlegge.

Slike tiltak er omfattende og økende i omfang. De forklarer et langt stykke på vei at kommuneøkonomien i 2022 og 2023 ligger på minus- i stedet for i balanse eller på plussiden.

Framover bør Rakkestad kommune i større grad – innenfor forsvarlige tjeneste- og tilbudsrammer – make å inkludere dem i sitt ordinære driftsapparat og driftsrammer. Det er et suksesskriterium for å bygge opp ny økonomisk balanse og nytt økonomisk handlingsrom.

Kommunedirektøren og den øvrige ledelse har stort fokus på og følger opp denne problemstillingen i den daglige virksomheten.

Vaksinering av covid 19

Koronapandemien slo for alvor inn over Norge den 12. mars 2020.

Rakkestad kommune har i oppgave å håndtere og bekjempe viruset i sitt område.

Koronapandemien har ikke i noe særlig grad påvirket kommunen i 2023, men vaksinering av covid 19 ble videreført i 2023.

Utgifter til vaksinering av covid 19 er som følger i tabellen under:

	2021	2022	2023
Sum Vaksinering covid 19	3 176 689	1 358 038	728 543

Kommunen har mottatt kr. 108 000 fra staten til vaksinering i 2023.

Vaksinesenteret ble avviklet i mars 2024.

Bosetting av flyktninger

Rakkestad kommune bosatte tilsammen cirka 100 flyktninger i 2022 og 2023.

Tabellen viser regnskap til det aktuelle formålet de to siste år:

	Regnskap 2022	Regnskap 2023
Kommunedirektør og staber	1 011 052	1 093 425
Oppvekst og kultur	1 133 558	3 622 029
Velferd og levekår	2 634 667	6 221 800
Sum	4 779 227	10 937 254

Rakkestad kommune inntektsførte 25,058 millioner kroner i integreringstilskudd (år 1 - år 5) i 2023.

Utgiftene relaterer seg blant annet til bosetting og bolig, kjøp av introduksjonsprogram fra andre kommuner, barnehage og skole og introduksjonsstønad.

Flere av flyktningene ble bosatt sent på året. Kommunen mottar allikevel integreringstilskudd i sin helhet for år 1. Det gjør at det blir en forskyvning mellom utgifter og inntekter mellom årene. Av den grunn vil det oppstå en merutgift i årene som kommer.

Økonomiske nøkkeltall

Rakkestad kommune har fastsatt disse finansielle nøkkeltallene for kommunen:

- Netto driftsresultat – Minst 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
- Resultatgrad II - Netto driftsresultat korrigert for bruk og avsetning til bundne driftsfond bør enkelte år utgjøre 2 prosent og minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfond – Minst 10 prosent av brutto driftsinntekter.
- Netto lånegjeld – Ikke overstige 85 prosent av brutto driftsinntekter.
- Likviditet – Arbeidskapital bør overstige 20 prosent av brutto driftsinntekter.

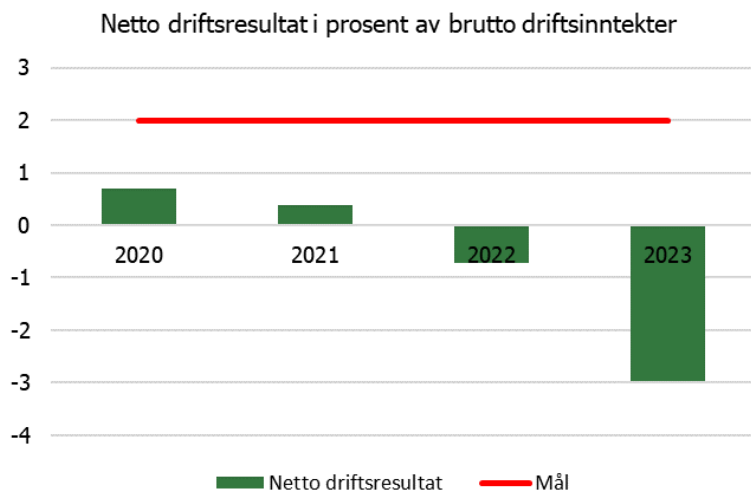
Det er bare disposisjonsfondet som i 2023 oppfyller de finansielle målsettinger kommunen har satt.

For netto driftsresultat, netto lånegjeld og likviditet er resultatene svakere.

I budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 er det ytterligere tematisert og problematisert.

Det arbeides med tiltak i aktuell sammenheng.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er overskudd/underskudd på driftsregnskapet. Det framkommer etter at samtlige drifts- og finansielle kostnader er dekket inn. Netto driftsresultat er kommunens driftsreserver eller buffer mot økende utgifter og/eller sviktende inntekter for en kortere periode (0 – 1 år). Det er den mest relevante indikator for å beskrive bærekraft og robusthet i kommuneøkonomien. Rakkestad kommune har disse netto driftsresultater i 2020 – 2023:

År	2020	2021	2022	2023
Netto driftsresultat i kroner	5 178	2 888	-5 887	-25 030
Netto driftsresultat av brutto driftsinntekter i prosent	0,70	0,37	-0,73	-2,98

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi tilrår at nivået på netto driftsresultat over tid bør være over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter for å oppfylle kravene til en bærekraftig, sunn og solid kommuneøkonomi. Rakkestad kommune har oppnådd slike resultater i 2015 til 2019. De siste tre årene er den økonomiske balansen vesentlig forverret. Netto driftsresultat ble på -2,9 prosent av brutto driftsinntekter. Rakkestad kommune har et vesentlig svakere netto driftsresultat enn resten av landet.

Hovedårsaken til denne utviklingen er som følger:

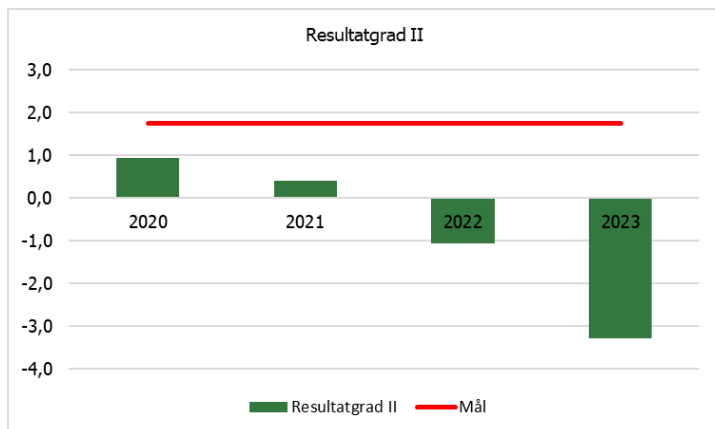
- Kommunereform og ny kommunestruktur i 2015 – 2020 og en revisjon av det kommunale inntektssystemet tilpasset den nye modellen i 2017.
- Eiendomsskattefundamentet for bolig- og fritidseiendommer ble svekket i 2020 og 2021 – blant annet ved at skattesatsen først ble satt ned til 5 og deretter til 4 promille.
- Kommunelovens nye økonomibestemmelser trådte i kraft fra 2020 – noe som resulterer i at kommunen fra dette tidspunktet hurtigere må nedbetale sine langsiktige lån.
- Flere enkeltbrukere og enkeltsaker i 2020 – 2022 – som begrunner/legitimerer ekstraordinær (for eksempel 1 : 1) oppdekning av personell versus bruker og anskaffelser av slike tjenester og tilbud i enkelte tilfelle enten fra statlig apparat eller andre aktører.
- Høyere strøm- og energipriser i andre halvdel av 2021 og gjennom 2022 og 2023.

Årsberetning 2023

- Prisstigningen skjøt fart mot slutten av Covid 19 pandemien (ultimo 2021 og primo 2022) – en utvikling som har fortsatt i 2023 og inn i 2024.
- Norges Banks styringsrente har beveget seg oppover fra 0,0 prosent i september 2021 til 0,5 prosent i desember samme år, 2,75 prosent i desember forrige år og 4,5 prosent i desember 2023.

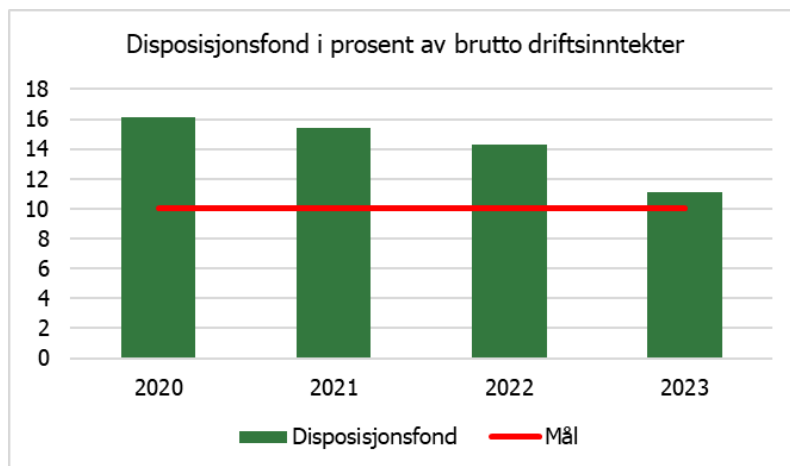
Utviklingen som beskrevet medfører en utgiftsøkning eller inntektssvikt i en størrelsesorden 60 millioner kroner.

Resultatgrad II

I resultatgrad II er netto driftsresultat korrigert for bruk av og avsetning til bundne driftsfond. Det er negativt i 2022 og 2023.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunens driftsreserver og buffer mot økende utgifter og sviktende inntekter for en periode på 1 – 3 år. Det må stå i et visst forhold til brutto driftsinntekter slik at det gir bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i økonomien. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi mener at fondet bør utgjøre minimum 10 prosent av de samlede driftsinntekter til enhver tid.

Rakkestad kommunes disposisjonsfond var på 93 317 millioner kroner pr. 31. desember 2023. Det er 11,1 prosent av brutto driftsinntekter.

Etter nye regler for budsjett- og regnskapsføring, er merforbruket for 2023 dekket inn automatisk ved bruk av disposisjonsfondet.

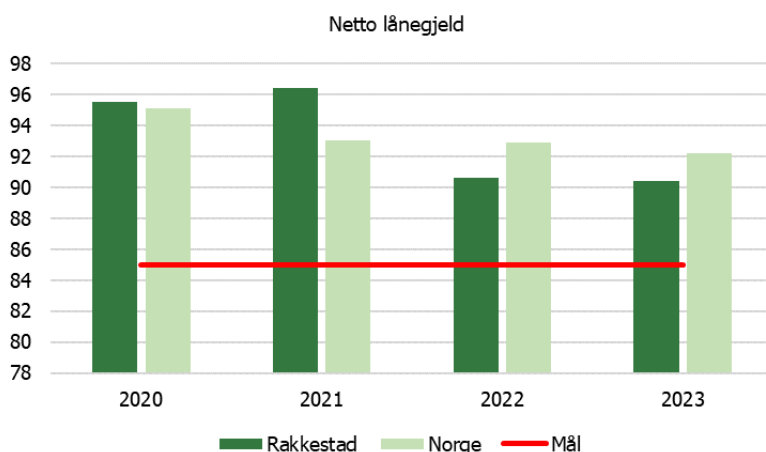
I tidsrommet 2020 – 2023 har disposisjonsfondet utviklet seg som følger:

År	2020	2021	2022	2023
Disposisjonsfond i kroner	118 397	118 892	115 727	93 317
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter	16,1	15,4	14,3	11,1

Kommunedirektøren påpeker viktigheten av at disposisjonsfondet framover anvendes i samsvar med sitt formål. Det bidrar til å etablere bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i kommunens virksomhet.

Politisk nivå bør ikke dekke verken midlertidige eller permanente tiltak av disse midlene. Rakkestad kommune må fortsette å prioritere slike oppgaver innen sine ordinære drifts- og investeringsrammer.

Utvikling i netto lånegjeld

Langsiktige lån – eksklusive lån til videre utlån – i forhold til brutto driftsinntekter.

Denne gjeldsgraden bør ikke overstige 85 prosent av brutto driftsinntekter.

Målsetningen om at netto lånegjeld ikke skal overstige 85 prosent av brutto driftsinntekter er ikke oppfylt i 2023, men det er en nedgang i netto lånegjeld i forhold til året før.

Likviditet

Arbeidskapitalen er svært viktig for en kommunes driftseffektivitet og kortsiktige finansielle tilstand.

Enkelt forklart er arbeidskapital en måleenhet som sier noe om kommunens disponible likviditet etter at alle kortsiktige gjeldsforpliktelser er gjort opp og alle kortsiktige fordringer er krevd inn.

Dette nøkkeltallet angir dermed hvor mye kapital som er tilgjengelig på kort sikt (12 måneder fram i tid) og som kan benyttes til løpende drift, betaling av finanskostnader og investeringer.

Årsberetning 2023

Rakkestad kommune har alltid hatt relativt svak arbeidskapital.

Målsetningen er at den skal utgjøre minst 20 prosent av brutto driftsinntekter.

De siste par årene har arbeidskapitalen gått ytterligere ned. Den er nå på 5,3 prosent av brutto driftsinntekter.

Hvis de økonomiske vanskelighetene fortsetter og forsterker seg og premieavviket i tjenstepensjonsordningene øker på, kan kommunen i 2024 og 2025 erfare likviditetsutfordringer i perioder.

Rakkestad kommune disponerer en trekkrettighet i Marker sparebank på 25 millioner kroner - som hittil ikke har blitt benyttet.

Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter:

År	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	16,8	14,7	16,5	5,3
Norge	22,4	23,0	21,8	16,1

Driftsregnskapet

Tabellen viser driftsregnskapets og driftsbudsjettets inntekter og utgifter i 2023:

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik	Regnskap i fjor
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd	326 618 326	325 572 000	316 355 000	1 046 326	312 805 446
2 Inntekts- og formuesskatt	257 032 157	254 812 000	251 648 000	2 220 157	263 682 204
3 Eiendomsskatt	34 509 372	34 500 000	32 400 000	9 372	31 710 308
4 Andre skatteinntekter	8 132	0	0	8 132	8 132
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	27 384 343	26 438 200	16 652 200	946 143	15 325 846
6 Overføringer og tilskudd fra andre	96 792 416	44 680 790	39 093 562	52 111 626	93 689 064
7 Brukerbetalinger	23 026 066	24 803 897	26 413 897	-1 777 831	23 952 640
8 Salgs- og leieinntekter	75 718 659	75 272 401	78 915 471	446 258	69 770 734
9 Sum driftsinntekter	841 089 470	786 079 288	761 478 130	55 010 183	810 944 375
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter	437 832 132	413 634 474	393 161 485	-24 197 658	410 641 577
11 Sosiale utgifter	108 263 483	108 151 654	103 831 900	-111 829	102 869 580
12 Kjøp av varer og tjenester	218 709 905	207 072 089	186 437 674	-11 637 816	211 291 787
13 Overføringer og tilskudd til andre	47 243 831	34 670 311	31 801 311	-12 573 520	48 540 045
14 Avskrivninger	39 787 256	39 789 014	37 224 904	1 758	37 454 760
15 Sum driftsutgifter	851 836 606	803 317 542	752 457 274	-48 519 065	810 797 750

Årsberetning 2023

16 Brutto driftsresultat	-10 747 136	-17 238 254	9 020 856	-6 491 118	146 625
Finansinntekter					
17 Renteinntekter	7 148 294	6 526 000	7 426 000	-622 294	3 145 039
18 Utbytter	4 295 832	4 000 000	2 600 000	-295 832	3 413 945
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	32 280 289	32 656 000	34 056 000	375 711	19 011 492
21 Avdrag på lån	33 234 410	33 250 000	32 350 000	15 590	31 036 000
22 Netto finansutgifter	-54 070 573	-55 380 000	-56 380 000	-1 309 427	-43 488 507
23 Motpost avskrivninger	39 787 256	39 789 014	37 224 904	1 758	37 454 760
24 Netto driftsresultat	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-7 798 788	-5 887 122
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering	0	0	0	0	0
26 Avsetninger til bundne driftsfond	6 850 513	0	884 638	-6 850 513	5 090 194
27 Bruk av bundne driftsfond	-9 471 196	-1 310 194	-1 291 878	8 161 002	-7 811 790
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
29 Bruk av disposisjonsfond	-22 409 769	-31 519 046	-9 727 000	-9 109 277	-3 165 526
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-25 030 452	-32 829 240	-10 134 240	-7 798 788	-5 887 122

Redegjørelse for avvik mellom regnskap og opprinnelige og reviderte budsjetter:

Inntekter

Regnskapet viser driftsinntekter på kr. 841 089 470 mot et revidert budsjett på kr. 786 079 287.

Det medfører et avvik på kr. 55 010 182 eller 7,0 prosent.

Kommunedirektøren redegjør nedenfor for de vesentligste avvikene mellom regnskap og budsjetter.

Rammetilskudd

Merinntekter av rammetilskudd er på 1,046 millioner kroner. Det relaterer seg i hovedsak til inntektsutjevningen.

Rakkestad kommune fikk en marginal skattevekst utover skatteanslaget i revidert nasjonalbudsjett.

Kommunenes skatteinntekter er lavere i 2023 sammenlignet med 2022.

Det skyldes flere faktorer.

Forskuddstrekk er bare marginalt høyere enn i 2022.

Restskatter falt markert sammenlignet med året før.

Det har sine årsaker i blant annet lavere uttak av utbytter og høyere gjeldsrenter i forhold til de forutgående årene.

Inntekts- og formuesskatt

Rakkestad kommune oppnådde - i likhet med kommunesektoren som helhet - skatteinntekter noe i overkant av anslagene både i nasjonalbudsjett og revidert nasjonalbudsjett.

Utslaget er likevel på langt nær så stort som i 2022.

Merinntekter sammenlignet med revidert budsjett utgjør 2,220 millioner kroner.

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre har et totalt budsjettavvik på 52,111 millioner kroner.

Det er en merinntekter på refusjoner fra staten på 19,113 millioner kroner. Av dette er 12,185 millioner kroner øremerkede tilskudd til ulike prosjekter. Det er ikke budsjettert med inntekter eller utgifter knyttet til disse prosjektene.

Rakkestad kommune har merinntekter på 1,307 millioner kroner i forhold til budsjett på tilskudd fremmedspråklige elever.

Tilskudd for særlige ressurskrevende tjenester har et merinntekt på 3,190 millioner kroner.

Merinntekter av sykelønnsrefusjoner er på 24,905 millioner kroner i forhold til revidert budsjett.

Det budsjetteres ikke med refusjoner fra NAV eller lønn til vikarer.

Kompensasjon for merverdiavgift er budsjettert for lavt.

Det er et nullspill i regnskapet. Avviket må sees opp mot tilsvarende merutgifter under overføringer og tilskudd til andre. Det er på 3,657 millioner kroner.

Avvik på refusjoner fra fylkeskommuner - 1,443 millioner kroner - refererer seg blant annet til tilskudd fra Østfold fylkeskommunale skole hvor Rakkestad kommune har vært vertskommune for tiltak.

Vannområdet Glomma Sør har merinntekter sammenlignet med budsjett på kr. 630 000.

Lærlingtilskuddet er noe lavere enn budsjettert.

Brukerbetalinger

Det er mindreinntekter på brukerbetalinger for opphold i institusjon, opphold i barnehage og skolefritidsordningen.

Utgifter

Utgiftssiden i regnskapet for 2023 viser driftsutgifter på kr. 851 837 000 mot kr. 803 318 000 budsjettert.

Det gir et avvik mot budsjett på 48,5 millioner kroner – noe som tilsvarer 6,0 prosent. Nedenfor gis det en forklaring på de vesentligste avvikene.

Lønnsutgifter

For lønnsutgifter er det største avviket på lønn til vikarer – som må sees opp mot merinntekter på sykelønnsrefusjoner.

De største avvikene på lønnsutgifter er som følger:

Lønnsutgifter	Avvik i kr
Fastlønn	727 000
Lønn til vikarer	19 097 000
Ekstrahjelp	3 201 000
Overtidslønn	1 693 000
Annen lønn og trekkpliktig godtgjørelse	-520 000
Totalt	24 198 000

Avviket på lønn må først og fremst sees opp mot merinntekter under sykelønnsrefusjoner og da spesielt postene lønn til vikarer og overtidslønn.

Merutgifter relatert til ekstrahjelp dreier seg i all hovedsak om lønn til ansatte i ulike prosjekter. Denne posten må derfor sees opp mot merinntekter under posten refusjoner fra staten.

Mindreforbruket på annen lønn og trekkpliktig godtgjørelse er summen av ulike faktorer med både negative og positive fortegn.

Den største delen av mindreforbruket skyldes at det er utbetalt mindre introduksjonsstønad fra NAV enn budsjettert.

Av merforbruket utgjør lønn til lærlinger og godtgjørelser til lærere som deltar på tematur for elevene på ungdomsskolen en stor andel.

Kjøp av varer og tjenester

Avgifter, gebyrer og lisenser er et område hvor utgifter vokser mer enn kommunal deflator.

Rakkestad kommune må relativt ofte anskaffe tilleggsmoduler og nye systemer spesielt på IT - feltet.

Det medførte et avvik regnskap versus budsjett på 1,015 millioner kroner i 2023.

Rakkestad kommune etablerte en variant av "Tromsømodellen" i fastlegeordningen fra 1.1.2023.

Det resulterer i at utgifter til legetjenester er 2,1 millioner kroner høyere enn i vedtatt budsjett.

Tiltaket må sees opp mot merinntekter på statlige refusjoner.

Barnevern har kjøpt vikartjenester og juridisk bistand for kr. 529 000 mer enn forutsatt i budsjett.

Kjøp fra andre (private) har et avvik på 1,470 millioner kroner.

Det relaterer seg til enkelttiltak og enkeltsaker (private institusjoner) innenfor avlastning og barnevern.

Overføring og tilskudd til andre

Merverdiavgift som gir rett til kompensasjon - 3,657 millioner kroner - er budsjettert for lavt.

Avviket sees opp mot tilsvarende merinntekter under overføringer og tilskudd fra andre.

Det er videre et avvik på 3,581 millioner kroner som relaterer seg mot utbygging av bredbånd.

Disse utgiftene går opp mot bruk av bundne fond.

Det er også merforbruk på sosialhjelp fra NAV på 3,777 millioner kroner i forhold til budsjett.

Som et ledd i programmet med å bygge ny økonomisk balanse i 2024 og nytt økonomisk handlingsrom i 2024 - 2027, er leieforhold for kr. 976 000 gjort opp og avsluttet i 2023.

Frie inntekter

Frie inntekter (skatter, inntektsutjevnerende tilskudd og rammeoverføringer) er kommunens viktigste ressurser.

Årsberetning 2023

<i>Tall i tusen kroner</i>	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik
Skatteinntekter	357 032	254 812	2 220
Rammetilskudd og inntektsutjevning	326 618	325 572	1 046
Eiendomsskatt	34 509	64 500	9
Sum	618 160	614 884	3 276

De frie inntekter endte opp med 618,160 millioner kroner i 2023.

Det er 3,276 millioner kroner - 0,53 prosent - høyere enn budsjett.

Skatteinntekter medfører den største merinntekten, men det er også noe merinntekter på rammetilskudd og inntektsutjevning i forhold til revidert budsjett.

Fordeling av skatteinntekter gjøres av staten.

Kommunen justerer sine inntektsbudsjetter basert på informasjonen som kommer fra staten.

Når merskatteinntekter først blir varslet på slutten av året (november - desember), er det ikke mulig å regulere budsjettet i samsvar med faktiske skatteinntekter.

Økte skatteinntekter er positivt for det endelige driftsresultatet.

Kommunene kan i prinsippet selv prioritere hvordan de vil anvende disse ressursene.

Virkeligheten er gjennomgående annerledes.

Staten målsetter og regulerer i økende grad kommunenes anvendelse av midlene.

Det resulterer i at handlingsrommet til å utvikle og bygge ut tilbud og tjenester på lokale premisser begrenses sterkt.

Med kommunereform og nytt inntektssystem for noen år tilbake og den sterke veksten i naturressursinntekter for kommuner som har det i de siste årene, vokser disse inntektene nå regulært langt svakere for Rakkestad kommune enn i gjennomsnittet av kommunene.

Eiendomsskatt

Rakkestad kommune krever inn eiendomsskatt på vannkraftanlegg, nærings-, bolig- og fritidseiendommer.

Skattesatsene var 4,00 promille på boliger og fritidseiendommer og 4,75 promille på næringsseiendommer i 2023.

Takstprinsippet ble endret for bolig- og fritidseiendommer i 2020. Skatteetatens boligverdier legges nå til grunn for skatteutskrivningen.

Årsberetning 2023

Rakkestad kommune har siden 2020 hatt disse eiendomsskatteinntektene:

År	2020	2021	2022	2023
	29 784 000	26 708 000	31 710 000	34 509 000

Av de samlede eiendomsskatteinntekter, kommer cirka 81 prosent fra bolig- og fritidseiendommer og cirka 18 prosent fra næringseiendommer.

Resten er fra vannkraftanlegg og utgjør 0,42 prosent.

Eiendomsskatt utgjorde 4,1 prosent av de samlede inntekter siste år. Rakkestad kommune er i dag helt avhengig av disse inntektene.

Andre statlige overføringer

Tall i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Integreringstilskudd	9 340	6 892	13 668	25 058
Tilskudd til dekning av renter og avdrag på prosjekter	1 770	1 448	1 568	2 113
Sum	11 110	8 340	15 236	27 171

Rakkestad kommune oppnådde tilskudd til bosetting og integrering av flyktninger og kompensasjon for renter og avdrag på lån tatt opp til finansiering av skolebygninger og omsorgsboliger på 27,171 millioner kroner i 2023.

Asyl- og flyktningtilstrømmingen til Norge har hatt tatt seg opp som følge av krigen i Ukraina.

Rakkestad kommune har bosatt til sammen ca. 100 flyktninger i 2022 og 2023.

Ordningen med statlig kompensasjon for renter og i noen tilfeller avdrag på skolebygg og omsorgsboliger er gradvis på vei ut.

Det skjer i sammenheng med at anleggene avskrives og etablerte lån betales ned.

Innen cirka 2030 vil ordningene i sin helhet nærmest være historie.

Finansposter

Finansielle inntekter

Rakkestad kommunes finansielle inntekter omfatter:

<i>Tall i kroner</i>	2023
Renter av bankinnskudd	3 518 923
Renter av rentebytteavtaler	1 176 332
Renter av utlån	2 392 910
Utbytte	4 295 832
Sum	11 383 997

Renteinntekter har på grunn av et høyere rentenivå gått litt opp det siste året.

Rakkestad kommune har i dag to rentebytteavtaler som har gitt positiv avkastning på kr. 1 176 332 i 2023.

Når det gjelder utlånsordningen, omfatter den i hovedsak startlån (videreutlån av Husbankmidler).

Rakkestad Energi AS leverte et utbytte til kommunen på kr. 3 459 880 i 2023. Det er liten økning i forhold til året før.

Bedriften solgte i 2018 – 2020 ut større deler av sin virksomhet, og er i dag i mindre og større grad et rent nettselskap.

Finansielle utgifter

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

Prosjektene er i stor grad lånefinansierte.

Rakkestad kommune har egentlig aldri disponert fonds eller annen egenkapital i noen størrelsesorden for kapital- eller investeringsformål.

Av disse grunner er langsiktig gjeld forholdsvis høy så vel i fylkes- som landsmålestokk.

Netto renteeksponering uttrykker hvor mye av den renteeksponerte gjelden som er tilbake etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra.

Netto renteeksponering	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	76,7	77,1	77,5	69,7
Norge	69,0	67,9	66,6	66,0

Netto renteesponert gjeld har gått noe ned, men Rakkestad kommune ligger fortsatt høyere enn gjennomsnittet for landet.

Rakkestad kommune er veldig sårbar for renteøkninger, med de følger det kan ha for kommunens drift.

Tabellen nedenfor illustrerer netto renter som andel av brutto driftsinntekter:

Netto renter i Prosent av brutto driftsinntekter	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	1,7	0,9	1,5	2,5
Norge	0,6	0,3	0,4	0,8

For Rakkestad kommune utgjør netto renter 2,5 prosent av brutto driftsinntekter. Den tilsvarende størrelse for landet er bare 0,8 prosent.

En relativt sett svært stor andel av kommunens driftsmidler er med andre ord bundet opp i å betjene renter og avdrag av låneforpliktelser.

Det reduserer det økonomiske handlingsrommet vesentlig.

Færre ressurser er tilbake til kjerneoppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

I tidsrommet 2020 – 2023 har avdragsutgiftene utviklet seg som følger:

Avdrag på lånegjeld	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	27 719 000	30 163 000	31 036 000	33 234 410

Reglene for minsteavdrag på langsiktig lånegjeld ble strammet inn fra 2020 med den nye kommuneloven.

Kommunene må nedbetale sine forpliktelser hurtigere enn etter det tidligere regelverket.

For Rakkestad kommune medførte det at avdrag på lån økte med cirka 12,3 millioner kroner fra 2019 til 2023.

Det er en stor innstramming i kommunens økonomi og betyr at det blir færre ressurser tilbake til primæroppgaver som barnehage, skole, helse og omsorg og samfunnsmessig infrastruktur.

Netto avdrag som andel av brutto driftsinntekter	2019	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	2,8	3,8	3,9	3,8	3,9
Norge	3,4	4,0	4,0	4,1	4,0

En konsekvens av kommunelovens nye bestemmelser om minsteavdrag, er at den aktuelle størrelsen øker fra 2,8 til 3,9 prosent av brutto driftsinntekter fra 2019 – 2023.

Det er et direkte uttrykk for at mer av midlene må anvendes til å betjene renter og avdrag av løpende lån, og at det er mindre ressurser tilbake til primæroppgaver.

Pensjon

<i>Tall i tusen kroner</i>	2020	2021	2022	2023
Brutto pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	935 224	915 004	980 079	1 039 420
Pensjonsmidler inkl. arbeidsgiveravgift	923 035	919 861	971 581	1 056 303
Netto pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	12 189	-4 858	8 498	-16 883

Rakkestad kommune hadde forpliktelser til pensjonsordninger for ansatte og folkevalgte medlemmer på 1 039,420 millioner kroner per 31. desember 2023. Dette er en økning på 59,341 millioner kroner (6,1 prosent) fra 2022.

Pensjonsforpliktelsene er langsiktig gjeld for kommunen.

Rakkestad kommune hadde samtidig pensjonsmidler pr. 31.12.2023 på 1 056,303 millioner kroner. Det er en økning på 84,722 millioner kroner (8,72 prosent) fra 2022.

Netto pensjonsforpliktelser utgjorde dermed -16,883 millioner kroner per 31. desember 2023 – noe som gir en reduksjon i størrelsen på 8,385 millioner kroner fra 2022.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) er kommunens forsikringsleverandører på det aktuelle området.

Rakkestad kommune har store forpliktelser, men også aktiva knyttet til pensjonsordningene for de ansatte og folkevalgte.

Premieavvik

<i>Tall i tusen kroner</i>	2020	2021	2022	2023
Akkumulert premieavvik eksklusive arbeidsgiveravgift	33 916	48 212	47 557	85 054

Pensjonspremiene varierer fra år til år avhengig av blant annet lønnsutviklingen og den avkastningen som pensjonskassene oppnår på sine investeringer/sin kapital. Premieavvikene har som formål å jevne ut pensjonspremiene over år slik at kommunens pensjonskostnader er forutsigbare og ikke går ned eller vokser for mye fra et år og til det neste. Når den betalte premie er større enn pensjonskostnaden, oppstår et positivt premieavvik. Det avsettes i balansen og utgiftsføres deretter i driftsregnskapet over sju år. I de tilfeller der premie er mindre enn pensjonskostnaden, beregnes et negativt premieavvik. Dette balanseføres også, og inntektsføres så i driftsregnskapet over sju år.

Rakkestad kommune har akkumulerte positive premieavvik på 85,054 millioner kroner (eksklusiv arbeidsgiveravgift) per 31. desember 2023. Det gir en framtidig årlig driftsutgift på (i gjennomsnitt) 12,150 millioner kroner fram mot 2030.

Premieavviket er også et likviditetsutlegg for kommunen på 85,054 millioner kroner pr. 31.12.2023.

Etter årsoppgjørdisposisjoner er Rakkestad kommunes disposisjonsfond på 93,317 millioner kroner.

Akkumulert premieavvik utgjør 91,15 prosent av driftsbufferen/driftsreservene, noe som svekker kommunens økonomiske stilling og soliditet vesentlig.

Bildet er det samme for kommunesektoren som en helhet.

Netto pensjonsforpliktelser

I prosent av brutto driftsinntekter

	2020	2021	2022	2023
Rakkestad	111,8	104,5	106,6	108,9
Norge	109,0	98,5	100,0	100,9

Rakkestad kommune har pliktig pensjonsordning i KLP for ansatte og folkevalgte. Lærere er tilknyttet SPK.

Det medfører betydelige årlige kostnader til formålet. Gjerne 18 til 22 prosent av lønnskostnader.

Netto pensjonsforpliktelser har karakter av langsiktig gjeld.

Rakkestad kommunes netto pensjonsforpliktelser er høyere (2020 – 2023) enn gjennomsnittet for kommunene.

Økonomirapportering drift

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Budsjett 2023	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunedirektør og staber	107 982	110 806	-2 824	-2,6 %
Oppvekst og kultur	188 887	187 808	1 078	0,6 %
Velferd og levekår	201 978	199 001	2 977	1,5 %
Helse og mestring	137 229	138 598	-1 369	-1,0 %
Areal og infrastruktur	70 567	67 400	3 167	4,5 %
Kirkelige fellesråd	6 988	6 905	82	1,2 %
Fellesutgifter og fellesinntekter	-55 480	-59 646	4 166	7,5 %
Totalsum	658 150	650 873	7 278	1,1 %

Rakkestad kommune anvendte 650,873 millioner kroner på sine tilbud og tjenester i 2023.

Generelt sett er økonomistyringen i forhold til budsjett tilfredsstillende, og det er ingen betydelige avvik mellom regnskap og revidert budsjett.

Kommunedirektøren kommenterer status og utvikling i egne avsnitt/punkter i denne årsberetningen.

Investeringer

Status investering og finansiering (2A)

Beløp i 1 000 kr

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	80 300	70 890	70 840	50
Tilskudd til andres investeringer	1 062	1 062	1 062	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 600	1 650	1 646	4
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	82 962	73 602	73 548	54
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 008	-5 961	-6 426	465
Tilskudd fra andre	-80	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-25 000	-10 678	-10 500	-178
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	-26	-35	9
Bruk av lån	-51 874	-56 937	-56 588	-349
Sum investeringsinntekter	-82 962	-73 602	-73 548	-54
Videreutlån	20 000	43 200	17 608	25 592
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-43 200	-17 608	-25 592
Avdrag på lån til videreutlån	3 500	3 500	4 744	-1 244
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 500	-3 500	-5 347	1 847
Netto utgifter videreutlån	0	0	-603	603
Overføring fra drift	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	603	-603
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	603	-603
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Finansiering

Investeringsregnskapet er finansiert med kr. 96 503 304 - mot budsjettet kr. 120 302 000.

Avviket - kr. 23 798 696 - refererer seg brutto i sin helhet til anvendelse av startlån tatt opp i Husbanken til videreutlån.

Kommunedirektøren viser i denne forbindelse også til kommentarer under "Investeringer".

Til de enkelte finansieringskilder, kommenterer kommunedirektøren for øvrig:

Salg av tomter/grunn og utleieboliger er marginalt lavere (ca. kr. 200 000) enn budsjett.

Årsberetning 2023

Kompensasjon av merverdiavgift ligger knappe kr. 500 000 høyere sammenlignet med budsjettforutsetningene.

Det er mottatt totalt noe mer avdrag på utlån av egne midler enn budsjettet.

Bruk av lån er på totalt 74,196 millioner kroner – fordelt med 17,608 millioner kroner til startlån (videreutlån) og 56,588 millioner kroner til finansiering av investeringer.

Det er lånt ut mindre til videreutlån enn budsjettet.

Rakkestad kommune gjorde 11 nye avtaler om utlån (videreutlån/startlån). Det er et høyere antall sammenlignet med 2022.

Ubrukte lånemidler på 23,2 millioner kroner ble overført fra 2022 til 2023.

Mottatte ekstraordinære avdrag til videreutlån utgjør 3,030 millioner kroner.

Av det er 0,603 millioner kroner avsatt til bundet investeringsfond for ekstra nedbetaling i 2024.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		
	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Areal og infrastruktur - Utstyr	500	496	4
Bergenhuis gml.skole - gymsal - rivning	1 500	1 660	-160
Brann- og redningsvesenet - Utstyr	250	255	-5
Finansiering av investeringsregnskapet	2 500	0	2 500
Harlemåsen boligområde	1 051	1 179	-128
Helse- og omsorg - Utstyr	500	1 846	-1 346
IKT - Investeringer	3 500	3 638	-138
IKT - PC'er til 8. trinn	800	814	-14
Investeringsstilskudd - Rakkestad sokn	920	920	0
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikli	92	40	52
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad	50	22	28
Kjøp av utleieboliger	1 025	1 070	-45
KLP - Egenkapitaltilskudd	1 650	1 646	4
Kommunale bygninger - Tiltak	2 000	1 937	63
Kommunale veier, gatelys, bruer, grøntanl	4 600	5 427	-827
Nytt sykehjem	6 000	6 708	-708
Oppgradering av lekeplassutstyr (lekeplasser, skoler og barnehager)	500	407	93
Oppvekst - Utstyr	300	435	-135
Os skole - Fase II	700	939	-239
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader	118	207	-89
Rakkestad kunstgressbane - Plastgranulat	0	-70	70
Renovasjonsinvesteringer	2 715	2 771	-56
Riving av boliger	500	249	251
Rudskogen næringsområdet - strøm	131	100	31
Salg av eiendommer	300	292	8
Solcelleanlegg kommunale bygg	11 400	11 878	-478
Vann- og avløpsinvesteringer	30 000	28 681	1 319
Sum	73 602	73 548	54

Investeringer

Investeringsregnskapet viser utgifter på kr. 96 503 304 - mot et revidert budsjett på kr. 120 302 000.

Det gir et mindreforbruk - forbruk versus budsjett - på kr. 23 798 696.

Startlån - inn- og utlån - kr. 23 744 936 forklarer brutto nærmest i sin helhet det beskrevne avviket.

Når det gjelder mindre- og merforbruk på de enkelte investeringstiltak, kommenterer kommunedirektøren:

Merforbruket på kommunale veier m.m., refererer seg i hovedsak til tiltak på "Krossbyveien".

Større påkostninger på dette anlegget måtte gjennomføres - som følge av de trafikkbelastninger den ble utsatt for i sammenheng med Statens Vegvesens prosjekt på Sarpsborgveien i 2022 og 2023.

Mindreforbruket på vann- og avløpsinvesteringer skyldes forsinket framdrift i pågående tiltak.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter har mindreutgifter i forhold til opprinnelig budsjett og noe merutgifter i relasjon til reviderte budsjetter.

Etter kommunestyrets vedtak i sak nr. 2/2023 - Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - ble hovedprioriteringene i prosjektet som følger i 2023:

Tilstandsanalyse av det eksisterende sykehjem - for å dokumentere dets standard og egnethet som framtidig sykehjem i kommunen.

En nivå 2 - analyse av bygningsmassen.

Utredning av framtidig innhold og kapasitet/omfang av nytt sykehjem - som grunnlag for utbyggingstiltak i trinn og for å oppfylle Husbankens plankrav for tilsagn på investeringstilskudd til formålet.

Tomteanalyser for aktuelle lokaliteter for nytt sykehjem - eksisterende Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Fladstad og Bergenhus.

Etter kommunestyrets vedtak i sak nr. 47/2023 - Rakkestad kommunes sykehjemsprosjekt 2024 - 2027 - Tilstandsanalyse av eksisterende sykehjem - er Bergenhus valgt som plassering av nytt sykehjem.

Det er varslet oppstart av reguleringsplan for tiltaket. Den bør kunne legges fram for politisk behandling sent i 2024 eller tidlig i 2025.

Merforbruk på "Helse og omsorg - Utstyr" skyldes at tre biler ble kjøpt inn helt på slutten av 2023, til erstatning for tre nedslitte biler som kunne havarere nærmest når som helst.

Tiltaket var ikke fanget opp tidligere i budsjettåret.

Merutgifter ved riving av gymsalbygget ved Gamle Bergenhus skole, refererer seg til miljøforpliktelser etter lovgivningen.

Startlån utlån ble på knappe kr. 23 000 000 i 2023 - mot budsjettert nærmere kr. 47 000 000

Det var satt av kr. 2 500 000 til prosjektadministrasjon og byggelånsrenter i siste år.

Balansen

	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER		
Anleggsmidler	2 099 980 101	1 991 079 450
Faste eiendommer og anlegg	991 929 295	970 387 982
Utstyr, maskiner og transportmidler	45 737 149	46 565 595
Aksjer og andeler	38 916 137	37 272 947
Utlån	97 628 274	85 335 587
Pensjonsmidler	925 769 247	851 517 340
Omløpsmidler	271 293 418	301 702 649
Bankinnskudd og kontanter	131 226 225	186 475 985
Finansielle omløpsmidler	272 772	
Kundefordringer	10 102 272	10 173 855
Andre kortsiktige fordringer	32 380 914	50 128 265
Premieavvik	97 311 234	54 924 544
Sum eiendeler	2 371 273 520	2 292 782 100
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	437 596 643	440 106 032
Disposisjonsfond	93 317 192	115 726 962
Bundne driftsfond	19 937 708	22 558 391
Ubundet investeringsfond	1 623 973	1 623 973
Bundne investeringsfond	2 250 040	1 646 574
Kapitalkonto	329 399 351	307 481 754
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-8 931 621	-8 931 621
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		
Langsiktig gjeld	1 802 606 783	1 737 819 463
Lån	888 520 096	874 498 233
Pensjonsforpliktelse	914 086 687	863 321 230
Kortsiktig gjeld	131 070 094	114 856 605
Leverandørgjeld	34 302 968	29 011 116
Annen kortsiktig gjeld	96 502 365	85 183 969
Premieavvik	264 761	661 520
Sum egenkapital og gjeld	2 371 273 520	2 292 782 100

Anleggsmidler

Volumveksten i fast eiendommer og anlegg skyldes nye investeringer. Økningen i utlån er i hovedsak knyttet til startlån.

Endringene for andre kortsiktige fordringer gjelder i hovedsak inntekstutjevningen for november og desember og skatteoppgjøret for desember.

Årsberetning 2023

De gjelder 2023, men utbetales i 2024.

Endringene i bundne investeringsfond gjelder avsetning av ekstraordinære avdrag for etableringslån.

Tabellen under viser de bokførte verdiene på eiendeler (etter avskrivninger og nye investeringer):

	2022	andel	2023	andel
Edb-utstyr, kontormaskiner og	13 630 857	1,3	14 227 925	1,4
Anleggsmaskiner	1 974 223	0,2	1 633 807	0,2
Maskiner, verktøy, inventar	23 401 130	2,3	22 298 149	2,1
Transportmidler	7 559 385	0,7	7 577 267	0,7
Brannbiler	10 843 768	1,1	10 269 589	1,0
Parkeringsplasser og trafikk	10 907 365	1,1	10 112 552	1,0
Tekniske anlegg VAR, renseanlegg	13 566 473	1,3	12 574 591	1,2
Boliger	105 874 292	10,4	102 131 525	9,8
Skoler og barnehager	255 029 856	25,1	255 914 696	24,7
Idrettshaller	10 128 383	1,0	9 756 531	0,9
Veier	84 873 385	8,3	87 658 487	8,4
Ledningsnett	120 263 985	11,8	147 977 640	14,3
Administrasjonsbygg	52 843 167	5,2	52 914 706	5,1
Sykehjem og andre institusjon	99 699 559	9,8	103 326 392	10,0
Kulturbygg	104 699 293	10,3	103 090 590	9,9
Boligtomter	44 399 196	4,4	38 598 377	3,7
Næringsarealer	57 259 270	5,6	57 603 628	5,6
Sum	1 016 953 577		1 037 666 444	

Fond

	2020	2021	2022	2023
Disposisjonsfond	118 397	118 892	115 727	93 317
Bundne driftsfond	25 087	25 280	22 558	19 938
Ubundne investeringsfond	1 624	1 624	1 624	1 624
Bundne investeringsfond	6 321	1 620	1 647	2 250
Sum	151 429	147 416	141 556	117 129

Rakkestad kommune har fonds på til sammen 117,129 millioner kroner ved utgangen av 2023.

Beholdningene vokste fram til 2020, men har falt de tre siste årene.

Disposisjonsfondet har størst reduksjon.

Det skyldes de negative regnskapsresultatene på 3,2 millioner kroner i 2022 og 22,4 millioner kroner i 2023.

I fondsmidlene inngår selvkostfonds – vann, avløp, slam, renovasjon og feiing.

Årsberetning 2023

Disse ressursene (tidligere års avsetninger) anvendes i de nærmeste årene til å holde mest mulig stabile årsgebyrer for abonnentene.

	2020	2021	2022	2023
Vann	0	432	599	0
Avløp	1 225	0	0	0
Renovasjon	344	349	923	150
Slam	1 222	913	105	0
Feiing	29	377	341	175
Sum	2 820	2 071	1 968	325

Selvkostfonds utgjør nå 0,325 millioner kroner. Det er 1,643 millioner kroner mindre enn i 2022.

Rakkestad kommune følger prinsippet med 100 prosent kostnadsdekning på selvkostområdene.

På avløpssiden var det ikke tilstrekkelig med fondsmidler for å oppnå prinsippet om full kostnadsdekning for selvkost i 2023.

Det har sin årsak oppstått i et underskudd som skal framføres i selvkostregnskapet til inndecking i et senere år.

Fremførbart underskuddet på avløp beløper seg til 3,292 millioner kroner.

Eksempler på andre større bundne driftsfond er:

	Beløp
Ekstratilskudd kommunalt rustilskudd	3 265
Glomma sør for Øyeren	2 231
Ubrukte midler boligtilskudd - Etablering	2 207
Bredbånd øst og vest i bygda	1 768
M og I Gjulems minnefond	1 651
Boligtilskudd til etablering	1 601
Barn og unge med psykiske plager	998
Kommunal kompetanse og innovasjonstilskudd Hjembaserte tjenester	933
Kommunalt rusarbeid	990
Kommunal kompetanse og innovasjonstilskudd Familiesenteret	750
Erling Nærby's gave til Skautun	681
Tilskudd til tilpasset bolig	567
Bunnet driftsfond byggesak	357
Konfliktdependende tiltak ulverevir	197
Ungdom under utdanning	184
Sum	18 380

De aktuelle ressurser disponerer ikke Rakkestad kommune fritt. Midlene er satt av til formålsbestemte fonds – som i de nærmeste årene blir brukt til å finansiere ulike typer aktivitet og tiltak i kommunen.

Disposisjonsfondet er på 93,317 millioner kroner pr. 31. desember 2023. Det er 22,410 millioner kroner mindre enn ved utgangen av 2022.

Med ny kommunelov er budsjett- og regnskapsforskriftene forandret.

Mindreforbruk i driftsregnskapet avsettes nå automatisk til disposisjonsfondet.

Tilsvarende dekkes merforbruk i driftsregnskapet automatisk av disposisjonsfondet.

Anvendelsen av midlene var til og med 2019 avhengig av særskilt vedtak av kommunestyret.

Disposisjonsfondet er fortsatt av en akseptabel størrelse pr. 31. desember 2023.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunens driftsreserver og buffer mot økende utgifter og sviktende inntekter for en periode på 1 – 3 år. Det må stå i et visst forhold til brutto driftsinntekter slik at det gir bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i økonomien. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi mener at fondet bør utgjøre minimum 10 prosent av de samlede driftsinntekter til enhver tid.

Rakkestad kommunes disposisjonsfond var på 93,317 millioner kroner pr. 31. desember 2023. Det er 11,1 prosent av brutto driftsinntekter.

Etter nye regler for budsjett- og regnskapsføring, er merforbruket for 2023 dekket inn automatisk ved bruk av disposisjonsfondet.

I tidsrommet 2018 – 2021 har disposisjonsfondet utviklet seg som følger:

År	2020	2021	2022	2023
Disposisjonsfond i kroner	118 397	118 893	115 727	93 317
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter	16,1	15,4	14,3	11,1

Kommunedirektøren påpeker viktigheten av at disposisjonsfondet framover anvendes i samsvar med sitt formål. Det bidrar til å etablere bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i kommunens virksomhet.

Politisk nivå bør ikke dekke verken midlertidige eller permanente tiltak av disse midlene. Rakkestad kommune må fortsette å prioritere slike oppgaver innen sine ordinære drifts- og investeringsrammer.

Langsiktig gjeld

	2020	2021	2022	2023
Samlet lånegjeld	784 004	855 671	874 498	888 520
Lån til videre utlån	82 021	94 876	110 439	125 695
Investeringslån	701 983	760 795	764 059	762 824
Innbyggere	8 219	8 312	8 371	8 420
Investeringslån pr. innbygger	85 410	91 530	91 275	90 597

Rakkestad kommune hadde langsiktige lån på 888,520 millioner kroner ved utgangen av 2023.

Som følge av store investeringer over mange år, er lånegjelden høy både i fylkes- og landsmålestokk.

Høy lånegjeld gir store årlige rente- og avdragsutgifter og det binder opp midler. Kommunens økonomiske handlefrihet reduseres og det blir mindre ressurser tilbake til å bruke på kjerne- og primæroppgaver. Politisk nivå bør være seg bevisst dette momentet.

Lån i Husbanken til videreutlån er på 125,695 millioner kroner. Det er 15,256 millioner kroner mer enn i 2022.

Av langsiktig gjeld er 359,761 millioner kroner – 40,49 prosent av samlet gjeldsmasse – selvfinansiert.

De tilsvarende tall for 2022 var 327,485 millioner kroner – 37,4 prosent av den langsiktige lånegjelden.

Lån i Husbanken til videreutlån, selvkostområdene (VAR) og kommunale skoler, leiligheter og boliger som er omfattet av statlige rente- og avdragskompensasjonsordninger inngår i selvfinansiert gjeld.

Renter og avdrag av 59,51 prosent av langsiktige lån – 528,758 millioner kroner – dekkes altså over det ordinære driftsbudsjettet.

Det reduserer økonomisk handlefrihet og potensial for å kunne anvende ressurser på kjerne- og primære oppgaver.

Av de langsiktige lån er 71,5 prosent på løpende vilkår og 28,5 prosent sikret med fastrenteavtaler eller rentebyttekontrakter. Den langsiktige gjelden med flytende rente har en gjennomsnittlig rente på 5,26 prosent, mens den langsiktige gjelden med fastrente har en gjennomsnittlig rente på 3,19 prosent.

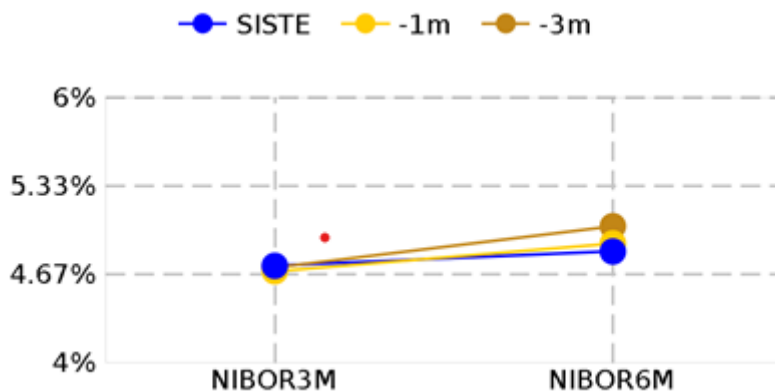
Rakkestad kommunes langsiktige gjeld er høy sammenlignet med Østfoldkommuner og et gjennomsnitt av landets kommuner.

Finansforvaltning

Rentemarkedet

Per 31.13.2023 var NIBOR 3M 4,73 %, NIBOR 6M 4,84 % og 10-års swaprente 3,33 %. Grafer og tabeller nedenfor viser en nærmere oversikt.

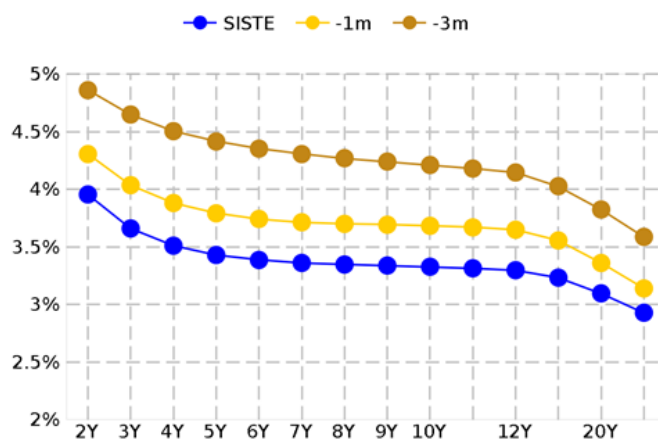
Flytende renter (NIBOR)

Indeks	Siste	-1m	-3m
NIBOR3M	4,73	4,69	4,72
NIBOR6M	4,84	4,90	5,03

3 måneders NIBOR er den mest benyttede referanserenten for flytende rente i Norge. Dette er en flytende rente som varer i 3 måneder av gangen. Lån tilknyttet NIBOR har normalt i tillegg et marginpåslag fra banken. Endringer i NIBOR vil relativt raskt påvirke rentekostnaden for lån med flytende rente.

Fastrenter

Tips: Om den blå grafen er relativt flat, indikerer dette at markedet ikke forventer store renteøkninger fremover. Er grafen brattere legger markedet til grunn at rentene skal opp.

Løpetid	SISTE	-1m	-3m
Swap 2Y	3,95%	4,30%	4,86%
Swap 3Y	3,66%	4,04%	4,65%
Swap 4Y	3,51%	3,88%	4,50%
Swap 5Y	3,43%	3,79%	4,41%
Swap 6Y	3,39%	3,74%	4,35%
Swap 7Y	3,36%	3,71%	4,30%
Swap 8Y	3,35%	3,70%	4,27%
Swap 9Y	3,34%	3,69%	4,24%
Swap 10Y	3,33%	3,65%	4,15%
Swap 11Y	3,31%	3,67%	4,18%
Swap 12Y	3,30%	3,65%	4,15%
Swap 15Y	3,23%	3,55%	4,03%
Swap 20Y	3,10%	3,36%	3,82%
Swap 25Y	2,93%	3,14%	3,59%

Bankenes fastrenter settes med utgangspunkt i swaprentene. Swaprentene som vises her utgjør "sålen" for fastrenten som kan oppnås på et lån. Banken legger normalt i tillegg et marginpåslag på swaprenten, og i sum utgjør dette den fastrenten man kan inngå.

Forventede NIBOR-renter

Tabellen nedenfor viser forventede renter frem i tid (implisitte renter), basert på markedsdata per 31.12.2023.

Indeks	Siste	Forventet om 1 år	Forventet om 2 år	Forventet om 3 år
NIBOR3M	4,73%	3,45%	2,88%	2,86%
Endring		-1,28%	-1,86%	-1,87%
NIBOR6M	4,84%	3,44%	2,99%	2,96%
Endring		-1,40%	-1,85%	-1,88%

Finansiell risiko

Nedenfor vises hvordan porteføljens kapitalbinding og rentebinding er fordelt over kommende år:

Antall år	Rentebinding (kr)	Kapitalbinding (kr)
0 - 1 år	739 388 022	125 660 667
1 - 2 år	5 096 193	28 457 937
2 - 3 år	115 235 891	28 816 596
3 - 4 år	1 066 670	28 859 649
4 - 5 år	27 733 320	28 841 275
5 - 6 år		28 644 735
6 - 7 år		28 689 364
7 - 8 år		28 686 328
8 - 9 år		27 815 509
9 - 10 år		27 406 157
Over 10 år		506 641 879
Sum	888 520 096	888 520 096

Rentebinding viser hvordan rentenes varighet er fordelt i porteføljens. Lån med flytende rente har rentebinding lavere enn 1 år. En stor andel kort rentebinding kan utgjøre en finansiell risiko ved å eksponere porteføljens for endringer i rentemarkedet.

Kapitalbinding viser hvordan porteføljens avdrag og låneforfall er fordelt frem i tid. Lave tall vil normalt representere sum årlige avdrag.

Høye tall vil normalt representere avdragsfrie lån (for eksempel sertifikat eller obligasjonslån) som forfaller i sin helhet.

En stor andel kort kapitalbinding indikerer at store deler av porteføljens snart forfaller og må refinansieres eller innløses innen kort tid. Dette kan i så fall innebære en finansiell risiko.

Rentebytteavtaler

En renteswap, eller en rentebytteavtale, er en avtale om å bytte rentebetingelser fra flytende til fast (eller omvendt). Renteswap kan for eksempel kombineres med et lån med flytende rente, for å sikre seg mot endringer i NIBOR-renten. Rakkestad kommune har følgende rentebytteavtaler pr 31. desember 2023:

Årsberetning 2023

Utsteder	Volum	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar
Nordea	50 000 000	Oktober 2015	Juli 2035	3,28%	3M Nibor
Nordea	63 000 000	Desember 2021	Desember 2031	2,75%	3M Nibor

Etter økonomi- og finansreglementet skal Rakkestad kommune framover ikke anvende "rentebytte instituttet".

Det legges opp til å avvikle det så raskt som forholdene ligger til rette for det - det vil si så fort at rentebalansen - kommunens favør og disfavør - er tilnærmet lik null.

Porteføljeoversikt pr 31.12.2023	Beløp	Rente (inkl margin)	Produkt	Innfrielsesdato
Sertifikatlån				
Nordea	89 000 000	5,100%	Sertifikatlån	08.03.2024
Lån til videreutlån				
11500726	243 664	3,873%	Flytende rente	01.03.2031
11503567	2 727 648	3,873%	Flytende rente	01.06.2037
11516424	4 116 355	3,873%	Flytende rente	01.05.2036
11520519	3 015 636	3,854%	Flytende rente	01.08.2042
11524120	1 262 795	3,873%	Flytende rente	01.05.2033
11531924	684 374	3,873%	Flytende rente	01.08.2045
11535130	4 915 000	3,873%	Flytende rente	01.12.2046
11537760	7 000 000	3,873%	Flytende rente	01.08.2047
11537760	9 142 738	3,715%	Fast rente	01.02.2068
11539969	11 570 613	3,873%	Flytende rente	01.06.2068
11541541	11 375 000	3,715%	Fast rente	01.04.2069
11543353	11 625 000	3,873%	Flytende rente	01.05.2070
11544317	13 750 000	3,715%	Fast rente	01.07.2026

Årsberetning 2023

11544829	5 600 000	3,873%	Flytende rente	01.11.2051
11545136	18 999 998	3,715%	Fast rente	01.06.2052
11545923	19 666 666	3,715%	Fast rente	01.04.2053
Ordinære lån				
<u>Kommunalbanken</u>				
20041002	75 873 935	5,470%	Ordinær pt	03.04.2045
20050602	7 963 810	5,380%	Nibor3M+0,6	19.12.2045
20060353	12 353 960	5,380%	Nibor3M+0,6	19.09.2039
20060484	1 461 400	5,460%	Ordinær pt	23.04.2024
20060485	27 816 910	5,450%	Ordinær pt	26.10.2034
20090777	17 868 860	5,380%	Nibor3M+0,6	19.12.2052
20100773	14 412 240	5,380%	Nibor3M+0,6	19.09.2051
20110550	39 105 880	5,380%	Nibor3M+0,6	19.12.2045
20120239	32 073 480	5,430%	Ordinær pt	09.05.2045
20120490	11 180 620	5,460%	Ordinær pt	23.10.2045
20130116	30 681 780	5,470%	Ordinær pt	09.03.2046
20150410	32 881 850	1,860%	Fastrente	24.06.2041
20190564	66 300 000	1,860%	Fastrente	26.11.2049
20200188	57 416 690	5,410%	Ordinær pt	25.05.2050
20220380	33 156 660	5,220%	Nibor3M+0,6	09.12.2052
20230410	32 000 000	4,570%	Fastrente	28.11.2053
<u>KLP</u>				
8317.50.01630	8 819 695	5,550%	Pt rente	28.06.2032
8317.54.59742	24 150 000	5,550%	Pt rente	01.09.2046
8317.50.29837	109 840	5,620%	Pt rente	15.01.2024
8317.51.66478	1 106 383	5,550%	Pt rente	01.11.2028

Årsberetning 2023

8317.55.31451	29 808 326	5,550%	Pt rente	24.05.2048
8317.55.90970	34 560 000	5,550%	Pt rente	19.11.2058
8317.56.98704	49 290 000	4,180%	Fastrente	19.05.2050
8317.57.69695	31 499 996	5,510%	Pt rente	01.12.2050
<u>Husbanken</u>				
11488570	149 888	3,854%	Flytende rente	01.11.2027
11490560	165 366	3,854%	Flytende rente	01.04.2028
11499873	594 921	3,873%	Flytende rente	01.04.2032
11500246	592 975	3,873%	Flytende rente	01.06.2032
11500466	429 144	3,873%	Flytende rente	01.03.2031

Innskudd

Innestående beløp i bank svinger betydelig i løpet av en måned. Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert kassekreditt) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov i de neste 3 måneder jf. kommunens økonomi og finansreglement.

Rakkestad kommune har alle sine midler plassert i bankinnskudd. Innestående på bank viser følgende utvikling (i hele 1 000 kr).

Dato	31.08.22	31.12.22	30.04.23	31.08.23	31.12.23
Bank	143 557	186 459	200 227	116 757	131 210

53,5 millioner kroner er plassert i en plasseringskonto for offentlig virksomhet hos KLP.

Rentebetingelsene per 31. desember 2023 på denne kontoen var 4,55 prosent.

De resterende midlene er i all hovedsak plassert hos Marker Sparebank.

Innskuddsrenten på våre konti hos Marker Sparebank var på 2,20 prosent per 31. desember 2023.

Likestilling, internkontroll og etiske prinsipper (KL§14-7)

Likestilling

Overordnet målsetting for Rakkestad kommune er:

Å være i tråd med bestemmelsene i Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven).

Som en del av arbeidet med likestilling, har Rakkestad kommune fokus mot diskriminering på arbeidsplassen.

Det er nær sammenheng mellom å fremme likestilling og bekjempe diskriminering.

Rakkestad kommune er IA-bedrift.

Følgende overordnede målsettinger gjelder for dette arbeidet:

Sykefraværsprosenten skal i løpet av perioden 2019 – 2024 reduseres med ti prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.

Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. Med frafall menes personer i yrkesaktiv alder som ikke kommer tilbake til arbeid etter fravær.

Det overordnede målet for IA – samarbeidet er å skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall – og på den måten bidra til å øke sysselsettingen.

Rakkestad kommune har følgende mål for IA-arbeidet i avtaleperioden:

Sykefraværet skal stabilisere på 6,5 prosent.

Ingen virksomhet i Rakkestad kommune skal ha et sykefravær på over 10 prosent.

Videreutvikle arbeidet med sykefraværsoppfølging - for å sikre at Rakkestad kommune arbeider målrettet og systemisk med sitt IA-arbeid.

Rutiner og praksis i enkeltsaker er innarbeidet, og ledere har god systemisk forståelse.

Sykefravær er uansett en konstant utfordring i organisasjonen og fokus på arbeidet må vedlikeholdes, videreutvikles og forbedres.

Uønsket deltid og turnusordninger;

I perioden 2015 til og med 2022 økte andelen kvinner i heltidsstillinger.

Sist år (2023) er det en nedgang fra 52 prosent til 48 prosent andel heltid blant kvinnelige ansatte.

Kjønnsbalanse:

Rakkestad kommune stimulerer til balanse mellom kjønnene i høyere, ledende stillinger – innenfor likestillingslovens grenser og tariffavtalens bestemmelser.

Det er fortsatt en målsetting om å legge forholdene til rette for å rekruttere flere menn på omsorgs- og barnehageområdet.

Rakkestad kommune har gjennom vedtatte planverk en god oversikt over fremdrift og tiltak for å ivareta aktivitetsplikten som følger av likestillingsloven § 1, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 3 og diskrimineringsloven § 3 a.

Kommunedirektøren vurderer at pålagt redegjørelsesplikt i forhold til likestilling og diskriminering, blir godt ivaretatt.

Det rapporteres på indikatorer innen dette temaet hvert halvår til organisasjonsutvalget.

Lønn

<i>Tall i kroner</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør og staber	659 440	753 786	706 613	693 516	795 029	744 273
Oppvekst og kultur	542 583	597 292	569 937	577 585	649 646	613 615
Helse og mestring	501 808	542 653	522 230	533 453	578 438	555 946
Velferd og levekår	530 115	553 662	541 889	560 471	591 455	575 963
Areal og infrastruktur	510 735	513 137	511 936	549 223	553 031	551 127
Lønn pr. årsverk	532 683	589 941	561 312	565 486	629 765	597 626

Total lønnsvekst pr årsverk for Rakkestad kommune i 2023 var 6,5 prosent med de tall som fremkommer av tabell over.

Denne prosenten er noe misvisende, idet at tall for 2022 ikke har med lønnsvekst for yrkesgrupper som var i streik innen kommuneområde oppvekst og kultur.

Ved å korrigere for det momentet, er lønnsveksten i Rakkestad kommune i perioden 2022 - 2023 på linje med gjennomsnittlig lønnsvekst i KS-området - 6,2 prosent.

Gjennomsnittlig lønn pr årsverk i Rakkestad kommune i 2023 er kr 597 626. Dette er noe lavere enn for gjennomsnittet for kommuner, som var 613 200.

For KS-området er kvinners lønn 94,3 prosent av menns lønn. I Rakkestad kommune er kvinners lønn 93,9 prosent av menns lønn.

Ledere

Andel kvinner og menn i lederstillinger i 2022 og 2023:

<i>Prosent</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør inkl kommunalsjefer	0	100	100	0	100	100
Stabs- og seksjonsledere	78	22	100	78	22	100
Enhetsledere	72	27	100	68	32	100
Andel ledere - totale årsverk	7	16	8	7	20	9,5

Andelen kvinnelige ledere har gått noe ned i 2023, mens andelen mannlige ledere har økt.

Andel ledere forstås som prosentvis andel ledere innenfor eget kjønn totalt.

Lønn ledernivåer

<i>Tall i kroner</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør inkl kommunalsjefer	0	1 044 087	1 044 087	0	1 101 855	1 101 855
Stabs- og seksjonsledere	831 714	765 000	816 889	882 925	809 650	866 642
Enhetsledere	683 273	682 362	682 362	732 529	722 230	729 226

Det er noe høyere prosentvis lønnsvekst for enhetsledere (6,8 prosent) kontra stabs- og seksjonsledere/kommunedirektør inkl kommunalsjefer med hhv 6,1 og 5,5 prosent.

Hovedårsakene er lønnsmessig glidning ved nyansettelser av enhetsledere gjennom 2023 og at ledere som var medlem av streikende fagforeninger ikke er inkludert med sin lønnsvekst i resultat for 2022.

Stillingsstørrelse

Stillingsstørrelser i prosent av stillingsmasse fast ansatte i 2022:

<i>Prosent</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Andel 0 - 24,99 prosent	6	27	11	7,8	25	11,2
Andel 25 - 49,99 prosent	6	2	5	4,5	3,7	4,4
Andel 50 - 74,99 prosent	15	6	13	18	8,9	16,2
Andel 75 - 99,99 prosent	21	6	17	21,8	6,8	18,7
Heltid	52	59	54	47,9	55,6	49,5
Sum	100	100	100	100	100	100

Av det totale antallet ansatte, er det hhv 48 prosent av kvinner og 56 prosent av menn i heltidsstillinger.

Det er en nedgang fra 2022.

Rakkestad kommune har færre heltidsstillinger i 2023.

Som redegjort for i budsjett og økonomiplan og reviderte budsjetter, er stillinger inndratt som et element av programmet for å gjenoppbygge økonomisk balanse.

Det er spesielt tilfelle innenfor kommunedirektør og staber.

Rakkestad kommune har en økning av antallet ansatte som har fått økt stillingsstørrelse innen intervallet 50 - 99,99 prosent.

Denne utviklingen skyldes blant annet innvilgelse av rettigheter til større stillingsstørrelse etter Arbeidsmiljøloven §§ 14.4.a og 14.9 (6).

Etiske prinsipper

Rakkestad kommune legger stor vekt på å opptre skikkelig i all sin virksomhet.

Både folkevalgte og administrasjonen har ansvar for at redelighet, ærlighet og åpenhet kjennetegner hele kommunens virksomhet.

Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte ansattes og folkevalgtes holdning i sitt virke for kommunen.

Alle plikter å overholde lover, forskrifter, avtaler og reglementer som gjelder for hele kommunens aktivitet.

Den som overtrer Rakkestad kommunes retningslinjer og regelverk må være forberedt på å bli møtt med en reaksjon tilpasset overtredelsens art og omfang.

Ansattes rett til og ansvar for å si fra om uetiske forhold i organisasjonen ivaretas av egne rutiner for varsling.

Rakkestad kommune har utarbeidet målsettinger og strategier for å fremme bærekraft og redusere klimapåvirkning.

Det inkluderer blant annet økt bruk av fornybar energi, reduksjon av klimagassutslipp fremming av bærekraftig transport og avfallshåndtering.

Offentlige anskaffelser

Rakkestad kommune har høyt fokus på offentlige anskaffelser.

I administrativ ledelse er det et kontinuerlig tema i sammenheng med opplæring, aktuelle anskaffelser og gjennomførte kjøp av varer og tjenester.

Kommunedirektøren har dessuten etablert et nettverk i organisasjonen med det formål å styrke kvaliteten på offentlige anskaffelser.

Rakkestad kommune har overfor Indre Østfold, Skiptvet og Marker kommuner initiert interkommunale samarbeidstiltak eller en helhetlig interkommunal innkjøpsorganisasjon fra sent 2024 eller 1.1.2025.

Internkontroll

Styring

Kommunedirektørens program for å utvikle og etablere det nye systemet for internkontroll er i en slutfase.

Et av tiltakene blir økt rapportering på internkontrollområdet.

Formålet er å styrke det systematiske arbeidet med internkontroll for kommunen samlet sett.

Det systematiske internkontrollarbeidet ivaretas i dag ved hjelp av kvalitetssystemet Qm+.

I tillegg er internkontroll tema på ledermøter på kommuneområdenivå.

Det har gjennom året blitt satt større fokus på risikobasert internkontroll og ROS-analyser.

Alle kommunalsjefer og enhetsledere har fått tilbud om å gjennomføre KS' kursopplegg for ROS-analyse i arbeidsgruppesamlinger.

Aktiviteter

Kommunedirektør og staber og kommuneområder har regelmessig blitt samlet i arbeidsgrupper for å arbeide systematisk med internkontrollen på sine områder.

Arbeidet skal stimulere til å finne andre måter å styrke internkontrollen på - slik at den er tilpasset de ulike fag og ansvarsområder.

Årsberetning 2023

Disse prosessene er fortsatt pågående og enda ikke ferdigstilt.

Et forsterket fokus på internkontroll uttrykker seg gjennom en økning av avviksrapporteringen.

Totalt er det registrert overkant av 2 600 meldinger i kvalitetssystemet i 2023 - mot 2 050 i året før.

Flest meldinger er det i meldingstypen for HMS-avvik, etterfulgt av meldinger innenfor helseområdene.

Et representativt antall meldinger er en ønsket utvikling - idet at det utgjør et nyttig informasjonsgrunnlag i det kontinuerlige utviklings- og styringsarbeidet.

En bredt sammensatt arbeidsgruppe har revidert kvalitetssystemets struktur for håndtering av internkontrolldokumenter.

Tiltaket ble igangsatt medio 2023 og skal avsluttes i 2024.

Tilsynsoversikt 2023:

Tilsynsmyndighet	Fagområde	Resultat
Stasforvalteren i Oslo og Viken	Forvaltningskontroll av tilskuddsordningen i jord- og skogbruk	Avvik gjeldende delegasjonsmyndighet og rutiner. Avvik lukket.
Stasforvalteren i Oslo og Viken	Barnehage. Ansvar til kommunen som barnehagemyndighet	Ingen avvik/brudd
Stasforvalteren i Oslo og Viken	Systematisk folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge	<i>Ikke avsluttet</i>
Stasforvalteren i Oslo og Viken	NAV-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familier søker økonomisk stønad	Avvik/brudd vedr utførelse av konkret og individuell vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad til barnefamilier. Avvik lukket.
Stasforvalteren i Oslo og Viken	Oppvekst - Skyss i grunnskoleopplæringen	Pålegg om retting vedr innhold i vedtak om skoleskyss. Avvik lukket.
Arbeidstilsynet	BOAK - Muskel og skjelettplager	Pålegg om retting vedr dokumentasjon av aktivitetsplikter innen HMS-lovgivningen. Avvik lukket.
Arbeidstilsynet	NAV Rakkestad	Pålegg om retting vedr dokumentasjon av aktivitetsplikter innen HMS-lovgivningen. Avvik lukket.
Østre viken kommunerevisjon IKS	Håndtering av covid-19 pandemien i Rakkestad kommune	Ingen avvik/brudd

Østre viken kommunerevisjon IKS	Oppvekst -Tjenester til barn med funksjonsnedsettelse	14 avvik/anbefalinger om oppfølging vedtatt av kommunestyret i sak 7/23 23.03.23
Det lokale EL-tilsyn	Kontroll av elektriske anlegg	To avvik på internkontroll gatelys ikke lukket. Avvik vedr internkontroll på Os og Kirkeng skole lukket.
Mattilsynet	Rakkestad vannverk - Vannforsyning og drikkevann	Avvik/pålegg om retting vedr. bygningsmessige forbedringer knyttet til klorkontaktbassenget. Avvik lukket.
Kartverket	Matrikkelen - dokumenttilsyn	Sluttmøte gjennomført, Endelig rapport ikke mottatt.

Sykefravær, årsverk og ansatte

Sykefravær

Rakkestad kommune sitt sykefravær i perioden 2020 - 2023:

Prosent	2020	2021	2022	2023		
				Egenmeldt	Legemeldt	Totalt
Kommunedirektør og staber	1,50	4,50	1,90	1,10	0,80	1,70
Oppvekst og kultur			9,10	1,60	6,80	8,10
Barnehage	10,10	11,30	13,90	1,90	14,00	15,60
Skole	5,60	7,10	7,10	1,50	3,60	4,80
Kultur			3,60	0,50	0,30	0,80
Velferd og levekår			10,4	1,80	7,30	8,70
NAV	4,90	6,50	11,40	2,40	5,10	7,50
BOAK	11,80	9,80	12,20	2,50	9,40	11,40
Familiesenter	7,20	6,00	7,60	2,90	9,10	10,90
Helse og mestring			12,60	1,60	12,10	13,20
Skautun	12,20	14,10	12,90	2,00	12,40	13,80
Hjembaserte tjenester	10,60	10,70	12,10	1,20	11,80	12,60
Areal og infrastruktur	7,70	7,50	7,50	1,50	4,50	5,50
Sum	8,20	8,90	9,60	1,60	7,40	8,70

Rakkestad kommune sitt arbeid med sykefravær, ble styrket pr 1. mars 2022 ved opprettelse av egen rådgiverstilling i HR - staben.

Gjeldende målsetting for arbeidet med sykefraværet, utgår av vedtatte retningslinjer for arbeidet med inkluderende arbeidsliv i organisasjonen.

Hovedmål i IA-avtale:

Sykefraværsprosenten skal i løpet av perioden 2019 – 2024 reduseres med ti prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.

(Kommentar: Denne overordnede nasjonale målsettingen er forlenget til og med 31. desember 2024.

Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. Med frafall menes personer i yrkesaktiv alder som ikke kommer til arbeid etter fravær.

Sykefraværsprosent for Rakkestad kommune, gitt ti prosent nedgang sammenlignet med 2018, er på 6,48 prosent).

Rakkestad kommune sine mål:

Rakkestad kommune skal stabilisere sitt sykefravær på 6,5 prosent.

Ingen virksomhet i Rakkestad kommune skal ha et sykefravær på over 10 prosent.

Videreutvikle arbeidet med sykefraværsoppfølging for å sikre målrettet innsats.

Rakkestad kommune jobber systematisk med sitt IA-arbeid.

Rutiner og praksis i enkeltsaker er etablert.

Ledere har god systemforståelse.

Sykefravær er uansett en konstant utfordring i organisasjonen. Fokus på arbeidet må vedvarende vedlikeholdes og videreutvikles.

Det totale sykefraværet for Rakkestad kommune ligger 2,1 prosent over måltall på 6,5 prosent.

Av det samlede sykefravær på 8,7 prosent er 1,6 prosent egenmeldt fravær og 7,4 prosent legemeldt fravær.

I de siste par årene, har den relative og faktiske bruk av egenmeldinger økt

Tidligere var den i størrelsesorden 1,0 prosent.

Det samlede sykefraværet er på nivå med hva som har utgjort gjennomsnittet for de siste 10 år.

Kommunedirektør og staber

Sykefraværet er vedvarende lavt i kommunedirektør og staber.

Oppvekst og kultur

Kommunale barnehager har ved utgangen av 2023 et høyt sykefravær.

Det er tjenesteområdet med høyest sykefravær i organisasjonen.

Kommunale barnehager har hatt et kontinuerlig høyt sykefravær i 2020 - 2023.

Den kommunale grunnskolen registrerer et relativt stabilt, lavt sykefravær i perioden 2020 tom 2023.

Sykefraværet var på 4,8 prosent i siste år - som er lavt også i nasjonal målestokk for denne tjenesten.

Kultur har i likhet med stabsområdene et lavt sykefravær.

Velferd og levekår

NAV Rakkestad har et varierende sykefravær i de siste fire år.

Det er en naturlig konsekvens av at det er få ansatte innen tjenesteområdet og at enkeltvise sykefravær derfor gir store utslag på statistikken.

Tjenestens sykefravær var på 7,5 prosent i 2023 - som er en nedgang fra 2022.

Bo- og aktivitetstjenester har et vedvarende høyt sykefravær.

Det var på 11,4 prosent i 2023.

Rakkestad familiesenter har en vekst i sykefraværet på 3,3 prosent fra 2022.

Helse og mestrings

Både ved Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og hjembaserte tjenester er sykefraværet vedvarende høyt og noe økende i 2023.

Det virker som en tendens at sykefravær øker i turnustjenestene.

Lignende utviklingstrekk registreres også nasjonalt.

Areal og infrastruktur

Tjenesteområdet har en nedgang i sykefraværet i 2023 på 2,0 prosent.

Oppsummert

Rakkestad kommune fokuserer på sykefravær og sykefraværsoppfølging.

Det er etablert en ressurs i HR som skal arbeide på system-, leder- og individnivå med problemstillingen.

Kapasitet og kompetanse i sykefraværsarbeidet er styrket i organisasjonen i 2022 og 2023.

Sykefravær er et prioritert arbeidsområde også i 2024.

Foreldrepermisjon

Tallene viser prosentvis fordeling av uttak foreldrepermisjon fordelt på kommuneområder for 2023:

<i>Prosent</i>	2023		
	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør og staber	0	0	0
Oppvekst og kultur	50	20	70
Helse og mestring	20	0	20
Velferd og levekår	30		30
Areal og infrastruktur	0	0	0
Samlet	80	20	100

Årsverk

Tabellen viser antall årsverk i bruk i Rakkestad kommune totalt og fordelt på formål i 2022 og 2023:

<i>Årsverk og prosent</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør og staber	21	13	34	18,6	13	31,6
Oppvekst og kultur	172	39	211	164,8	35,7	200,5
Helse og mestring	112	5	117	106,8	5,8	112,7
Velferd og levekår	105	15	120	107,6	13,6	121,2
Areal og infrastruktur	27	29	56	25,6	26,5	52,1
Sum	437	101	538	423	95	518
Andeler	81%	19%	100%	82%	18%	100%

På landsbasis er det i overkant av 70 prosent kvinneandel i offentlig sektor.

Rakkestad kommune har en kvinneandel på 82 prosent i 2023 - som er i overkant størrelsen for kommunene totalt.

Det var en reduksjon i årsverk i kommunen i 2023 - som en følge av nødvendigheten av tiltak for å gjenoppbygge økonomisk balanse.

Stillinger som er tatt ned i denne sammenheng, er stillinger som har blitt vakante ved ledighet.

Rakkestad kommune håndterer ikke endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av virksomhet ved å gjøre bruk av oppsigelsesinstituttet.

Ansatte

<i>Ansatte</i>	2022			2023		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør og staber	24	34	58	22	32	54
Oppvekst og kultur	190	48	238	186	47	233
Helse og mestring	154	11	165	151	11	162
Velferd og levekår	132	22	154	139	24	163
Areal og infrastruktur	30	29	59	28	27	55
Sum	530	144	674	526	135	661
Andeler	79%	21%	100%	80%	20%	100%

Som en følge av reduksjon i antall årsverk, er det også færre ansatte i 2023.

Samtlige tjenesteområder - med unntak av velferd og levekår - har erfart en nedgang i antall ansatte.

Av stillinger som tas ned, er det også flere heltidsstillinger.

Det gjelder særlig innen kommunedirektør og staber.

Bruk av midlertidige ansettelser

Tabellen viser prosentvis fordeling av inngåtte avtaler om midlertidig arbeid fordelt på områder:

<i>Prosent</i>	2023		
	Kvinner	Menn	Totalt
Kommunedirektør og staber	0,20	0	0
Oppvekst og kultur	29,8	9	38,0
Helse og mestring	25,4	3	29,0
Velferd og levekår	24,1	7	31,0
Areal og infrastruktur	1,5	0	1,0
Sum	81,0	19,0	

Totalt er det 423 aktive avtaler om midlertidig arbeid i Rakkestad kommune.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør og staber

Utvikling og utfordringer

Kommunedirektør og staber omfatter kommunedirektør, forvaltning, HR, økonomi og informasjon og IKT.

Ved inngangen til forrige valgperiode 2019 - 2023 fastsatte kommunestyret en planstruktur og planstrategi for kommunen.

Den omfatter disse nivåer:

Kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel,

Områdeplaner for oppvekst og kultur, velferd og levekår/helse og mestring, areal og infrastruktur og næring,

Stabs- og områdeinterne planer.

Pr. 31.12.2023 var kommuneplanens samfunnsdel og områdeplaner for oppvekst og kultur, velferd og levekår/helse og mestring og areal og infrastruktur fastsatt. Kommunestyret vedtok næringsplanproduktet i mars 2024. Det er lagt opp til at arealdelen av kommuneplanen kan sluttbehandles i tredje kvartal s.å. (2024).

Kommunedirektøren vurderer dermed at Rakkestad kommunes planstatus overordnet sett er ganske bra.

De stabs- og områdeinterne planer står på programmet for de enkelte staber og områder i 2024 og 2025.

Rakkestad kommune innførte "Tromsømodellen" i sin fastlegeordning fra 1.1.2023. Det virker å gi en langt mer stabil legetjeneste enn det som var i 2019 - 2022.

Brann og beredskap hadde en hektisk forsommer - i sammenheng med tørken i mai og juni og flere skogbranner i løpet av et døgn medio juni d.å.

Utfordringene ble håndtert godt.

Tiltak medførte ekstraordinære utgifter for kommunen på ca. kr. 750 000.

Kommunedirektøren har satt i gang et program for 2024 og 2024 - 2027 - som har som målsetting å bygge opp ny økonomisk balanse i 2024 og nytt økonomisk handlingsrom i 2024 - 2027.

Forvaltning

Forvaltning fokuserer på å videreutvikle og styrke sine saksbehandlingsressurser.

Staben har medvirket i internkontrollprosjektet - som er nærmere omtalt et annet sted i denne årsberetningen.

Helseforvaltningen har utvidet sitt samarbeid og samhandling med tjenesteområdene.

Den har blitt overført mer omfattende saksbehandlingsoppgaver - for blant annet å etablere deltakelse på flere tvers av samarbeidsarenaer og sammenhengende og mer enhetlig saksbehandling.

Dokumentforvaltning er systemforvalter for flere digitale systemer.

Den har medvirket i innføring av nytt barnevernssystem (Modulus), nytt sak- og arkiv system (Elements) og nytt forvaltningssystem fra Husbanken for boligkontoret (KOBO).

Arkiverket gjennomførte stedlig tilsyn med arkivholdet i Rakkestad kommune.

Det konkluderte med at kommunen har god kontroll på de daglige arkivoppgavene og med solid kompetanse på fagområdet.

Samtlige avvik er i dag lukket.

Boligforvaltningen bosatte og fulgte opp rundt 50 flyktninger i 2023 - i tillegg til vel 50 flyktninger som ankom i 2022.

Det fungerte i store trekk godt.

Boligkontoret forvalter nå bostøtteordningen.

Det forbereder ved inngangen til 2024 innføring og oppfølging av ny boligsosial lov samt saksbehandling av søknader om kommunal bolig.

Barnehagemyndigheten er definert og overført til forvaltningsstaben.

Statsforvalteren gjennomførte skriftlig tilsyn med barnehagemyndighetens plikt til å påse at de private og kommunale barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.

Det ble konkludert med at Rakkestad kommune oppfyller regelverket.

Tilsynet ble avsluttet uten avvik.

Forvaltning forberedte og gjennomførte kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 på en tilfredsstillende måte.

Rakkestad kommune går gjennom omfattende endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av virksomhet.

Det rammer stabs- og fellesfunksjonene - kapasitets- så vel som kompetansemessing.

Saksbehandlingstiden på alle områder kommer til å bli lengre i 2024.

Informasjon og IKT

Informasjon og IKT er i likhet med de øvrige stabs- og fellesfunksjoner inne i en større vente- og omstillingsfase - mens tiltak gjennomføres for å bygge opp en ny økonomisk balanse i 2024.

Kommunedirektøren vurderer likevel at konsekvensene relativt sett i øyeblikket er størst for dette stabsområdet.

Like før nyttår ble en rapport for "Innbyggertorg" levert til kommunedirektøren.

Den er i øyeblikket til videre bearbeidelse - før politisk behandling på vårparten eller tidlig sommer 2024.

Kommunedirektøren tar sikte på å behandle den i en nærmere forbindelse med etablering av blant annet polititjenestested i Rakkestad kommune fra 1.10.2024.

Rakkestad kommune og Indre Østfold, Skiptvet og Marker kommuner vil i 2024 utrede samarbeidstiltak og felleskommunal innkjøpsorganisasjon for etablering sent i 2024 eller fra 2025.

Det medfører at i mellomliggende periode vedlikeholdes eksisterende avtaler og for nye avtaler over terskelverdi kjøpes tjenester av Innkjøpskontoret AS.

For IT gjør omlegging av drift og bruk av skytjenester at fokus på drift og utvikling av nettverk og driftsmiljøer får større fokus.

Det er stabile og gode driftsmiljøer og antall henvendelser til support er på det jevne og ikke flere enn at de tas unna innen rimelig tid.

Fokus på sikkerhet og beredskap er god, men for å heve sikkerhetsgraden til akseptabelt nivå kreves nå at det tas i bruk kostnadskrevede systemer.

HR

HR's oppgave- og ansvarsområder er regulert av lover, avtaler, tariff og forskrifter - omfattende utlønning, personalforvaltning, sykefraværsoppfølging, organisasjonsutvikling, beredskap og stabens egen økonomi.

Internkontrollprosjektet er styrt av kommunedirektøren og kommunedirektørens ledergruppe og i det daglige ledet og driftet av HR.

Det er nærmere beskrevet og omtalt et annet sted i denne årsberetningen.

Sykefravær og sykefraværsoppfølging har hatt stor oppmerksomhet i 2023.

Det er også nærmere beskrevet et annet sted i denne årsberetningen.

Rakkestad kommune samarbeider og samhandler godt med tillitsvalgt- og verneapparatet både overordnet og i det daglige - noe som bidrar til at både tariff- og lovmessige rettigheter, krav og forpliktelser gjennomgående er betryggende ivaretatt.

Fullskala medarbeiderundersøkelse ble gjennomført første halvår 2023.

Ved utgangen av 2023, er det anskaffet ny rekrutteringsmodul i Rakkestad kommune sitt HRM-system.

HR har gjennomført eget prosjekt for å inkludere avlastere/besøkshjem i elektroniske timelister.

Det er i 2023 utarbeidet helhetlige ROS-analyser for kommunen.

Rakkestad kommune vil i 2024 ha ny overordnet, helhetlig ROS for sin virksomhet med påfølgende revidert overordnet beredskapsplan på plass.

Økonomi

Økonomi har en stabil ansattgruppe med lang fartstid, som leverer tjenester til hele organisasjonen.

Et nytt felles system for virksomhetsstyring - Framsikt - ble tatt i bruk i 2023.

Det er et omfattende tiltak - som krever oppmerksomhet og ytterligere innsats i 2024 og 2024 - 2027.

Målsettingen med et slikt virksomhetsstyringsverktøy er å forenkle, effektivisere og forbedre utførelsen av dagens oppgaver relatert til den totale virksomhetsplanleggingen i kommunen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
11-Stabsenheter	48 194	74 586	73 794	-792	-1,1 %
12-Kommunedirektørens team	30 797	36 220	34 188	-2 032	-5,9 %
Sum	78 991	110 806	107 982	-2 824	-2,6 %

Kommentar til status økonomi

Kommunedirektør

Kommunedirektør har et merforbruk i 2023 på kr. 693 000.

Det skyldes at erkjentlighetsgaver (25 års ansettelse m.m.) og julegaver til kommunalt tilsatte (kinobilletter) ble bokført på dette ansvaret.

På kultur medfører innretningen (kinobilletter) en inntekt.

Rakkestad kommune oppnådde dessuten ikke de organisasjons- og utviklingstilskudd av KS' til pågående utviklingsprosjekter som var forespeilet og grunn til å forvente.

Det dro opp netto merforbruk på ansvaret i 2023.

Legetjenestene

Legetjenestene har merutgifter i 2023 på vel kr. 1 000 000.

Det skyldes at tjenester kjøpt av Sarpsborg kommune (legevakt og KAD (kommunal akutt døgnplass)) ble ca. kr. 400 000 dyrere enn forventet, vaksinasjonsprogrammet (spesielt relatert til Covid 19 programmet) ga merutgifter på ca. kr. 300 000 og at gjestepasientoppgjøret mellom Rakkestad kommune og andre

kommuner ga et negativt utslag på ca. kr. 200 000 (skyldes statens korreksjoner av basistilskudd midt i 2023).

Fra mars 2024 er vaksinasjonssenteret avviklet. Vaksinasjonen gjøres framover i regi av kommunens ordinære driftsapparat.

Hvis utviklingen fra 2023 fortsetter, kan Rakkestad kommune i 2024 oppnå en bedre balanse i sitt gjestepasientoppgjør med andre kommuner.

Gjeldende avtale om legevakt mellom Sarpsborg og Rakkestad kommuner, skal i 2024 oppdateres og reforhandles.

Brann og beredskap

Brann og beredskap har et merforbruk på knappe kr. 100 000 i 2023.

Stabsenheter

Forvaltning

Kommunedirektør og staber har et merforbruk i 2023 på kr. 2 823 583 - som er på 2,6 prosent av budsjettet.

Det er sammensatte og flere årsaker til dette resultatet.

Rakkestad kommune har anskaffet og tatt i bruk et nytt sak- og arkivsystem (Elements) i 2023 og 2024.

Det ble budsjettert som et investeringstiltak.

Rakkestad kommune får likevel allerede i anskaffelses- og oppstartfasen utgiftene i sitt driftsregnskap.

Utgiftene er på ca. kr. 1 000 000 i 2023.

Det nye sak- og arkivsystemet inngår i driftsbudsjettet for 2024.

Informasjon og IKT

Informasjon og IKT har balanse mellom regnskap og budsjett.

Bredbåndsprosjektet går nå inn i en avsluttende fase.

Rakkestad kommune har over noen år hatt netto utgifter ved tiltaket (kommunal egenandel).

Etter det kommunedirektøren oppfatter, er det i 2024 fullfinansiert av statlige tilskudd (NKOM - midler).

HR

HR har merforbruk på kr. 182 916 - 1,90 prosent - som i hovedsak refererer seg til finansiering av lærlinger utover forutsatt inntak.

Økonomi

Økonomi har et mindreforbruk på kr. 121 000 sammenlignet med budsjett.

Det skyldes både merinntekter og mindreutgifter på området.

Økonomi har holdt igjen på aktivitet siste år - idet at andre deler av stab- og fellesfunksjonene har stått i en mer utfordrende situasjon.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Adm, styring og fellesutgifter

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Administrasjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	3 671	5 105	6 059	6 005	5 427	5 573	4 974
Politisk styring brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	647	662	800	1 087	564	668	515

Kostra-analyse - Kommunale boliger

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner	705	312	2 273	383	3	1 446	1 725

Kostra størrelser

Kommunedirektøren tenker i andre kvartal 2024 å utarbeide en egen kostraanalyse (basert på 2022 og 2023 tall) for kommunedirektør og staber og oppvekst og kultur, velferd og levekår, helse og mestring og areal og infrastruktur kommuneråder.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Oppvekst og kultur

Utvikling og utfordringer

Ny opplæringslov ble vedtatt juni 2023 og trer i kraft 01.08.2024.

Skolene er i gang med å forberede endringer og tydeliggjøringer i ny lov.

Læreplanarbeid og utvikling av pedagogisk praksis har stått sentralt i arbeidet gjennom hele skoleåret, både på ledermøter, samlinger med lærere og tillitsvalgte.

Verdigrunnlaget i overordnet del av Læreplanverket er retningsgivende for kommunens og skolenes praksis.

Det øves på hvordan det skal komme til uttrykk og merkes hos elever og foreldre.

Skole har fokus på begynneropplæring, overgang barnehage – skole og vurdering.

Kompetanseutvikling skjer i samarbeid med Høgskolen i Østfold.

Det arbeides med implementering og utvikling av overordnet del av læreplan og læreplaner i fag.

Skolebasert kompetanseutvikling og utvikling av pedagogisk praksis er i fokus.

Skole arbeider aktivt med intern kontroll, planarbeidet og utvikling av styringssystemer.

Skolefritidsordningene fokuserer på implementering av og innføring av rammeplan.

Antall barn i skolefritidsordningen har økt etter innføring av moderasjonsordninger og gratis 12 timer for barn på 1.- og 2. trinn

Barnehagene har fortsatt fokus på psykososialt barnehagemiljø.

De arbeider med barnehagebasert kompetanseutvikling i samarbeid med Høgskolen i Østfold.

I tillegg står ny sektorinternplan for barnehageområdet og utvikling av ledergruppen på dagsordenen.

Barnehagene arbeider målrettet - med fokus på kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, barnehagemiljø og barnehagebasert kompetanseutvikling med utgangspunkt i rammeplanen.

Verdigrunnlaget i rammeplan for barnehager er retningsgivende for arbeidet og hver enkelt sin praksis.

Det fokuseres på å finne barnehagenes ståsted som utgangspunkt for den videre innsats.

Fritidsklubb for ungdom er etablert to kvelder i uka.

Kulturtorget har vært en aktiv arena og møtested med et mangfold av arrangementer.

En rekke kulturarrangementer ble avviklet i 2023.

Det kan nevnes 11 stk seniorkafeer med godt besøk - videre kulturdager i Rakkestad i juni med flere arrangementer ute på kulturtorget.

Kultur hadde et tett samarbeid med lag og foreninger i løpet av året.

Kulturmiljøplan og plan for idrett og fysisk aktivitet ble arbeidet med og forberedt for politisk behandling i 2024.

Det ble planlagt flere grep i slutten av 2023 for å stimulere til økt aktivitet i kulturhuset i 2024.

Besøket på Rakkestad kino er fortsatt berørt av negativ effekt fra covid 19 og en streik blant tekstforfattere og regissører.

Det har ført til at tilgang på film har blitt drastisk redusert og til fall i antall besøkende på kinoen.

I november solgte Rakkestad kino en visning (full sal) til en bedrift.

Det er også arrangert flere interne bedriftsvisninger - med samarbeidspartnere.

Ungdomsklubb var åpen på tirsdager og fredager.

Åpningstiden er rett etter at skoledagen er avsluttet.

Det blir servert mat begge dager.

Besøket karakteriseres som bra.

Tilbudet har et godt belegg på fredager og noe mindre på tirsdager - noe som er helt normalt ihht andre fritidsaktiviteter som foregår på ukedager.

Klubb for barn/unge med bistandsbehov er åpen annenhver mandag.

Den har rekruttering fra flere av tjenesteenhetene i velferd og levekår.

Besøkstallet er varierende.

Rakkestad kulturskole arbeider systematisk med implementering av ny rammeplan.

Elevtallet er stabilt.

Det er økende interesse for musikkverksted.

Kulturskolen har utvidet virksomheten med et tilbud til elever med behov for tilrettelegging.

Det er økt aktivitet i kulturskolebygget - intern bruk og utlån.

Rakkestad bibliotek har i oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet - gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier til gratis til disposisjon.

Det samlede fysiske utlånet ved Rakkestad bibliotek var på 21 925, og det digitale utlånet var på 690 i 2023.

Biblioteket hadde 40 915 besøkende i fjor - noe som er en økning på 90 prosent fra 2022.

Rakkestad bibliotek har fått på plass barnebibliotekar i 60 prosent stilling.

Utfordringsbildet i oppvekst og kultur er at det er et økende antall barn og unge som trenger spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.

Det er fortsatt et søkelys på å følge opp barn og unge med bekymringsfullt fravær.

SLT og politikontakt er i tett dialog med skole og ungdomsklubb og følger ungdomsmiljø tett opp.

Skolemiljø har hatt en økende tendens til utagerende adferd i hele utdanningsløpet.

Det er nødvendig å fokusere mer på forebyggende psykososialt arbeid.

Rakkestad kommune bør også være i forkant med kompetanseheving på ansatte når det gjelder å håndtere vold, trusler og utagerende adferd.

BTI – modellen er under revidering og utvikling.

Laget rundet barnet og tverrfaglig innsats er viktig i det forebyggende arbeidet og ved tidlig innsats.

Tiltak over de siste årene på assistentsiden har ført til større arbeidsbelastninger hos de ansatte som arbeider med barn og unge som trenger ekstra støtte og bistand.

Driftsbudsjettene gjør det utfordrende å sørge for at barnehage/kulturskolen/skolen har utstyr, læremidler og læreverk som stimulerer til utøvelse, samarbeid, læring og danning.

Bemannings situasjon i barnehage og skole er på minimumsnormene.

Det medfører at belastninger på de ansatte øker.

Mulige konsekvenser er høyere sykefravær og et svakere pedagogisk tilbud til de mest sårbare barn og unge.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
22-Skole	107 221	123 960	124 090	130	0,1 %
27-Barnehage	64 753	52 488	53 667	1 179	2,2 %
58-Kultur	9 860	11 360	11 129	-231	-2,1 %
Sum	181 834	187 808	188 887	1 078	0,6 %

Kommentar til status økonomi

Oppvekst og kultur har et mindreforbruk regnskap versus budsjett på kr. 1 078 346 eller 0,6 prosent av budsjett.

Årsberetning 2023

De økonomiske rammene i kommuneområdet ble styrket kraftig i budsjettrevisjonene 30.4. og 31.8.2023.

Hovedårsakene var først og fremst en meget sterk vekst i enkelttiltak og enkeltsaker i både barnehage og grunnskole, spesialundervisningstilbud, løpende barnehageopptak og elevtallsøkninger.

Sammenlignet med opprinnelig budsjett, er derfor regnskapstallene betydelig høyere.

Oppvekst og kultur avlegger et regnskap som er innenfor de reviderte og utvidede budsjettammer.

Som kommunedirektøren vurderer det, er kommuneområdet viktigste drifts- og økonomiske utfordringer relatert til de enkelte barnehagenes og skolens enkelttiltak og enkeltsaker og spesialundervisningstilbudene.

Det gjelder for samtlige av barnehagene, barneskolene og ungdomsskolen.

Et tankekors er et utfordringene drar seg inn i og endog ser ut til å forsterke seg i ytterligere i 2024.

Det er derfor nødvendig å forholde seg til dem i hele budsjett- og økonomiplanperioden 2024 og 2024 - 2027.

Kommunedirektøren vurderer de problemstillinger som beskrevet som grunntrekkene i oppvekst og kultur sitt utfordringsbilde framover.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Grunnskole

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år	7 420	14 537	11 911	12 784	8 918	12 010	13 592
Produktivitet							
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell (202), per elev i grunnskolen	979	2 038	2 269	2 162	2 727	2 298	2 163
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	152 180	165 544	159 161	147 369	147 785	161 241	153 326
Dekningsgrad							
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,8 %	7,2 %	9,2 %	6,1 %	5,6 %	9,7 %	8,1 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	2,8 %	4,7 %	3,1 %	1,6 %	4,9 %	5,0 %	5,9 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	63,1 %	62,7 %	64,7 %	54,7 %	49,1 %	59,3 %	66,6 %
Kvalitet							
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	99,1	99,9	97,8	87,1	89,4		
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,0	4,3	4,2	4,2	4,0		
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	41,5	39,4	39,4	42,9	42,8		

Årsberetning 2023

Lærertetthet 1.-4. trinn	14,1	14,6	14,2	14,4	14,9
Lærertetthet 5.-7. trinn	15,7	15,3	15,8	16,3	16,3
Lærertetthet 8.-10. trinn	16,6	19,8	15,7	25,9	19,0

Kostra-analyse - Barnehage

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	175 100	205 840	206 099	225 090	216 346	211 762	211 694
Produktivitet							
Barn i barnehage (antall)	368	369	388	140	449	12 629	231 659
Barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, alle barnehager (antall)	84	81	72	23	117	2 312	52 398
Dekningsgrad							
0-6 år andel barn i barnehage i forhold til innbyggere (prosent)	64,2 %	66,8 %	69,7 %	63,9 %	70,3 %	68,0 %	68,1 %
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	3,7 %	3,3 %	3,7 %		4,0 %	3,7 %	4,0 %
Kvalitet							
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	49,1 %	52,1 %	43,9 %	26,7 %	42,3 %	43,0 %	41,3 %

Kostra-analyse - Kultur og idrett

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 159	2 087	1 636	2 250	1 900	2 337	3 089
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år	3 314	3 601	1 863	1 707	2 038	3 517	3 319
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker	28 005	33 827	34 474	12 089		22 573	26 965
Dekningsgrad							
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	4,0 %	3,8 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	3,3 %
Kvalitet							
Besøk i folkebibliotek per innbygger	2,5	2,5	1,7	5,2	0,9	2,6	3,8
Besøk per kinoforestilling	29,6	22,5				21,1	21,9

Kostra størrelser

Kommunedirektøren tenker i andre kvartal 2024 å utarbeide en egen kostraanalyse (basert på 2022 og 2023 tall) for kommunedirektør og staber og oppvekst og kultur, velferd og levekår, helse og mestring og areal og infrastruktur kommuneråder.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Velferd og levekår

Utvikling og utfordringer

Velferd og levekår har - sammen med oppvekst og kultur og helse og mestring - arbeidet fram områdeplaner for oppvekst og kultur og velferd og levekår/helse og mestring.

Tiltaket startet opp sommeren - høsten 2022 og ble sluttført medio 2023.

Velferd og levekår medvirket i workshops, innspillsrunder, presentasjoner og andre forberedelser av plankomplekset.

Det pågående internkontrollprosjektet - som fullføres i 2024 - prioriteres og er viktig for kvalitet og dokumentasjon av virksomhet i området.

Velferd og Levekår har fastsatt en felles HMS-plan for kommuneområdet - enhetene har sine egne, underordnede HMS-planer.

Det er utarbeidet et strategidokument felles for kommuneområdet - enhetene har egne, underordnede strategidokumenter for sin virksomhet.

Velferd og levekår hadde i november en fellessamling for tjenestene - hvor strategidokumentene ble presentert.

Det er gjennomført en medarbeiderundersøkelse for første gang på flere år. Den har det blitt arbeidet mye med i ledergruppen. Enhetene tar undersøkelsen med videre inn i sin virksomhet.

Velferd og Levekår har ledet bosetting av 45 flyktninger i 2023 - som en fortsettelse av tiltaket - 55 flyktninger - som startet opp året før.

Det ble etablert en helsekoordinator - migrasjon - som bistår og koordinerer på tvers av alle kommunens tjenesteområder.

Rakkestad kommune kjøper nå introduksjonsprogram fra Indre Østfold kommune - idet at Sarpsborg kommune ikke lenger kan levere tilbudet til nabokommuner. .

Velferd og levekår har etablert nye verneområder, og satt Medbestemmelsesapparatet (MBA) i system i hele kommuneområdet.

Det er gjennomført en KOSTRA-analyse sammen med KS Konsulent av alle tjenester.

Velferd og Levekår har fått opplæring i og innført flere nye fagsystemer, som Modulus, Framsikt og Elements.

Det er krevende i overgangene, men det vil være til god støtte i tiden fremover.

Velferd og levekår arbeider med tjenesteutvikling - relatert til BTI, forebyggende og helsefremmende tjenester til barn og unge og et eget avlastningstilbud til den samme gruppen.

Det er økonomisk vanskelige tider i kommunen og samfunnet i en helhet.

Årsberetning 2023

Velferd og levekår fokuserer på og gjør tiltak for å holde sin virksomhet innen de fastsatte rammer innen utgangen av 2024.

Budsjett- og økonomiplanprosesser og budsjett- og kontraktsoppfølging står på programmet og er høyt prioritert i kommuneområdet hele tiden.

Velferd og Levekår har rekruttert til både faste stillinger, vikariater og engasjementer i 2023.

Det omfatter barnevernet, psykisk helsearbeid og rustjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, bo- og aktivitetstjenester og NAV gjennom året.

Slike prosesser er tidkrevende -, men svært viktige oppgaver.

Velferd og levekår opplever at det er færre, tidvis ingen, kvalifiserte søkere til stillinger som lyses ut.

Det er stor variasjon internt i kommuneområdet, med utfordringene med å rekruttere er størst innenfor høgskole i helse.

Velferd og levekår har i 2023 et høyt sykefravær - særlig innen enhetene psykisk helsearbeid og rustjenesten og barnevernstjenesten.

Det er en økning av innbyggere som etterspør og trenger kommunale tjenester i 2023.

Velferd og levekår understreker at denne utviklingen utfordrer på kapasitet - i en tid der den økonomiske situasjonen i kommunen krever at det gjøres endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av virksomhet.

Flyktninger bosatt i 2023 har ikke fått startet opp på introduksjonsprogrammet så raskt som ønsket og formålstjenlig.

Det er heller ikke i samsvar med lovgivningen på feltet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2022	2023	2023		
19-NAV	20 540	29 569	29 380	-188	-0,6 %
30-Velferd og levekår felles	0	4 834	4 357	-477	-10,9 %
32-Familiesenteret	65 298	72 525	73 049	524	0,7 %
35-Bo- og aktivitetstjenester	87 684	92 074	95 192	3 118	3,3 %
Sum	173 522	199 001	201 978	2 977	1,5 %

Kommentar til status økonomi

Velferd og levekår har i 2023 hatt god kontroll og oversikt på ordinær drift.

Tjenesteområdet har likevel et merforbruk relatert til tilbudene innen barnevern og bo- og aktivitetstjenester.

Årsberetning 2023

Utviklingen henger sammen med enkelttiltak og enkeltsaker - der ekstraordinær oppdekning av personell versus bruker (individrettet/rettighetsbasert) og/eller kjøp av tjenester fra statlig apparat eller private aktører i slike tilfelle oppstår.

Oppgave- og utgiftsveksten er særlig stor relatert til tilbud for barn og unge.

Det er en utvikling som ikke er særegen for Rakkestad kommune, men som svært mange kommuner står overfor.

Innen barnevern er det særlig kjøp av statlige tiltak fra Barne-, ungdoms- og familieetaten som står for kostnadsveksten.

En følge av barnevernsreformen/oppvekstreformen er betydelig økte statlige satser for denne type ordninger.

Det forårsaker i stor grad veksten i barnevernets driftsutgifter de senere årene.

Innen bo- og aktivitetstjenester var det i 2023 stor pågang på avlastning - både fra nye brukere og de som har et endret/større behov.

Mange av disse sakene ligger like under grensen for tilskudd til ressurskrevende tjenester - slik at kommunen ikke har noen drahjelp med å finansiere tiltakene.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Barnevern

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	35,1 %	30,3 %	37,3 %	45,3 %	40,2 %	42,6 %	37,0 %
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak	313 852	481 451	274 610	428 525	497 926	330 810	362 009
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	21 053	24 767	18 531	26 909	18 029	13 717	14 552
Produktivitet							
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	168,0	12,2	18,1	12,9	11,3	13,9	14,0
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak	209 370	340 634	187 257	244 350	302 000	210 145	240 868
Dekningsgrad							
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	3,3 %	3,8 %	4,4 %	4,6 %	1,7 %	2,5 %	2,3 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	5,7 %	8,7 %	3,5 %	3,5 %	4,4 %	3,9 %	3,9 %
Kvalitet							
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	8,1	8,0	6,4	5,7	7,3	5,3	5,7

Kostra-analyse - Kommnehelse

Årsberetning 2023

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Dekningsgrad							
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	87,1 %	95,8 %	98,9 %	96,9 %	101,3 %	93,5 %	89,8 %
Kvalitet							
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	59,8	49,4	62,3	57,4	50,9	57,4	53,0
Gjennomsnittlig listelengde	926,0	847,0	1 486,0	666,0	879,0	883,0	966,0

Kostra-analyse - Sosiale tjenester

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen pr. innbygger	0,2	0,6	0,5	0,8	1,5	1,4	1,1
Dekningsgrad							
Andel netto driftsutgifter til tilbud for personer med rusproblemer (prosent)	25,9	13,8	4,7	12,3	1,0	5,7	12,4
Antall vedtak om kjøp av tiltak til rusmiddelmisbrukere av aktører utenfor komm per 10 000 innbyggere 18-66 år (antall)	1,9	0,0	2,1	0,0	3,5	1,5	2,6
Avtalte årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	7,1	8,8	8,1	8,2	5,5	8,5	8,8
Økonomi							
Brutto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)	1 297,7	926,1	188,9	623,6	46,6	415,6	774,4
Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)	1 282,0	764,0	188,9	616,2	46,6	265,3	673,5
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Avtalte årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid (helse og sosial) (antall)	5,9	7,4	6,4	3,0	5,2	228,5	4 241,7
Gjennomsnittlig stønadstid for sosialhjelpsmottakere (antall)	5,1	4,7	5,1	3,9	4,2	4,4	5,0
Sosialhjelpsmottakere	211	256	191	90	301	7 228	136 145
Sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	34	43	33	12	44	1 103	22 619
Sosialhjelpsmottakere med andre inntekter som hovedinntektskilde	19	27	24		12	467	9 727
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	24	44	27	15	39	1 037	18 109
Sosialhjelpsmottakere med intro.stønad som hovedinntekt	9	23	10	11	46	759	11 657

Kostra størrelser

Kommunedirektøren tenker i andre kvartal 2024 å utarbeide en egen kostraanalyse (basert på 2022 og 2023 tall) for kommunedirektør og staber og oppvekst og kultur, velferd og levekår, helse og mestring og areal og infrastruktur kommuneråder.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Helse og mestring

Utvikling og utfordringer

Tre år etter Koronapandemiens inntreden ble Covid-19 i 2023 ikke vurdert som allmennfarlig sykdom lenger, og pandemien var dermed en tilbakelagt epoke.

Drift av vaksinesenteret er gradvis tatt ned til et minimum i løpet av 2023, i samsvar med anbefalinger fra myndighetene.

Vaksinesenteret ble avviklet i mars 2024. Oppgavene ivaretas framover i det ordinære driftsapparatet.

Et hovedfokus gjennom 2023 har blitt å harmonisere helse og mestring sin virksomhet til de dimensjonerings- og kapasitetsgrenser som er satt (kommunestyrets vedtak i sak nr. 30/2023) og de reduserte budsjett- og økonomiske rammer som er konsekvensen av det.

Helse og mestring har i de senere årene redusert plasskapasiteten på Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og omkringliggende bemannede omsorgsboliger.

Hensyn til etterspørsel, økonomiske rammer og målet om å bygge en bærekraftig struktur for årene som kommer har ligget til grunn.

Helse og mestring oppnådde en målsetting om å ikke benyttet vikarer fra vikarbyrå i 2023.

Det har latt seg realisere gjennom fokus fra ledere - men ikke minst ved at medarbeidere har jobbet på tvers av enheter, tatt ansvar og bidradd ekstra i løpet av sommerferieavviklingen som den mest krevende driftstiden på året.

En ikke uventet konsekvens av redusert kapasitet er at kommuneområdet blir mer sårbar for driftsmessige svingninger.

Det gjelder i forhold til plasseterspørsel og i relasjon til fravær blant medarbeidere.

Korttidsenheten har periodevis hatt noen få plasser belagt, andre ganger er avdelingene fullt belagt.

Det utfordrer forutsigbarheten for våre medarbeidere og planlegging av drift.

Faglig kan nevnes at et svært omfattende arbeid med revidering av legemiddelhåndteringsrutiner ble igangsatt i 2023.

Det implementeres i første halvår 2024.

En betydelig andel av medarbeiderne har blitt skolert i Løvstadmetoden - Terapeutisk Mestring av Vold.

Avviksrapportering og -oppfølging er framdeles et fokusområde.

Kreftkoordinator har etablert seg i diverse eksterne nettverk og fagplan kreft / palliasjon er iverksatt.

Indre Østfold Campus ble etablert i 2023 - et utdanningssamarbeid omfattende primært Indre Østfold, Marker, Rakkestad og Skiptvet kommuner.

Høgskolen i Østfold (HiØ) opprettet s.å. bachelorutdanning i sykepleie på Campus Indre Østfold for ca. 40 studenter.

Tilbudet fikk få søkere i 2023, men åpnes på nytt i 2024.

Helse og mestring tar skritt i retning av heltidskultur.

Mindre stillinger forsøkes konsekvent fordelt til medarbeidere med uønsket deltid og turnuser tilpasses slik at medarbeidere har mulighet til å oppnå større stillingsbrøker.

Helse og mestrings ledelse erfarer godt og konstruktivt samarbeid med (hoved)tillitsvalgte og (hoved)verneombud.

Gjennom pandemien steg sykefraværet fra et allerede høyt nivå.

Det har enda ikke kommet ned til nivået før Covid 19 og ligger høyt for kommuneområdet samlet sett gjennom 2023.

Denne situasjonen er driftsmessig svært krevende, skaper utfordringer for kontinuitet i tjenestene og for et godt arbeidsmiljø.

På slutten av 2023 ble det gjort en større investering i vendesenger som skal legge til rette for bedre ergonomiske forhold for medarbeidere som må hjelpe pleietrengende i stell.

De skal også legge til rette for langt mer skånsom pleie i seng.

Kombinert med et vanskeligere arbeidsmarked, er sykefravær en økende utfordring og blir hovedfokusområde å arbeide med inn i 2024.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
33-Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	81 720	86 588	85 154	-1 434	-1,7 %
34-Hjembaserte tjenester	47 495	52 010	52 075	64	0,1 %
Sum	129 215	138 598	137 229	-1 369	-1,0 %

Kommentar til status økonomi

Helse og mestring

Helse og mestring hadde merforbruk regnskap versus budsjett på ca. kr. 1 400 000 i 2023.

De viktigste årsakene til denne situasjonen er:

Feilbudsjettering av lønnsmidler til kjøkkenet - En følge av misforståelser i budsjett- og økonomiplanprosessen (høsten 2022),

Større utgifter til mat for beboere og pasienter - En følge av en sterkere prisutvikling på feltet enn det prisregulering etter deflator og kpi - forutsetninger tok høyde for.

Mindre inntekter enn det som var forutsatt - nærmere beskrevet et annet sted i denne årsberetningen.

De samlede avvik er noe større enn kr. 1 400 000 - noe som er kompensert for ved at enhetene samlet sett har et lavere forbruk enn budsjettet.

Helse og mestring har i 2023 kjøpt tjenester til to enkelttiltak og enkeltsaker utenfor kommunen - som var av en slik karakter at kommunen ikke hadde kompetanse m.m. og fysiske fasiliteter til å håndtere dem regulært i sitt driftsapparat.

Begge er nå avviklet.

Helse og mestring har et nytt slikt enkelttiltak og enkeltsak tidlig i 2024.

Fokus er rettet mot å minimere denne formen for driftsordninger.

Det arbeides for å avvikle tiltaket pr. 1.8. eller 1.9.2024.

Oppsummering tiltak

Enheter i kommuneområde helse og mestring har gjennom 2023 jobbet med tiltak på samtlige områder. Det er lagt et godt utgangspunkt for 2024 hvor kommuneområdet har fått et betydelig innsparingskrav.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Pleie og omsorg

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Helse- og omsorg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	37 561	39 289	40 281	40 389	35 734	39 874	37 784
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	233 541	243 323	366 537	146 023	407 632	339 082	356 890
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 435 768	1 565 588	1 779 204	1 607 119	1 704 625	1 552 450	1 635 847
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	7 481	8 011	5 952	5 043	5 764	5 451	5 274
Dekningsgrad							
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	71,3 %	74,0 %	53,1 %	52,3 %	42,5 %	51,0 %	48,9 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	26,4 %	24,1 %	25,6 %	28,7 %	23,2 %	29,6 %	27,2 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	85,7 %	92,3 %	94,9 %
Kvalitet							
Andel brukerretnede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	80,7 %	84,4 %	79,2 %	78,6 %	73,6 %	78,7 %	77,5 %

Årsberetning 2023

Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	96,3 %	100,0 %	93,8 %	97,9 %	98,3 %
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	1,04	0,99	0,88	0,47	0,78	0,53	0,68

Kostra størrelser

Kommunedirektøren tenker i andre kvartal 2024 å utarbeide en egen kostraanalyse (basert på 2022 og 2023 tall) for kommunedirektør og staber og oppvekst og kultur, velferd og levekår, helse og mestring og areal og infrastruktur kommuneråder.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Areal og infrastruktur

Utvikling og utfordringer

Kommuneområde areal og infrastruktur leverer tjenester innenfor drift av infrastruktur/bygningsmasse og forvaltningstjenester. Tjenestene opplever stor pågang - både hva gjelder kommunens egen interne drift og publikumsrettede tjenester. Ressursene er sårbare og begrensede. Likevel er det stor grad av fleksibilitet og vilje til å arbeide målrettet der det til enhver tid er behov.

Areal og infrastruktur kjøper i sin virksomhet inn en stor del varer og tjenester for Rakkestad kommune.

Etter pandemien i 2022, gjennom hele 2023 og inn i 2024 skjøt prisutviklingen på kjemikaler, energi, en rekke driftsmidler m.m. for alvor fart. Den ble sterkere enn det som bevilgningene tok høyde for og det som kommunene fikk kompensert for i statsbudsjettene. Resultatene er merforbruk og budsjettoverskridelser på flere områder og store tilleggsbevilgninger og bruk av driftsreserver og driftsbuffere over egentlig tre år.

Til strøm og annen energi gikk det bare i 2022 med mellom 10 og 11 millioner kroner mer enn forutsatt på budsjetteringstidspunktet.

Denne situasjonen gjentok seg i 2023 - selv om utslagene ikke var like store som året før.

Kommunedirektøren påpeker prisutvikling i 2022 - 2024 og utilfredsstillende statlig kompensering for den, som en av hovedårsak til den alvorlige og alarmerende økonomiske utvikling for kommunen i det samme tidsrom.

Areal og infrastruktur tok i likhet med organisasjonen som helhet i 2023 det nye saksbehandlingssystemet "Elements" og virksomhetsstyringsverktøyet "Framsikt" i bruk.

På kort sikt er det tidskrevende oppgaver, men i en lengre horisont vil det medføre produktivitets- og andre effekter.

Etter vedtak i budsjettene og økonomiplanene, har renholdstjenesten blitt tatt ned med tilsammen 2,25 årsverk i 2022 og 2023.

Det medfører både kvalitets- og kapasitetsmessige konsekvenser.

Fra statlig side var det eksterne tilsyn innen landbruk og geodata i 2023.

Begge ble avsluttet med bare mindre kommentarer. Avvik er lukket og anbefalinger tatt til følge.

Kommuneplanens arealdel er i en avsluttende fase pr. utgangen av 2023.

Kommunedirektøren regner med at den kan endelig vedtas av kommunestyret i tredje kvartal 2024.

Områdeplan for areal og infrastruktur ble fastsatt i siste år - som en konkretisering og oppfølging av samfunnsdelen av kommuneplanen.

Samtidig er det arbeidet med flere ordinære reguleringsplaner og byggesaker.

På grunn av klimatiske forhold ble 2023 utfordrende for landbruket.

Staten la til rette for at det kunne søkes om erstatning for avlingsskade .

Det ga et merarbeid med behandling av nesten 300 søknader - løst med overtid og nedprioritering av andre oppgaver.

Ettersøk etter fallvilt har blitt finansiert av inntekter fra blant annet fellingsavgifter.

En sterk nedgang i elgstammen medfører reduserte slike inntekter.

Økende ettersøkskostnader, genererer noen økonomiske utfordringer inn i 2024.

Eiendom gjennomfører tiltak for å utvikle og forbedre internkontroll på sitt område, og arbeider dessuten med å etablere det digitale FDV-systemet "Famac WEB".

Det styrker den systematiske internkontroll, drift og vedlikehold av kommunens formålsbygg.

Eiendom innfører også digitale renholdplaner i det samme systemet.

På grunn av den økonomiske utviklingen og situasjonen, blir forebyggende drift og vedlikehold av bygg i stor grad nedprioritert.

Disse oppgaver er nå i hovedsak behovsprøvd.

Rakkestad kommune etablerer både i 2023 og 2024 solceller på kommunale bygg.

De kan levere energi tilsvarende 12 - 15 prosent av det samlede energiforbruk - hvilket vil kunne bidra til å gjøre energiutgiftene mer forutsigbare og stabile.

Gymsalen på Gamle Bergenhus skole har blitt revet og fjernet.

Telenor utfaser nå 2G nettet - som medfører at trygghetsalarmer og andre alarmsendere må byttes ut.

Rakkestad kommune står foran å skifte ut alle lyskilder i sin bygningsmasse til LED som følge av pålegg av myndighetene.

Kommunedirektøren arbeider i øyeblikket med en konkret framdriftsplan for dette prosjektet.

Rakkestad kommune anskaffet i 2023 en rammeavtale for prosjektledelse og byggeledelse.

Fra sensommeren - høsten siste år, startet planlegging av rehabilitering av Os skole - fase 2 - opp.

Rakkestad kommune følger ved årsskiftet 2023 - 2024 mangler på Rakkestad kulturskole opp overfor utførende entreprenør.

Innen selvkostområdene var det i 2022 og 2023 store budsjettmessige utfordringer - på grunn av fallende vannforbruk, sterk prisstigning på varer og tjenester og økende kalkylerenter på foretatte investeringer.

Det bidrar til økende abonnementsgebyrer for disse tjenestene.

Rakkestad kommune gjør allerede store investeringer på selvkostområdene - som følge av klima- og miljøutfordringene i samfunnet og myndighetenes mange pålegg i denne sammenheng.

Det fortsetter i hele budsjett- og økonomiplanperioden.

Statsforvalteren i Oslo og Viken og Rakkestad kommune er enige om et program for å lukke avvik på Bodal avløpsanlegg.

Prosjektering av tiltak pågår.

Kullfilter som barriere for plantevernmidler i vann fra Fladstad vannverk, har blitt satt i drift.

Innsamling av matavfall er etablert innen renovasjon.

Rakkestad kommune påføres merarbeid og merutgifter på grøntanlegg og veier på grunn av klima- og miljøendringene.

Sist høst var det to hendelser med ekstremnedbør.

Det medførte betydelige skader på infrastruktur - med påfølgende store utgifter til reparasjoner.

Rakkestad kommune byttet i 2023 ut ca. 600 gatelyspunkter med ny LED-teknologi.

Det gjøres samtidig tiltak - jf. budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027 - slik at umålte anlegg bygges om til anlegg med egen forbruksmåler.

Rakkestad kommune viderefører sitt gatelysprosjekt i 2024.

Areal og infrastruktur møter - i likhet med organisasjonen for øvrig - kvalitets- og kapasitetsmessige utfordringer i sammenheng med de endringer, omstillinger og regulære reduksjoner av virksomhet som skjer.

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
61-Forvaltningsområder	3 664	5 274	5 896	621	10,5 %
63-Kommunalteknikk	9 978	7 396	9 481	2 085	22,0 %
64-Kommunal eiendom	56 761	54 730	55 190	461	0,8 %
Sum	70 403	67 400	70 567	3 167	4,5 %

Kommentar til status økonomi

Areal og infrastruktur leverer et regnskap innen de reviderte budsjetttrammer i 2023.

Årsberetning 2023

Som en følge av høye strøm- og energikostnader i første del av året og stort merforbruk på selvkostområdene (fallende vannforbruk, prisstigning og økende kalkylerenter), ble budsjetttrammene hevet med hele kr. 7 800 000 i økonomirapporten pr. 30.4.s.å.

Den svake utviklingen dempet seg noe utover 2023.

Som en konsekvens av usikkerhet om hvilke retninger drift m.m. tok på forskjellige parametere, ble budsjettmessige korreksjoner i nevneverdig omfang ikke foretatt pr. 31.8. og 31.10.s.å.

Kommunedirektøren vurderer at selvkostområdene er i balanse i 2024, men at det fortsatt hersker betydelig uforutsigbarhet relatert til strøm- og energiutgiftene.

Kostra-analyse - Vann, avløp og renovasjon

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Produktivitet							
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	5 575	7 525	5 333	11 360	5 822	5 668	5 264
Dekningsgrad							
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	54,4 %	55,0 %	81,3 %	59,8 %	76,2 %		84,4 %
Kvalitet							
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	29,0	30,0	29,0	30,0	47,0		34,0
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	400	322	420	308	424	0	0
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	103	120	182	135	207	0	0

Kostra-analyse - Eiendomsforvaltning

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Produktivitet							
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr)	256,0	147,0	202,0	135,0	178,0	148,0	170,0

Kommunen har tatt grep for å redusere bruken av energi, samt etablert solceller for produksjon av egen energi. Tiltakene har ledet til at forbruket er i tråd med sammenlignbare kommuner og under landet forøvrig.

Kostra-analyse - Samferdsel

	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr)	34 186	23 698	36 143	21 385	13 467	24 283	26 826
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	98 426	92 304	106 918	121 744	187 819	147 162	223 412
Kvalitet							
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	251	196	58	63	118	138	107

Kommunen ligger lavt på utgifter til veivedlikehold. Dette vil på sikt medføre et økende vedlikeholdsetterslep. For gatelys er kostnadene redusert som følge av investeringer i LED-teknologi, med et påfølgende redusert behov for vedlikehold.

Kostra størrelser

Kommunedirektøren tenker i andre kvartal 2024 å utarbeide en egen kostraanalyse (basert på 2022 og 2023 tall) for kommunedirektør og staber og oppvekst og kultur, velferd og levekår, helse og mestring og areal og infrastruktur kommuneråder.

Den forelegges formannskapet og kommunestyret for informasjon, dialog og vedtak.

Kirkelige fellesråd

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	6 489	6 905	6 988	82	1,2 %

Kommentar til status økonomi

Rakkestad sogn

Rakkestad kommune finansierer i henhold til lovgivningen hoveddelen av Rakkestad sogns virksomhet.

Disse overføringene var i 2023 på kr. 6 905 495.

Rakkestad kommune har ved en inkurie overført ca. kr. 15 000 mer til Rakkestad sogn enn forutsatt i budsjett- og økonomiplanvedtaket.

Kostra-analyse - Kirke

Prioritet	Rakkestad 2022	Rakkestad 2023	Råde	Marker	Lunner	Kostragruppe 01	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	752	764	507	1 017	636	794	720
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter	1,0 %	1,0 %	0,8 %	1,3 %	0,8 %	1,0 %	1,0 %

Fellesutgifter og fellesinntekter

Status økonomi

Beløp i 1000

Område	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
71-Næringstiltak	3 365	3 438	3 233	-206	-6,4 %
90-Fellesområder	-25 241	-63 084	-58 713	4 371	7,4 %
Sum	-21 876	-59 646	-55 480	4 166	7,5 %

Vedlegg

Årsregnskap

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Rammetilskudd	-316 355	-325 572	-326 618	1 046
Inntekts- og formuesskatt	-251 648	-254 812	-257 032	2 220
Eiendomsskatt	-32 400	-34 500	-34 509	9
Andre generelle driftsinntekter	-16 357	-26 438	-27 392	954
Sum generelle driftsinntekter	-616 760	-641 322	-645 552	4 230
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	570 514	618 771	616 512	2 259
Avskrivninger	37 225	39 789	39 787	2
Sum netto driftsutgifter	607 739	658 560	656 299	2 261
Brutto driftsresultat	-9 021	17 238	10 747	6 491
Renteinntekter	-7 426	-6 526	-7 148	622
Utbytter	-2 600	-4 000	-4 296	296
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	34 056	32 656	32 280	376
Avdrag på lån	32 350	33 250	33 234	16
Netto finansutgifter	56 380	55 380	54 071	1 309
Motpost avskrivninger	-37 225	-39 789	-39 787	-2
Netto driftsresultat	10 134	32 829	25 030	7 799
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	885	0	6 851	-6 851
Bruk av bundne driftsfond	-1 292	-1 310	-9 471	8 161
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-9 727	-31 519	-22 410	-9 109
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-10 134	-32 829	-25 030	-7 799
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Kommunedirektør og staber		141 764	215 965	221 612	-5 647
Oppvekst og kultur		357 289	377 773	375 617	2 157
Velferd og levekår		355 538	403 956	398 002	5 954
Helse og mestring		247 053	274 457	277 196	-2 739
Areal og infrastruktur		113 923	141 134	134 800	6 334
Kirkelige fellesråd		13 386	13 976	13 811	165
Fellesutgifter og fellesinntekter		-14 289	-110 961	-119 292	8 332
Sum bevilgninger drift, netto		1 214 664	1 316 301	1 301 745	14 555
Herav:					
Avskrivninger		74 450	79 578	79 575	4
Netto renteutgifter og -inntekter		0	1 800	-5 406	7 206
Avsetninger til bundne driftsfond		1 769	0	13 495	-13 495
Bruk av bundne driftsfond		-2 584	-2 620	-18 942	16 322
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		1 141 029	1 237 543	1 233 024	4 518

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler	2	53 981	80 300	70 890	70 840
Tilskudd til andres investeringer		187	1 062	1 062	1 062
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2,5	1 506	1 600	1 650	1 646
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		55 674	82 962	73 602	73 548
Kompensasjon for merverdiavgift		-4 657	-6 008	-5 961	-6 426
Tilskudd fra andre		-4 209	-80	0	0
Salg av varige driftsmidler	2,4	-24 753	-25 000	-10 678	-10 500
Salg av finansielle anleggsmidler	15	-218	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-48	0	-26	-35
Bruk av lån	2	-21 790	-51 874	-56 937	-56 588
Sum investeringsinntekter		-55 674	-82 962	-73 602	-73 548
Videreutlån	2,6	7 706	20 000	43 200	17 608
Bruk av lån til videreutlån	2	-7 706	-20 000	-43 200	-17 608
Avdrag på lån til videreutlån	2,10	4 437	3 500	3 500	4 744
Mottatte avdrag på videreutlån	5,6,10	-4 464	-3 500	-3 500	-5 347
Netto utgifter videreutlån		-27	0	0	-603
Overføring fra drift		0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond		1 604	0	0	603
Bruk av bundne investeringsfond		-1 577	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		27	0	0	603
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
IKT - Investeringer		3 971	3 500	3 500	3 638
IKT - PC'er til 8. trinn		817	800	800	814
Kommunale bygninger - Tiltak		322	5 400	2 000	1 937
Oppgradering av lekeplassutstyr (lekeplasser, skoler og barnehager)		543	500	500	407
Kommunale veier, gateløp, bruer, grøntanlegg		1 359	3 500	4 600	5 427
Vann- og avløpsinvesteringer		20 215	40 550	30 000	28 681
Kjøp av utleieboliger		5 090	5 000	1 025	1 070
Rakkestad kunstgressbane - Plastgranulat		480	0	0	-70
Harlemåsen boligområde		1 504	0	1 051	1 179
Oppvekst - Utstyr		477	600	300	435
Brann- og redningsvesenet - Utstyr		128	250	250	255
Areal og infrastruktur - Utstyr		1 979	500	500	496
Rakkestad kulturskole - sluttkostnader		283	0	118	207
Friluftsområdet Grytelandtjernet		134	0	0	0
Nytt sykehjem		3 691	10 000	6 000	6 708
Helse- og omsorg - Utstyr		778	0	500	1 846
Os skole - Fase II		0	3 500	700	939
Rakkestad kulturskole - Fase II - Kinosal		2 601	0	0	0
Renovasjonsinvesteringer		0	2 700	2 715	2 771
Rådhusplassen		52	0	0	0
Rudskogen næringsområdet - strøm		2 014	0	131	100
Kjøp av ny brannbil		5 634	0	0	0
Bergarhus gml.skole - gymsal - rivning		288	500	1 500	1 660
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikli		-52	0	0	-52
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad		-28	0	0	-28
Ombygging av NAV/Servicekontor		826	0	0	0
Container Kopla		137	0	0	0
Nytt sak- og arkivsystem		0	1 000	0	0
Akuttboliger		0	1 000	0	0
Riving av boliger		0	500	500	249
Solcelleanlegg kommunale bygg		223	0	11 400	11 878
Finansiering av investeringsregnskapet		0	0	2 500	0
Salg av eiendommer		515	500	300	292
Investeringer i varige driftsmidler		53 981	80 300	70 890	70 840

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Investeringstilskudd - Rakkestad sokn		0	920	920	920
Harlemåsen boligområde		45	0	0	0
Justeringsavtale - Bjørnstad Bygg Utvikling AS		92	92	92	92
Justeringsavtale - Sagveien 17 Rakkestad AS		50	50	50	50
Tilskudd til andres investeringer		187	1 062	1 062	1 062

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
KLP - Egenkapitaltilskudd		1 506	1 600	1 650	1 646
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		1 506	1 600	1 650	1 646

4. Utlån

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Utlån av egne midler		0	0	0	0
Sum del 1-4		55 674	82 962	73 602	73 548

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Rammetilskudd	-316 355	-325 572	-326 618	1 046
Inntekts- og formuesskatt	-251 648	-254 812	-257 032	2 220
Eiendomsskatt	-32 400	-34 500	-34 509	9
Andre skatteinntekter	0	0	-8	8
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-16 652	-26 438	-27 384	946
Overføringer og tilskudd fra andre	-39 094	-44 681	-96 792	52 112
Brukerbetalinger	-26 414	-24 804	-23 026	-1 778
Salgs- og leieinntekter	-78 915	-75 272	-75 719	446
Sum driftsinntekter	-761 478	-786 079	-841 089	55 010
Lønnsutgifter	393 161	413 634	437 832	-24 198
Sosiale utgifter	103 832	108 152	108 263	-112
Kjøp av varer og tjenester	186 438	207 072	218 710	-11 638
Overføringer og tilskudd til andre	31 801	34 670	47 244	-12 574
Avskrivninger	37 225	39 789	39 787	2
Sum driftsutgifter	752 457	803 318	851 837	-48 519
Brutto driftsresultat	-9 021	17 238	10 747	6 491
Renteinntekter	-7 426	-6 526	-7 148	622
Utbytte	-2 600	-4 000	-4 296	296
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	34 056	32 656	32 280	376
Avdrag på lån	32 350	33 250	33 234	16
Netto finansutgifter	56 380	55 380	54 071	1 309
Motpost avskrivninger	-37 225	-39 789	-39 787	-2
Netto driftsresultat	10 134	32 829	25 030	7 799
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	885	0	6 851	-6 851
Bruk av bundne driftsfond	-1 292	-1 310	-9 471	8 161
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-9 727	-31 519	-22 410	-9 109
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0

Årsberetning 2023

	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023	Avvik i kr
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-10 134	-32 829	-25 030	-7 799
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Saksnr.: 2023/164
Dokumentnr.: 31
Løpenr.: 271650/2023
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/15
---	-------------------------------	--------------------------------

Oppfølgingsrapport "Forebyggende arbeid innen psykisk helse" - Rakkestad kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Forebyggende arbeid innen psykisk helse», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten til etterretning.
2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
 1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Forebyggende arbeid innen psykisk helse», til etterretning.
 2. Kommunedirektøren skal gi informasjon til kontrollutvalget når administrasjonen har fått oppdatert kommunens folkehelseoversikt. Status i saken skal senest gis i kontrollutvalgets møte i november 2024.

Fredrikstad, 26.04.2024

Vedlegg

- Oppfølgingsrapport «Forebyggende arbeid innen psykisk helse», datert den 11.04.2024.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyre sak 27/22, den 09.06.2022– Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Forebyggende arbeid innen psykisk helse».

Saksopplysninger

Kontrollutvalget og kommunestyret behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport som omhandlet kommunens forebyggende arbeid innenfor området psykisk helse, henholdsvis i april og juni. I henhold til kommunelovens §23-2, e) skal kontrollutvalget sørge for at vedtak, som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp. Kontrollutvalget følger opp vedtaket ved at revisjonen har utarbeidet en oppfølgingsrapport, denne ligger som vedlegg til saken.

Kommunestyrets vedtak i saken i juni var følgende:

«1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Forebyggende arbeid innen psykisk helse» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fem anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder skal kommunen:

- oppdatere kommunens folkehelseoversikt som er fra 2015,
- arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen slik at dette arbeidet blir optimalisert,
- prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner (helsesykepleiere) i forbindelse med kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid,
- utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom helsestasjons - og skolehelsetjenesten og tjenester/virksomheter hvor det på revisjonens tidspunkt ikke finnes formaliserte rutiner (herunder kommunens fastleger, NAV på systemnivå og barnehageeier),
- vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjons - og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.

2. Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.»

Revisjonen har i sin oppfølgingsrapport kontrollert hvorvidt de fem punktene i kommunestyrets vedtak er fulgt opp av kommunen. Revisjonens vurdering og konklusjon er følgende:

«Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 22/17 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 1 av 5 kulepunkter er fulgt opp. Kulepunkt 1 er ikke fulgt opp. Kulepunkter 2, 3 og 4 vurderer vi som påbegynt. Kulepunkt 5 er fulgt opp.

Kommunen bør videre sørge for å

- oppdatere kommunens folkehelseoversikt
- arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen
- prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner
- utarbeide samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og NAV og ferdigstille samarbeidsavtalen mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnehagene.

Kommunedirektøren har kommet med sin uttalelse til oppfølgingsrapporten. Dette ligger i sin helhet på side 12 i rapporten.

Kommunedirektøren skriver blant annet følgende:

«Kommunedirektøren har gått gjennom Østre Viken kommunerevisjon IKS's oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt "Forebyggende arbeid innen psykisk helse", og mener at den gir et dekkende uttrykk for situasjonen på dette tjenesteområdet i kommunen pr. første kvartal 2024.»

Vurdering

Samlet sett vurderer sekretariatet at dataene som er benyttet er tilstrekkelig som grunnlag for oppfølgingsrapportens vurderinger og konklusjoner. Siden dette er en oppfølgingsrapport er det ikke gjennomført kontrollhandlinger av kommunens praksis, det er kontrollert kommunens systemer og rutiner.

Sekretariatet vurderer at kommunedirektøren slutter seg til revisjonens konklusjon.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten og kommunedirektørens uttalelse til rapporten til etterretning.

Sekretariatet anbefaler videre at kontrollutvalget legger revisjonens vurderinger og konklusjon til grunn i sitt forslag til vedtak i kommunestyret. Det bør der fremkomme at kommunedirektør skal gi kontrollutvalget informasjon når administrasjonen har fått oppdatert kommunens folkehelseoversikt.

Sekretariatet vurderer på bakgrunn av kommunedirektørs tilbakemelding og redegjørelse at for de tre punktene som er påbegynt men ikke ferdigstilt har kommunen fokus og har vist til tiltak for å få dette ferdigstilt. Sekretariatet vurderer derfor at det ikke er nødvendig med en ytterligere oppfølging fra kontrollutvalget på nåværende tidspunkt.

Forebyggende arbeid innen psykisk helse

**Oppfølging av forvaltningsrevisjon for Rakke-
stad kommune**

Innhold

1	Innledning	1
2	Gjennomføring av undersøkelsen	2
	2.1 Oppfølgingskriterier.....	2
	2.2 Metode og datagrunnlag	3
3	Oppfølging av kommunestyrets vedtak	4
	3.1 Bakgrunn for vedtaket.....	4
	3.2 Kulepunkt 1: Kommunens folkehelseoversikt	4
	3.3 Kulepunkt 2: Bedre tverrfaglig innsats i nedover organisasjonen.....	5
	3.4 Kulepunkt 3: Øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner	7
	3.5 Kulepunkt 4: Utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom instanser	8
	3.6 Kulepunkt 5: Vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helse-stasjons- og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.....	10
4	Konklusjon	11
5	Kilder og vedlegg	12
	5.1 Relevante dokumenter	12
	5.2 Kommunedirektørens uttalelse	12

1 Innledning

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 fastslår at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Revisjonen gjennomførte forvaltningsrevisjonen «Forebyggende arbeid innen psykisk helse» i Rakkestad kommune i 2022. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i sak 22/17 den 10.05.2022, og i Rakkestad kommunestyre i sak 27/22 den 09.06.2022. Rakkestad kommunestyre vedtok at saken skulle følges opp med en oppfølgingsrapport et år senere. Oppfølgingsrapporten skal behandles av Rakkestad kontrollutvalg og kommunestyre.

Revisjonen vil takke kommunen for samarbeidet i forbindelse med gjennomføring av oppfølgingsundersøkelsen.

2 Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Oppfølgingskriterier

Formålet med oppfølgingsundersøkelsen er å kontrollere om kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjonsrapporten er fulgt opp.

Rakkestad kommunestyre fattet følgende vedtak i sak 27/22:

- 1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Forebyggende arbeid innen psykisk helse» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fem anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder skal kommunen:*
 - oppdatere kommunens folkehelseoversikt som er fra 2015,*
 - arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen slik at dette arbeidet blir optimalisert*
 - prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner (helsesykepleiere) i forbindelse med kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid,*
 - utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom helsestasjons - og skolehelsetjenesten og tjenester/virksomheter hvor det på revisjonens tidspunkt ikke finnes formaliserte rutiner (herunder kommunens fastleger, NAV på systemnivå og barnehageeier),*
 - vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjons - og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.*
- 2. Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.*

I denne oppfølgingsrapporten beskrives det hvordan vedtaket er arbeidet med, og revisjonen gjør en vurdering av i hvilken grad administrasjonen har fulgt opp vedtaket.

2.2 Metode og datagrunnlag

Revisjonen ba i e-post til kommunedirektøren datert 22.12.2023 om en redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt som følge av kommunestyrets vedtak. Revisjonen ba også om at eventuelle iverksatte tiltak dokumenteres, for eksempel ved at utarbeidede rutiner, kartlegginger, referater eller lignende dokumentasjon ble lagt ved redegjørelsen.

Kommunedirektøren i Rakkestad kommune har i e-post til revisjonen 15.01.2024 redegjort for fremdrift på kommunens oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Revisjonen har gjennomført vurderinger på bakgrunn av administrasjonens redegjørelse og oversendt dokumentasjon.

Videre har kommunedirektøren hatt anledning til å uttale seg om denne rapporten før den ble sendt til behandling i kontrollutvalget i Rakkestad kommune. Uttalelsen fremgår av kapittel 5.2.

3 Oppfølging av kommunestyrets vedtak

3.1 Bakgrunn for vedtaket

Kommunerevisjonen gjennomførte en forvaltningsrevisjon om forebyggende tiltak for barn og unge innen psykisk helse i Rakkestad kommune i 2022. Revisjonen konkluderte med at kommunen i all vesentlighet, hadde et godt og fungerende samarbeid på tvers av sektorer med ansvar for psykisk helsearbeid. Samtidig fant vi noen avvik, og områder som hadde et forbedringspotensial, blant annet vedrørende samarbeidsrutiner, folkehelseoversikt, og innen rekruttering. Disse funnene resulterte i 5 anbefalinger som følges opp i denne rapporten.

3.2 Kulepunkt 1: Kommunens folkehelseoversikt

3.2.1 Bakgrunn

Folkehelseoversikten som revisjonen gjennomgikk under forvaltningsrevisjonen ga et godt innblikk i det som var folkehelsestanden, og påvirkningsfaktorene, i Rakkestad kommune tilbake til 2015. Det var revisjonens vurdering at oversikten inneholdt de temaene og punktene den skal ha, basert på revisjonskriteriene.

Revisjonen påpekte at oversikten var syv år gammel, og at befolkningens helsetilstand samt positive og negative påvirkningsfaktorer kunne ha forandret seg siden oversikten ble utarbeidet. Hensikten til folkehelseoversikten er å gjøre kommunen i stand til å identifisere utfordringer når det gjelder folkehelse, samt å følge med på utviklingen. Med bakgrunn i dette samt at forskrift til folkehelseloven pålegger kommunene å oppdatere folkehelseoversikten hvert fjerde år, vurderte revisjonen at kommunens folkehelseoversikt burde oppdateres.

For å styrke dette arbeidet vedtok kommunestyret at kommunen skal

- oppdatere kommunens folkehelseoversikt som er fra 2015.

3.2.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen opplyser at Rakkestad kommune ikke har oppdatert sin folkehelseoversikt fra 2015. Det er istedenfor igangsatt en større satsning i kommuneområdet velferd og levekår, som skal styrke tverrfaglig helsefremmende og forebyggende innsats blant barn og unge opp til 25 år.

Det opplyses om at denne satsingen innebærer en større kartlegging og analyse av hva som gjøres i dag for å redusere risikofaktorer og fremme beskyttelsesfaktorer, og hva kommunen bør forbedre av tiltak og kompetanse.

Kommunen ønsker også å øke innsatsen for å finne løsninger sammen med innbyggerne, frivillig sektor, andre velferdsaktører og næringsliv.

Administrasjonen ser på dette som et bidrag, og et ledd i, en oppdatering av folkehelseoversikten til Rakkestad kommune.

Denne satsningen, med kartlegging, analyse og implementering av eventuelle tiltak, skal skje frem til august 2024. Det er naturlig å tenke at systematiseringen og koordineringen av folkehelsearbeidet i Rakkestad kommune, med blant annet oppdatering av folkehelseoversikten, skjer i forlengelsen av dette høsten 2024.

Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.2.3 Revisjonens vurderinger

Kommunen opplyser øverst i sin redegjørelse at de ikke har oppdatert sin folkehelseoversikt fra 2015.

I folkehelseloven er det fastsatt at kommunen skal ha en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal være utarbeidet skriftlig, og identifisere folkehelseutfordringene samt relevante utviklingstrekk. Det er også forskriftsfestet at oversiktsdokumentet skal utarbeides hvert fjerde år. På bakgrunn av ovennevnte er det revisjonens vurdering at kulepunkt 1 i kommunestyrets vedtak i sak 27/22, ikke er fulgt opp på nåværende tidspunkt.

3.3 Kulepunkt 2: Bedre tverrfaglig innsats i nedover organisasjonen

3.3.1 Bakgrunn

«Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) er en modell Rakkestad kommune implementerte for å samarbeide godt på tvers med de ulike instansene i kommunen. Tidlig identifisering og innsats ble trukket frem som et viktig formål, og BTI-arbeidet ble satt i sammenheng med kommunens forebyggende arbeid med barn og unges psykiske helse. Det viste seg at denne modellen var hyppigst benyttet blant ledere, og at kommunen ikke var helt i mål med å implementere den slik at alle aktuelle ansatte fulgte denne modellen. Det var noen uenigheter mellom tjenestene om hvordan arbeidet faktisk skulle utføres.

Revisjonen mente det var positivt at kommunen hadde en slik overordnet modell for samarbeid på tvers av instansene. Under forvaltningsrevisjonen ble det vurdert, at dersom BTI-modellen skulle ha best mulig virkning, så var det viktig å benytte denne modellen nedover i organisasjonen også. Målsettingen var at ansatte skulle være godt kjent med hvordan BTI-arbeid utføres.

I tillegg til BTI, hadde Rakkestad kommune iverksatt andre forebyggende tiltak i forskjellige tjenester, blant annet gjennom NAV, psykisk helsearbeid og rustjeneste, og gjennom kommunepsykologens arbeid. Samtidig opplyste flere av intervjuobjektene om at de ikke var kjent med en temaplan eller tilsvarende for barn og unges psykiske helse.

Ovennevnte indikerte at selv om mye godt arbeid ble gjort på området, hadde det vært hensiktsmessig med en overordnet temaplan for barn og unges psykiske helse utover BTI-modellen og de andre iverksatte tiltakene. Revisjonen ble opplyst om at en tverrfaglig oppvekstplan var under utarbeidelse, og at denne muligens ville fungere som en slik temaplan.

For å styrke dette arbeidet vedtok kommunestyret at kommunen skal

- arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen slik at dette arbeidet blir optimalisert

3.3.2 Administrasjonens redegjørelse

Fra høsten 2022 har BTI-arbeidet vært organisert med en styringsgruppe og en arbeidsgruppe. Styringsgruppen består av kommunalsjef og fagsjef i oppvekst og kultur, kommunalsjef og ass. kommunalsjef i velferd og levekår.

Arbeidsgruppen består av følgende: kommunepsykolog, barnevernleder, enhetsleder helsestasjons- og skolehelsetjenesten, rektor ved Kirkeng skole, enhetsleder Kirkeng barnehage, læringsmiljøkonsulent, samskaper, helsekoordinator, fagsjef oppvekst og ass. fagsjef, og kommunalsjef velferd og levekår.

Denne styringsgruppen har hatt fokus på å evaluere hvordan BTI modellen fungerer, og hvordan den blir brukt i de ulike enhetene i kommunen. Det har i 2023 vært gjennomført en spørreundersøkelse blant alle enhetsledere som har ansvar for tjenester til barn og unge. Fagsjef for oppvekst og kultur, samt kommunalsjef for velferd og levekår har avholdt møter med enhetsledere og avdelingsledere innad hele kommuneområdet oppvekst. Under disse møtene ble det kartlagt hvordan modellen skal brukes.

Det ble avholdt møte med ledere på familiesenteret i januar 2024.

Videre opplyser kommunedirektøren at BTI-modellen er benyttet i forskjellig grad i de ulike enhetene. Det er ikke god nok opplæring, og de ansatte opplever at modellen er for komplisert. Modellens møtestruktur har også fått enkelte lokale tilpasninger i de ulike enheter.

Stafettloggen er et verktøy kommunen benytter for samarbeid mellom pårørende og aktuelle aktører i kommunen. Det viste seg at stafettloggen blir brukt i veldig liten grad. Det ble også avholdt samhandlingsforum ved to anledninger i 2023, med alle enhetsledere som har ansvar for tjenester til barn og unge. Her har det vært fokus på hvordan modellen fungerer, og hva som kan forbedres for å sikre et enda bedre tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats.

Styringsgruppen har utarbeidet en handlingsplan for 2024, med følgende tiltak:

Tiltak	Ansvarlig	Når
Brukersnitt Endre brukersnitt på hjemmeside: -Legges på kommunens forside. -En samlet verktøykasse for alle verktøy. -Samle handlingsveiledere. -Forenkle brukergrensesnitt. -Generelt oppdatering av informasjon i modellen.	Fagsjef Oppvekst, Assisterende kommunalsjef Velferd og levekår, Samskaper	Ferdig juni 2024.
Møter -Lage ny beskrivelse av møtene. -Kulturbygging for bruk av modellen. -Struktur møteledelse og referent	Arbeidsgruppe	Januar 2024
Verktøy -Avklare hvilke verktøy -Justere til riktig format. -Avklare lagring.	Arbeidsgruppe	Juni 2024
Opplæring -Lage en opplæringspakke. -Avklare hva en opplæringspakke skal inneholde.	Arbeidsgruppe	Løpende
Ledelse Forankring Forståelse Kunnskap Utførelse	Fagsjef Oppvekst, Assisterende kommunalsjef Velferd og levekår	Løpende

HANDLINGSPLAN FOR BTI-ARBEIDET FOR 2024

Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.3.3 Revisjonens vurderinger

Basert på redegjørelsen fra administrasjonen vurderer revisjonen at kommunen er godt på vei med sitt arbeid innen BTI feltet. Kommunen har involvert en rekke ledere nedover i administrasjonen, samt utført en spørreundersøkelse for alle enhetsledere. Kommunen erkjenner at det gjenstår arbeide med å bedre opplæringen for de ansatte knyttet til BTI-modellen.

Det er planlagt, og avholdt møter for å gjøre ansatte kjent med hvordan BTI modellen fungerer, opplyser kommunedirektøren. Basert på redegjørelsen fra administrasjonen vurderer revisjonen kulepunkt 2 av kommunestyrets vedtak som påbegynt, men ikke ferdigstilt.

3.4 Kulepunkt 3: Øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner

3.4.1 Bakgrunn

Revisjonens funn viste at helsepersonell i kommunens enhet, helsestasjons- og skolehelsetjenesten hadde god kapasitet av jordmor, lege og helsesykepleier på helsestasjonen. Når det gjaldt legeressursen i skolehelsetjenesten ble disse oppgavene utført av lege tilknyttet helsestasjonen, og at oppgaver som for eksempel skolestartundersøkelsen derfor ble gjennomført slik den skulle.

Enheten hadde derimot utfordringer vedrørende helsesykepleierkompetansen i skolehelsetjenesten. To helsesykepleiere som jobbet i skolehelsetjenesten hadde sykepleierutdannelse, men var ikke videreutdannet innen helsesykepleie. Det er forskriftsfestet at kommuner skal tilsette helsesøstre for å dekke behovet for spesielle sykepleierfunksjoner i forbindelse med helsefremmende og forebyggende arbeid. Revisjonen vurderte at helsestasjons- og skolehelsetjenesten generelt hadde dekning til å utføre oppgavene sine, men at kommunen pr. mars 2022 manglet helsesykepleier med riktig kompetanse i skolehelsetjenesten.

For å styrke dette arbeidet vedtok kommunestyret at kommunen skal

- prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner (helsesykepleiere) i forbindelse med kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid.

3.4.2 Administrasjonens redegjørelse

Rakkestad kommune har kun to sykepleiere som er ansatt i helsestasjons- og skolehelsetjenesten uten videreutdanning som helsesykepleier. De to sykepleierne er i gang med å søke videreutdanning som helsesykepleier fortløpende, men står for tiden i kø for å få studieplass. Utfordringen framover er at studieinstitusjonene i mindre grad tilbyr deltidsstudier for slik kompetanse, parallelt med innføring av masterutdanning for å bli helsesykepleier. Dette utfordrer rekrutteringen til kommunen, ettersom at ansatte ønsker videreutdanning i kombinasjon med arbeid.

Når det gjelder de to sykepleierne som ikke innehar videreutdanning som helsesykepleier, er en av de i snart ferdig videreutdannet som familierapeut, og er tiltenkt arbeid innenfor dette fagområdet. Den andre sykepleieren har videreutdanning innen tverrfaglig psykososialt arbeid for barn og unge.

Kommunen har som målsetting å kun ansette sykepleiere med videreutdanning i helsesykepleie i faste stillinger. Er det vanskelig å rekruttere slik at man må benytte seg av sykepleier uten videreutdanning i helsesykepleie, må de tilbys midlertidig stilling i enhet Helsestasjon- og skolehelsetjeneste.

3.4.3 Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.4.4 Revisjonens vurderinger

Kommunen er per i dag ikke i stand til å oppfylle forskrift om lovbestemt sykepleietjeneste i kommunens helsetjeneste § 3, som tilsier at kommunen skal tilsette helsesøstre med rett kompetanse for å dekke behovet for spesielle sykepleierfunksjoner. Likevel åpner denne forskriften for at offentlig godkjente sykepleiere kan imidlertid konstitueres i kommunens helsesøsterstilling.

Ordlyden i kommunestyrets vedtak var at kommunen skulle prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner, vår vurdering basert på redegjørelsen er at kommunen har erkjent den manglende kompetansen og løpende arbeider med tiltak for på sikt kunne oppfylle kommunestyrets vedtak fullt ut. Basert på dette vurderer vi at kulepunkt 3 i kommunestyrets vedtak er påbegynt, men ikke ferdigstilt.

3.5 Kulepunkt 4: Utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom tjenester

3.5.1 Bakgrunn

Revisjonen var av den oppfatning at kommunen i all vesentlighet hadde et godt fungerende samarbeid på tvers av sektorer med ansvar for psykisk helsearbeid for barn og unge. Imidlertid fant vi at det manglet formaliserte samarbeidsrutiner i forbindelse med kommunens fastleger og med NAV.

Revisjonens funn viste at samarbeidet mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnehagene heller ikke var optimalt. Vi mente at det ville være viktig at kommunen la til rette for et godt samarbeid mellom barnehagen og øvrige aktører som jobbet med forebyggende tiltak.

For å styrke dette arbeidet vedtok kommunestyret at kommunen skal

- utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom helsestasjon- og skolehelsetjenesten og tjenester/virksomheter hvor det på revisjonens tidspunkt ikke finnes formaliserte rutiner (herunder kommunens fastleger, NAV på systemnivå og barnehageeier)

Administrasjonens redegjørelse

Kommunedirektøren i Rakkestad kommune opplyser per mail 15.01.2024 at det er utarbeidet et utkast til en skriftlig samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnehagene.

Denne samarbeidsavtalen er planlagt iverksatt fra 2024. Fagsjef for oppvekst og kultur starter en prosess med egen ledergruppe først, avklaring av hensikt, mål etc. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har også tidligere tatt initiativ til dette.

I tråd med strategiplanen til kommuneområdet velferd og levekår, foregår det et pågående arbeid for å sikre samarbeidsfora, samarbeidsrutiner og formelle samarbeidsavtaler mellom tjenestene.

Samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og NAV vil utarbeides i 2024.

Enhetsleder helsestasjons- og skolehelsetjenesten deltar på kommunens møter med fastleger og kommuneleger to ganger i året. Det er utarbeidet rutiner for samarbeid mellom fastleger og helsestasjons- og skolehelsetjenesten om flyktningers helsetjenestetilbud.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har tatt initiativ til å utarbeide skriftlig samarbeidsavtale mellom tjenesten generelt og kommuneoverlege i 2023. Kommuneoverlege så ikke nødvendigheten av en slik samarbeidsavtale. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har også tidligere tatt initiativ til å inngå en slik samarbeidsavtale, men også da uten resultat.

Revisjonen fikk den 08.02.24 oversendt uttalelsen til kommuneoverlegen, i forbindelse med den manglende samarbeidsavtalen, som lød følgende:

«Jeg velger å IKKE lage rutiner for samarbeid med kommuneoverlegen (KOL) da dette ligger i stillingen til KOL. Det blir veldig kunstig at KOL skal lage samarbeidsrutiner for alle instansene vi samarbeider med».

3.5.2 Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har fått oversendt en ferdigstilt samarbeidsavtale, og ett utkast til samarbeidsavtale:

- Helsestasjons -og skolehelsetjenesten og fastleger om flykningers helsetilbud (ferdigstilt).
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Rakkestadbarnehagene (utkast).

Dokumentene inneholder blant annet: hensikt, ansvarsområdet til de involverte, samt lover og forskrifter som forankrer innholdet i avtalene.

3.5.3 Revisjonens vurderinger

Basert på redegjørelsen og dokumentasjon vi mottok av kommunedirektøren, er det utarbeidet et utkast til samarbeidsavtale mellom Helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Rakkestadbarnehagene, men dette utkastet er ikke ferdigstilt på oppfølgingstidspunktet. En samarbeidsrutine med NAV er heller ikke utarbeidet per i dag. Det er imidlertid ferdigstilt en samarbeidsavtale mellom Helsestasjons -og skolehelsetjenesten og fastleger om flyktningers helsetilbud.

Basert på ovennevnte vurderer vi det slik at det gjenstår en del arbeid knyttet til å følge opp kommunestyrets vedtak på dette området. Dermed er vår vurdering at kulepunkt 4 er påbegynt, men ikke ferdigstilt.

3.6 Kulepunkt 5: Vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjons- og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer

3.6.1 Bakgrunn

Det kom frem under forvaltningsrevisjonen i 2022 at enhet helsestasjons- og skolehelsetjeneste samarbeidet med barn og ungdommers fastleger ved behov. Fastlegene ble invitert til å delta i samarbeidsgruppemøter og enheten hadde dialog med fastlegene om barns og ungdommers medisinske diagnoser ved behov.

I henhold til rapportens revisjonskriterier burde leder for kommunens helsestasjons- og skolehelsetjeneste tatt initiativ til og involvert kommuneoverlege i utformingen av tjenestens planverk og prioriteringer.

Det fremkom også i forvaltningsrevisjonsrapporten at enhetsleder for helsestasjons og skolehelsetjenesten hadde tatt initiativ til et samarbeid, men at dette ikke ble gjennomført. Vi mente at det burde vurderes om det skulle etableres et samarbeid mellom kommunens helsestasjons- og skolehelsetjeneste, og kommuneoverlegen i utformingen av tjenestens planverk og prioriteringer.

For å styrke dette arbeidet vedtok kommunestyret at kommunen skal

- vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjon- og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.

3.6.2 Administrasjonens redegjørelse

Revisjonen får opplyst per mail 15.01.24 at kommuneoverlege og smittevernlege har fått tilsendt «Strategidokument- og handlingsplan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2022 – 2034» med oppfordring om å komme med innspill før ferdigstilling. Helsestasjonslege har deltatt i prosessen med strategidokument og handlingsplan, med muligheter til å komme med innspill til strategiplan og handlingsplan. Smittevernlege og helsestasjons- og skolehelsetjenesten har ved behov kontakt for avklaring-er/prioriteringer innenfor smittevern. Videre får vi opplyst at smittevernlege har faste møter med helse-koordinator for flyktninger to ganger i året.

Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.6.3 Revisjonens vurderinger

Basert på redegjørelsen fra kommunedirektør i Rakkestad kommune datert 15.01.24, vurderer revisjonen at kommunen har involvert kommuneoverlegen i utformingen av «Strategidokument- og handlingsplan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2022 – 2034». Kommunen har oppfordret kommuneoverlegen til å komme med innspill før ferdigstilling av dokumentet.

På bakgrunn av denne redegjørelsen anser revisjonen at kommunestyrets vedtak knyttet til kulepunkt 5 som fulgt opp.

4 Konklusjon

Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 22/17 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 1 av 5 kulepunkter er fulgt opp. Kulepunkt 1 er ikke fulgt opp. Kulepunkter 2, 3 og 4 vurderer vi som påbegynt. Kulepunkt 5 er fulgt opp.

Kommunen bør videre sørge for å

- oppdatere kommunens folkehelseoversikt
- arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen
- prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner
- utarbeide samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og NAV og ferdigstille samarbeidsavtalen mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnehagene.

Østre Viken kommunerevisjon IKS
Rolvøy, 11.04.2024

Casper Støten (sign.)
oppdragsansvarlig revisor

Emil Andre` Kazinci (sign.)
forvaltningsrevisor

5 Kilder og vedlegg

5.1 Relevante dokumenter

- a) Redegjørelse for oppfølging fra kommunen «Forebyggende arbeid innen psykisk helse», datert 15.01.2024 (vedlagt).
- b) Utkast samarbeidsavtale på systemnivå mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Rakkestadbarnehagene, 05.12.23
- c) Utkast Samarbeidsavtale på systemnivå HSSH og fastleger, 2023

5.2 Kommunedirektørens uttalelse

Kommunerevisjonen mottok følgende uttalelse fra kommunedirektøren per e-post datert 08.04.2024:

«Kommunedirektøren har gått gjennom Østre Viken kommunerevisjon IKS's oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt "Forebyggende arbeid innen psykisk helse", og mener at den gir et dekkende uttrykk for situasjonen på dette tjenesteområdet i kommunen pr. første kvartal 2024.»

Kazinci Emil Andre

Fra: Skog, Alf Thode <AlfThode.Skog@rakkestad.kommune.no>
Sendt: mandag 15. januar 2024 10:24
Til: Kazinci Emil Andre
Kopi: Skog, Alf Thode; Hjulstad, Christian Suther; Nordli, May-Britt Lunde
Emne: Oppfølging av forvaltningsrevisjon «Forebyggende arbeid innen psykisk helse»

Det vises til ØVKR's e-post av 22.12.f.å. som gjaldt oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport "Forebyggende arbeid innen psykisk helse".

Rakkestad kommunestyres vedtak ved ordinær behandling av saken var som følger:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Forebyggende arbeid innen psykisk helse» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fem anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder skal kommunen:
 - oppdatere kommunens folkehelseoversikt som er fra 2015,
 - arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen slik at dette arbeidet blir optimalisert,
 - prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner (helsesykepleiere) i forbindelse med kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid,
 - utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom helsestasjons – og skolehelsetjenesten og tjenester/virksomheter hvor det på revisjonens tidspunkt ikke finnes formaliserte rutiner (herunder kommunens fastleger, NAV på systemnivå og barnehageeier),
 - vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjons - og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.
2. Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

Rådmannen besvarer de ulike punkter i kommunestyrets vedtak ut som følger:

Oppdatere kommunens folkehelseoversikt som er fra 2015

Rakkestad kommune har ikke oppdatert sin folkehelseoversikt fra 2015. Det er imidlertid igangsatt en større satsning i kommuneområdet velferd og levekår som skal styrke tverrfaglig helsefremmende og forebyggende innsats blant barn og unge i Rakkestad kommune. Innledningsvis innebærer satsningen en større kartlegging og analyse av hva som gjøres i dag for å redusere risikofaktorer og fremme beskyttelsesfaktorer, og hva vi bør forbedre av tiltak og kompetanse. Rakkestad kommune ønsker å ta i bruk potensialet som ligger i samfunnets samlede ressurser for å beholde og utvikle et godt velferdssamfunn og god folkehelse. Kommunen ønsker derfor også å øke innsatsen for å finne løsninger sammen med innbyggerne, frivillig sektor, andre velferdsaktører og næringsliv. Vi ser dette som et bidrag til, og et ledd i, en oppdatering av folkehelseoversikten til Rakkestad kommune.

Nevnte satsning, med kartlegging, analyse og implementering av eventuelle tiltak, skjer frem til august 2024. Det er naturlig å tenke at systematiseringen og koordineringen av folkehelsearbeidet i Rakkestad kommune, med blant annet oppdatering av folkehelseoversikten, skjer i forlengelsen av dette høsten 2024.

Kommunedirektøren tar sikte på å framlegge en enkeltsak på det aktuelle tema for velferdsutvalget, formannskapet og kommunestyret i fjerde kvartal 2024.

Arbeide videre med å implementere «Bedre tverrfaglig innsats» nedover i organisasjonen slik at dette arbeidet blir optimalisert.

Fra høsten 2022 har BTI arbeidet vært organisert med en styringsgruppe og en arbeidsgruppe.

Styringsgruppen består av kommunalsjef og fagsjef i oppvekst og kultur, kommunalsjef og ass. kommunalsjef i velferd og levekår.

Arbeidsgruppen består av kommunepsykolog, barnevernleder, enhetsleder helsestasjons- og skolehelsetjenesten, rektor Kirkeng skole, enhetsleder Kirkeng barnehage, læringsmiljøkonsulent, samskaper, helsekoordinator, fagsjef oppvekst og ass. kommunalsjef velferd og levekår.

Styringsgruppen har hatt fokus på å evaluere hvordan BTI modellen fungerer og blir brukt i de ulike enhetene i kommunen.

Det har i 2023 vært gjennomført en questback-undersøkelse blant alle enhetsledere som har ansvar for tjenester til barn og unge. I tillegg har fagsjef oppvekst og ass. kommunalsjef velferd og levekår gjennomført møter med enhetsledere og avdelingsledere i alle enheter i kommuneområdet oppvekst, og kartlagt hvordan modellen brukes og fungerer i praksis. Møte med ledere på familiesenteret blir gjennomført januar 2024.

Det som har kommet fram så langt, er at modellen er ulikt implementert i de ulike enhetene. Det er ikke god nok opplæring, og ansatte opplever modellen som for komplisert. Modellens møtstruktur har også fått enkelte lokale tilpasninger i de ulike enheter. Stafettloggen som skal være et verktøy for samhandling mellom de ulike faginstanser og pårørende blir brukt i veldig liten grad.

Det har også vært gjennomført to samhandlingsforum i 2023, med alle enhetsledere som har ansvar for tjenester til barn og unge. Her har det også vært fokus på hvordan modellen fungerer, og hva som kan forbedres for å sikre et enda bedre tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats.

Styringsgruppen har utarbeidet en handlingsplan for 2024, med følgende tiltak:

Tiltak	Ansvarlig	Når
Brukersnitt Endre brukersnitt på hjemmeside: -Legges på kommunens forside. -En samlet verktøykasse for alle verktøy. -Samle handlingsveiledere. -Forenkle brukergrensesnitt. -Generelt oppdatering av informasjon i modellen.	Fagsjef Oppvekst, Assisterende kommunalsjef Velferd og levekår, Samskaper	Ferdig juni 2024.
Møter -Lage ny beskrivelse av møtene. -Kulturbygging for bruk av modellen. -Struktur møteledelse og referent	Arbeidsgruppe	Januar 2024
Verktøy -Avklare hvilke verktøy -Justere til riktig format. -Avklare lagring.	Arbeidsgruppe	Juni 2024

Opplæring	-Lage en opplæringspakke. -Avklare hva en opplæringspakke skal inneholde.	Arbeidsgruppe	Løpende
Ledelse	Forankring Forståelse Kunnskap Utførelse	Fagsjef Oppvekst, Assisterende kommunalsjef Velferd og levekår	Løpende

Prioritere å øke kompetansen til ansatte som innehar spesielle sykepleierfunksjoner (helsesykepleiere) i forbindelse med kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid.

Det er p.t. kun to sykepleiere som er ansatt i helsestasjons- og skolehelsetjenesten uten videreutdanning som helsesykepleier. Begge to søker videreutdanning som helsesykepleier fortløpende, men står i kø for å få studieplass. Utfordringen framover er at studieinstitusjonene går mer bort fra deltidsutdanning, parallelt med innføring av masterutdanning. Dette utfordrer kommunen der vi har ansatte som ønsker videreutdanning i kombinasjon med arbeid.

En av disse sykepleierne uten videreutdanning som helsesykepleier er i ferd med å avslutte videreutdanning som familierapeut og er tiltenkt oppgaver innenfor dette, den andre har videreutdanning i tverrfaglig psykososialt arbeid barn og unge.

Et annet tiltak er rekruttering av nyansatte: Kun ansette sykepleiere med helsesykepleierkompetanse, eller helsesykepleierstudenter.

Utarbeide formaliserte samarbeidsrutiner mellom helsestasjons – og skolehelsetjenesten og tjenester/virksomheter hvor det på revisjonens tidspunkt ikke finnes formaliserte rutiner (herunder kommunens fastleger, NAV på systemnivå og barnehageier).

Det er utarbeidet et utkast til skriftlig samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barnehagene. Det er planlagt iverksetting fra 2024. Fagsjef oppvekst og kultur starter en prosess med egen ledergruppe først, avklaring av hensikt, mål etc. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har også tidligere tatt initiativ til dette.

Det er ikke utarbeidet skriftlig samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og NAV. I tråd med kommuneområdet velferd og levekårs strategiplan er det imidlertid et pågående arbeid for å sikre samarbeidsfora, samarbeidsrutiner og formelle samarbeidsavtaler mellom tjenestene. Samarbeidsavtale mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og NAV vil utarbeides i 2024.

Det er utarbeidet rutiner for samarbeid mellom fastleger/kommunelege og helsestasjons- og skolehelsetjenesten om flykningers helsetjenestetilbud. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har tatt initiativ til å utarbeide skriftlig samarbeidsavtale mellom tjenesten generelt og kommunelege i 2023. Kommunelege så ikke nødvendighet av dette. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har også tidligere tatt initiativ til dette, med samme resultat.

Enhetsleder helsestasjons- og skolehelsetjenesten deltar på kommunens møter med fastleger og kommuneleger to ganger i året.

Vurdere å involvere kommuneoverlege i utformingen av helsestasjons - og skolehelsetjenestens planverk og prioriteringer.

Kommuneoverlege og smittevernlege har fått tilsendt «Strategidokument- og handlingsplan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2022 – 2034» med oppfordring om å komme med innspill før ferdigstilling. Helsestasjonslege har deltatt i prosessen med strategidokument og handlingsplan, med muligheter til å komme med innspill til strategiplan og handlingsplan.

Smittevernlege og helsestasjons- og skolehelsetjenesten har ved behov kontakt for avklaringer/prioriteringer innenfor smittevern. Smittevernlege har faste møter med helsekoordinator for flyktninger to ganger i året.

Med hilsen,

Alf Thode Skog,
rådmann

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/155
Dokumentnr.: 29
Løpenr.: 110423/2024
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/16
---	-------------------------------	--------------------------------

Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon "Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet"

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Prosjektplan «Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet», godkjennes.

Fredrikstad, 28.04.2024

Vedlegg

- 1 Prosjektplan «Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyre sak 2/22, den 27.01.2022 (Forvaltningsrevisjonsplan 2022-2024)
- KU-sak 22/35, den 27.09.2022 (Bestilling av forvaltningsrevisjon)
- KU-sak 24/6, den 30.01.2024 (Notat om utsettelse fra revisjonen [...])

Saksopplysninger

Det framgår av forvaltningsrevisjonsplanen hva som er bakgrunnen for dette prosjektet. Revisjonen har gjengitt de viktigste poengene i sin prosjektplan (jf. pkt. 1«Bakgrunnen for prosjektet»). På grunnlag av dette, foreslår revisjonen tre problemstillinger:

1. Har Rakkestad kommune etablert en internkontroll som i tilstrekkelig grad ivaretar vannforsyningssikkerheten?
2. Sørger Rakkestad kommune for tilstrekkelig vedlikehold av vann- og avløpsnett for å unngå forfall?
3. Er investeringstakten tilstrekkelig for å ivareta fremtidige behov på VA-området?

Revisjonen antar at det vil gå med 380 timer +/- 10 % til dette prosjektet.

Revisjonen skriver at rapporten vil være klar til behandling i kontrollutvalgets møte i november. Dette er ikke i tråd med kontrollutvalgets bestilling av september 2022, hvor det ble forventet at rapporten skulle leveres til kontrollutvalgets møte i juni. Revisjonen leverte et notat til kontrollutvalgets møte 30 januar 2024, hvor de skrev:

«Revisjonen har ikke hatt tid til å utarbeide en prosjektplan til dette møtet, dette henger sammen med at kontrollutvalgets møteplan for 2024 ble vedtatt i desember, og at det første kontrollutvalgsmøtet avholdes allerede 30. januar, noe som innebærer at revisjonen i så fall måtte oversendt prosjektplanen til kontrollutvalgssekretariatet 16. januar.»

Kontrollutvalget tok notatet til informasjon under forutsetning om at rapporten «blir levert helst til junimøtet som bestilt, og senest til kontrollutvalgets møte den 24.09. 2024.» og videre «kontrollutvalget forutsetter at den forsinkede leveransen ikke påvirker fremdriften for øvrig i plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 til juli 2024.»

Vurdering

Sekretariatet finner problemstillingene relevante i forhold til omtalen i forvaltningsrevisjonsplanen. Problemstillingene er også relevante sett opp mot kontrollutvalgets bestilling i sak 22/35, den 27.09.2022.

Planlagt ressursbruk er høyere enn et gjennomsnittlig forvaltningsrevisjonsprosjekt. Revisjonen vil gi utdypende opplysninger om dette i møtet. Samlet sett anser vi at metodevalget vil gi en tilfredsstillende pålitelighet (nøyaktighet) og gyldighet¹ til å trekke konklusjoner om temaet.

Sekretariatet merker seg at revisjonen ikke kan levere prosjektet til avtalt tid, dette er ikke begrunnet i prosjektplanen. Ellers har vi ingen kommentarer til metode og gjennomføring.

Vi anbefaler at prosjektplanen godkjennes.

¹ metodene måler hva de er tiltenkt å måle

PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON
RAKKESTAD KOMMUNE
16.04.2024

Tiltak på vann- og avløpsnett forsyningssikkerheten og kvalitet

1 Bakgrunn for prosjektet

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på oppdrag fra kontrollutvalget.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for kommunene, og er kontrollutvalgets ansvarsområde jf. kommuneloven § 23-2 (1c). Forvaltningsrevisjon innebærer at det gjennomføres systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon 2022-2024 ble vedtatt i kommunestyret 27.01.2022, sak 2/22. I kommunestyremøte den 22.09.2022, sak 048/22 ba kommunestyret om at kontrollutvalget gjorde en ny prioritering av forvaltningsrevisjoner. Prioriteringen av denne forvaltningsrevisjonen ble i kontrollutvalgsmøte den 27.09.2022, sak 22/35 vedtatt endret fra nr. 2 til nr. 3 i planperioden. Tiltak på vann- og avløpsnett-forsyningssikkerheten og kvalitet er den siste forvaltningsrevisjonen som skal gjennomføres i planperioden.

Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen I risiko- og vesentlighetsvurderingen nevnes det følgende om risiko på området:

«I budsjettokumentet kan vi lese at for området teknikk, miljø og landbruk er den relative størrelsen på 9.87 prosent av ressursene. Videre står det at «Rakkestad kommune må i 2021 – 2024 iverksette omfattende tiltak på vann-, avløps- og renovasjons-området. De er identifisert, kvantifisert og tidfestet etter dialog med Fylkesmannen i Oslo og Viken.» «Investeringene er samlet sett på kr. 114 000 000. De er prioritert ut fra aktuelle hovedplaner vedtatt av kommunestyret. Drifts- og finansielle konsekvenser av prosjektene dekkes inn i form av økte årsgebyrer for selvkost-områdene.»

På området som omhandler vann og avløp vil risiko for utslipp og urent vann alltid være vesentlig for kommunens innbyggere. Særlig eldre og syke kan rammes hardt. Sekretariatet vurderer at kommunen er kjent med risikoen og det er nylig gjennomført statlige tilsyn av vann og avløp som følges opp. Imidlertid trekker rådmann frem dette som et aktuelt område for forvaltningsrevisjon.»

Kontrollutvalget har kommet med følgende innspill til problemstillinger i sitt bestillingsdokument (KU-sak 22/35):

- vannforsyningssikkerhet
- risiko for sabotasje, miljøkriminalitet
- overordnede planer på området

Prosjektplanen er utformet på bakgrunn av beskrivelsen i risiko- og vesentlighetsvurderingen og kontrollutvalgets bestillingsdokument.

Revisjonen har gitt administrasjonen anledning til å gi innspill til prosjektplanen. Vi har fått tilbakemelding fra kommunedirektør i epost datert 15. april, hvor det ble gitt uttrykk for at kommunen ikke har kommentarer til prosjektplanen.

2 Premisser for prosjektarbeidet

Østre Viken kommunerevisjon IKS gjennomfører forvaltningsrevisjon i tråd med «Standard for forvaltningsrevisjon» (RSK 001/ god revisjonsskikk). Dette innebærer blant annet at rapporten skal skille klart mellom hva som er innsamlet data og hva som er revisjonens vurderinger. Det skal også være en tydelig sammenheng mellom problemstillinger, innsamlede data, vurderinger, konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

Kontrollutvalgets vedtak legges til grunn for revisjonens videre arbeid med prosjektet.

Revisjonen kan gjøre mindre endringer i problemstillinger og avgrensninger. Større endringer avklares med sekretariatet og ved behov kontrollutvalget.

3 Problemstillinger og avgrensninger

Revisjonen foreslår følgende problemstillinger:

1. Har Rakkestad kommune etablert en internkontroll som i tilstrekkelig grad ivaretar vannforsyningssikkerheten?

Under denne problemstillingen vil vi gjennomføre en generell gjennomgang av internkontrollsystemet, med fokus på risikovurdering og overordnede planer på området.

2. Sørger Rakkestad kommune for tilstrekkelig vedlikehold av vann- og avløpsnett for å unngå forfall?

I denne problemstillingen vil revisjonen blant annet undersøke kommunens fornyelsesplanlegging og vedlikehold. Undersøkelsen avgrenses til en gjennomgang av regnskapsdata, vedtak og andre relevante dokumenter.

3. Er investeringstakten tilstrekkelig for å ivareta fremtidige behov på VA-området?

Revisjonen vil gjennomføre en gjennomgang av kommunens dokumentasjon av investeringer sett opp mot fornyelsesbehovet på strategisk nivå. Vi vil også se om det er tatt høyde for klima- og demografiendringer ved fornyelse av VA-nettet.

4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier, også kalt «foretrukket praksis», er en samlebetegnelse for de krav eller forventninger som brukes som grunnlag for å vurdere kommunens virksomhet. Revisjonskriterier fastsettes normalt med basis i autoritative kilder. Også kommunens egne retningslinjer kan utgjøre revisjonskriterier. Revisjonskriteriene er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere avvik/svakheter. Fakta vurderes opp mot revisjonskriteriene, og disse vurderingene danner grunnlaget for de konklusjoner som trekkes. I dette prosjektet vil vi ta utgangspunkt i følgende kilder når vi utleder revisjonskriterier:

- LOV 2012-03-16 nr 12: Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
- LOV av 13.03.1981 nr. 06 om vern mot forurensninger og om avfall.
- Forskrift om begrensning av forurensing, kapittel 16, kommunale vann- og avløpsgebyrer (forurensningsforskriften) § 16-1.
- Lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)

- Forskrift 22. desember 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)
- Forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap
- Veileder til drikkevannsforskriften
- Norsk vann

5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Databehov og hvordan forvaltningsrevisjonen tenkes gjennomført (metode), fremgår av analyseskjemaet nedenfor:

Problemstillinger	Kilder til revisjonskriterier	Databehov	Innhentings-/ analysemetode
<p>Problemstilling 1</p> <p>Har Rakkestad kommune etablert en internkontroll som i tilstrekkelig grad ivaretar vannforsynings sikkerheten?</p>	<p>Lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)</p> <p>Forskrift 22. desember 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)</p> <p>Forskrift 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap</p> <p>Veileder til drikkevannsforskriften</p> <p>Materialer fra Norsk vann</p>	<p>Informasjon om kommunens system og rutiner</p>	<p>Dokumentanalyse og intervjuer</p>
<p>Problemstilling 2</p> <p>Sørger Rakkestad kommune for tilstrekkelig vedlikehold av vann- og avløpsnett for å unngå forfall?</p>	<p>LOV 2012-03-16 nr 12: Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg</p> <p>LOV av 13.03.1981 nr. 06 om vern mot forurensninger og om avfall.</p> <p>Forskrift om begrenning av forurensing, kapittel 16, kommunale vann- og avløpsgebyrer (forureningsforskriften) § 16-1.</p> <p>Materialer fra Norsk vann</p>	<p>Informasjon om kommunens system og rutiner</p> <p>Regnskapsanalyse</p>	<p>Dokumentanalyse, regnskapsanalyse og intervjuer</p>

<p>Problemstilling 3</p> <p>Er investeringstakten tilstrekkelig for å ivareta fremtidige behov på VA-området?</p>	<p>LOV 2012-03-16 nr 12: Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg</p> <p>LOV av 13.03.1981 nr. 06 om vern mot forurensninger og om avfall.</p> <p>Forskrift om begrensning av forurensning, kapittel 16, kommunale vann- og avløpsgebyrer (forureningsforskriften) § 16-1.</p> <p>Materialer fra Norsk vann</p>	<p>Informasjon om kommunens system og rutiner</p> <p>Regnskapsanalyse</p>	<p>Dokumentanalyse, regnskapsanalyse og intervjuer</p>
--	---	---	--

6 Prosjektorganisering, ressursbehov og fremdriftsplan

Prosjektdeltakere	<p>Emil Andre Kazinci utførende forvaltningsrevisor</p> <p>Jolanta Betker oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor</p>
Prosjektperiode	mai - november 2024
Antall timer	380 +/- 10 % timer
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget i Rakkestad kommune
Fremdrift	Ferdig
Prosjektplan godkjent i KU	07.05.2024
Rapport sendt til kommunedirektøren	28.10.2024
Rapport sendt til kontrollutvalgssekretariatet	05.11.2024
Rapport behandles i kontrollutvalget	19.11.2024

Kommentar til ressursrammen

Revisjonen legger til grunn en noe høyere ressursbruk enn normtallet (300 timer) for denne forvaltningsrevisjonen. Dette har sammenheng med at forvaltningsrevisjonen skal omfatte både kommunens generelle internkontroll på området og undersøke kommunens vedlikeholdsarbeid og investeringstakt.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/155
Dokumentnr.: 30
Løpenr.: 110425/2024
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/17
---	-------------------------------	--------------------------------

Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2023 - Rakkestad kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2023, tas til orientering

Fredrikstad, 28.04.2024

Vedlegg

- 1 Statusrapport, utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2023 – Rakkestad kommune , datert 19.04.2024.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyret sak 2/22, den 27.01.2022 «Forvaltningsrevisjonsplan januar 2022 – juli 2024»
- KU- sak 22/35, den 27.09.2022 «Bestilling av forvaltningsrevisjoner for august 2022 til juli 2024.»

Saksopplysninger

Vi viser til kommunelovens § 24-2 om revisors plikt til å rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget. Kontrollutvalget har også et påseansvar etter kommunelovens § 23-2 at kommunen har en forsvarlig revisjon.

Vurdering

Østre Viken kommunerevisjon IKS redegjør i sin statusrapport for de forvaltningsrevisjonsprosjekt som er gjennomført i 2023. Leveransene er i henhold til vedtatt forvaltningsrevisjonsplan for perioden 2022-2024. I statusrapporten har revisjonen vist fordelte timer på de ulike prosjektene slik at kontrollutvalget får en bedre oversikt over hvordan timene er forbruket.

Rakkestad kommune har budsjettert med 695 timer til forvaltningsrevisjon i 2023. Revisjonen har levert 729 timer per 31. desember 2023. Dette utgjør et merforbruk på 34timer jf. budsjett.

Merforbruk avregnes mot regnskapsrevisjon. Eventuelt mindreforbruk blir tilbakebetalt til kommunen.

Vi viser til vedlagte statusrapport for ytterligere detaljer.

Sekretariatet anbefaler for kontrollutvalget at revisjonens statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2023 tas til orientering.

Statusrapport

Utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2023

Rakkestad kommune

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på vegne av kontrollutvalget i kommunen. Revisjonen utfører også oppfølginger av tidligere forvaltningsrevisjoner (oppfølgingsrapporter), disse utføres etter bestilling fra kontrollutvalg og kommunestyre, og påbegynnes vanligvis ett år etter at kommunestyrevedtaket ble fattet.

Tabellen nedenfor viser arbeid som er utført i 2023.

Tabell: Produksjon og ressursbruk

Oppdrag	2022	2023	Prosjekt totalt	Estimerte timer	Mer-/mindreforbruk
Administrasjon		30		30	
Tjenester til barn med funksjonsnedsettelse	353	3	356	300 +/- 10 %	+ 26
Håndteringen av Covid-19 pandemien	3	437	440	350 +/- 10 %	+ 55
Eierskapskontroll Øst 110-sentralen		70		80 +/- 20 timer	- 10
Oppfølgingsrapport Forebyggende arbeid psykisk helse*		32		50-80	
Oppfølgingsrapport Kvalitet i KOSTRA-rapportering		42		50-80	- 12
Oppfølgingsrapport Kvalitet og sykefravær i pleie- og omsorgstjenestene	8	115	123	50-80	+ 43
Sum		729			

Merknader: Kolonnen «2022» viser hva som er rapportert på forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og oppfølgingsrapporter som ble påbegynt dette året. Timene tas med for å kunne gi et bedre bilde av totalforbruk knyttet til de ulike oppdragene. Kolonnen «*Estimert*» angir time-antall som er estimert i vedtatt prosjektplan/evt. anslag vedrørende oppfølgingsrapporter, mens kolonnen «Mer-/mindreforbruk» viser mer- eller mindreforbruk i forhold til estimat for de ferdigstilte prosjektene (feilmarginen er tatt høyde for ved beregningen av evt. merforbruk).

*Ikke ferdigstilt per 19.04.2024 (det registreres timer på prosjekt frem til kommunestyrebehandlingen).

Administrasjon

Timene dekker administrativ deltakelse i kontrollutvalg og andre fora, mindre arbeidsoppgaver, samordningsmøter med kontrollutvalgssekretariatet, utarbeidelse av statusrapporter og lignende oppgaver som ikke føres på eget prosjekt.

Tjenester til barn med funksjonsnedsettelse

Prosjektplan for denne forvaltningsrevisjonen ble behandlet i kontrollutvalget 14. juni 2022. Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte 7. februar, og i kommunestyret 23. mars 2023. Timene som har påløpt i 2023 er knyttet til møtevirkosomhet i forbindelse med behandlingen av rapporten.

Håndteringen av Covid-19 pandemien

I 2022 påbegynte revisjonen arbeidet med å utarbeide en prosjektplan for forvaltningsrevisjon *Håndtering av Covid-19 pandemien*, som ble behandlet i kontrollutvalget 7. februar 2023. Forvaltningsrevisjonsrapporten ble i tråd med prosjektplanen behandlet i kontrollutvalgets møte 26. september 2023, og kommunestyret behandlet rapporten 11. oktober samme år.

Eierskapskontroll Øst 110-sentralen

Prosjektplan for eierskapskontroll *Øst 110-sentralen* ble vedtatt i kontrollutvalgets møte 9. mai 2023. Rapporten fra eierskapskontrollen ble behandlet i kontrollutvalgets møte 30. januar 2024, samt i kommunestyret 21. mars samme år.

Oppfølgingsrapport Forebyggende arbeid innen psykisk helse

Forvaltningsrevisjonsrapport *Forebyggende arbeid innen psykisk helse* ble behandlet i kommunestyret 9. juni 2022. Kommunerevisjonen startet oppfølgingsundersøkelsen i desember 2023, og fikk redegjørelse fra kommunedirektør om oppfølging av vedtaket den 15. januar 2023. Oppfølgingsrapporten blir behandlet i kontrollutvalget 7. mai 2024.

Oppfølgingsrapport Kvalitet i KOSTRA-rapportering

Forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i KOSTRA-rapportering* ble behandlet i kommunestyret 7. april 2022. Revisjonen startet oppfølgingsundersøkelsen 30. august 2023 med en henvendelse til kommunedirektør der det ble bedt om en redegjørelse for oppfølgingen av vedtaket. Kommunedirektøren avga sin redegjørelse 9. oktober og oversendte ytterligere dokumentasjon 20. oktober. Oppfølgingsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 30. januar 2024 og i kommunestyret 21. mars samme år.

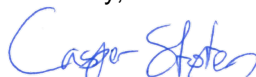
Oppfølgingsrapport Kvalitet og sykefraværsoppfølging innen pleie og omsorg

Forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet og sykefraværsoppfølging innen pleie og omsorg* ble behandlet i kommunestyret 25. mars 2021. Revisjonen startet arbeidet med oppfølgingen sommeren 2022. På bakgrunn av det pågående arbeidet med forvaltningsrevisjonen/kommunestyrets vedtak internt i kommunen, ble videre arbeid med oppfølgingsundersøkelsen utsatt til 2023 (jf. sak 22/46 i kontrollutvalget). Oppfølgingsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 26. september 2023, og i kommunestyret 11. oktober samme år.

Total leveranse

Rakkestad kommune har budsjettert med 695 timer til forvaltningsrevisjon, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroll i 2023. I 2023 har det påløpt 729 timer. Dette innebærer et merforbruk på 34 timer sammenlignet med budsjett. I henhold til selskapsavtalen for ØV KR IKS skal kommunen faktureres for medgått tid etter et selvkostprinsipp. For Rakkestad kommune er merforbruket tilknyttet forvaltningsrevisjon blitt avregnet mot et merforbruk på 24 timer tilknyttet regnskapsrevisjon. Det samlede beløpet er fakturert kommunen.

Rolvøy, 19.04.2024

Casper Støten

fagleder for forvaltningsrevisjon

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/159
Dokumentnr.: 17
Løpenr.: 32173/2024
Klassering: 3016-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/18
---	-------------------------------	--------------------------------

Referater og meldinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering.

Fredrikstad, 30.04.2024

Vedlegg

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 30.01.2024.
2. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 21.03.2024, sak 24/8, «Kontrollutvalgets årsmelding 2023».
3. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 21.03.2024, sak 24/4 «Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS».
4. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 21.03.2024, sak 24-5 Oppfølgingsrapport «Kvalitet i KOSTRA-rapportering»- Rakkestad kommune.

Vedlegg via link

- Rapport fra Landbruk «Kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord- og skogbruk»:
<http://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=cf831912-a5ed-4eef-b752-18a9e7d41703>

Saksopplysninger

Vedlegg 1: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 30.01.2024, til orientering.

Vedlegg 2: Kommunestyret behandlet den 21.03.2024, sak 24/8, «Kontrollutvalgets årsmelding 2023». Til orientering.

Vedlegg 3: Kommunestyret behandlet den 21.03.2024, sak 24/4 «Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS». Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. Til orientering.

Vedlegg 4: Kommunestyret behandlet den 21.03.2024, sak 24-5 Oppfølgingsrapport «Kvalitet i KOSTRA-rapportering»- Rakkestad kommune. Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. Til orientering.

- ✓ Rapport fra Landbruk «Kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord- og skogbruk», se vedlagt lenke, til orientering

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta referater og meldinger til orientering.

Møteprotokoll
Kontrollutvalget Rakkestad

Dato: 30.01.2024
Møtested: Rakkestad kulturhus, møterom Formannskapssalen
Tidspunkt: Fra kl. 12:00 til kl. 14:00

Frammøteliste

Navn	Funksjon	Repr.	Møtt for	Merknad
Ellen Solbrække	Leder	AP		
Lill Hege Solhaug	Nestleder	R		
Jan Ståle Lintho	Medlem	FRP		
Hege Alice Gjerberg	Medlem	SP		
Degnes				
Svein Iver Gjøby	Medlem	SP		

Møtende fra sekretariatet

Navn	Rolle/stilling
Anita Rovedal	rådgiver ØKUS

Andre fremmøtte:

ØVKR IKS: Daglig leder Jolanta Betker

Kommunedirektør Alf Thode Skog, sak 24/3

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 24/1	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 24/2	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 24/3	Orienteringssak - Vedtatt budsjett 2024	
PS 24/4	Rapport - Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS	
PS 24/5	Oppfølgingsrapport "Kvalitet i KOSTRA-rapportering" - Rakkestad kommune	
PS 24/6	Notat om utsettelse fra revisjonen - forvaltningsrevisjonsprosjekt "Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet	
PS 24/7	Workshop i forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderinger	
PS 24/8	Kontrollutvalgets årsmelding 2023	
PS 24/9	Uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer	
PS 24/10	Referater og meldinger	
PS 24/11	Eventuelt	

PS 24/1 Godkjenning av innkalling og saksliste

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

Innkalling og saksliste godkjennes.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/2 Valg av representant til å signere protokoll

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

Til å godkjenne og signere protokollen sammen med leder av utvalget, velges Svein Iver Gjøby

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Leder foreslo Svein Iver Gjøby

Forslaget enstemmig vedtatt.

PS 24/3 Orienteringssak - Vedtatt budsjett 2024

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

Kommunedirektørens redegjørelse for budsjett 2024, tas til orientering.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/4 Rapport - Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

1. Kontrollutvalget tar revisjonens rapport om eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS, til etterretning og slutter seg til revisjonens anbefalinger

2. Rapporten oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapport om eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS til etterretning, og ber administrasjon om å følge opp anbefalinger som fremkommer av rapporten, herunder:
 - legge til rette for at selskapet og styrerepresentanter blir registrert i styrevervregisteret.
 - ta opp temaer knyttet til kommunalt eierskap i folkevalgtopplæringen.
 - etablere rutiner for rapportering om selskap som kommunen har eierinteresser i.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/5 Oppfølgingsrapport "Kvalitet i KOSTRA-rapportering" - Rakkestad kommune

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i KOSTRA-rapportering», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten til etterretning.

2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i KOSTRA-rapportering», til etterretning.

2. Kommunedirektøren skal gi informasjon til kontrollutvalget når administrasjonen anser at de har fått ferdigstilt alle punktene i kommunestyrets vedtak, og senest til kontrollutvalgets siste møte i 2024.

Herunder skal kommunen:

- fatte et vedtak i kommunen som legitimerer rapporteringsoppgaven
- oppnevne formell stedfortreder for KOSTRA – rapportering
- etablere skriftlige rutiner for oppfølging og rapportering
- etablere systematisk samarbeid med nabokommuner
- etablere skriftlige rutiner for evaluering av rapportering av tjeneste- og regnskapsdata
- etablere tiltak for å sikre god rapportering i IPLOS
- utarbeide eller oppdatere grunnlag for fordelingsnøkler
- oppdatere fordelingsnøkler

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/6 Notat om utsettelse fra revisjonen - forvaltningsrevisjonsprosjekt "Tiltak på vann- og avløpsnett - forsyningssikkerheten og kvalitet

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

1. Kontrollutvalget tar informasjonen om forsinket leveranse til orientering.
2. Kontrollutvalget forventer at forvaltningsrevisjonsprosjekt «Tiltak på vann- og avløpsnett – forsyningssikkerheten og kvalitet» blir levert helst til junimøtet som bestilt, og senest til kontrollutvalgets møte den 24.09. 2024.
3. Kontrollutvalget forutsetter at den forsinkede leveransen ikke påvirker fremdriften for øvrig i plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 til juli 2024.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/7 Workshop i forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderinger**Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:**

Kontrollutvalget ber om at innspillene tas med videre i sekretariatets arbeid med underliggende risiko og vesentlighetsvurdering som legges frem i juni møte.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Kontrollutvalget diskuterte flere mulige områder for forvaltningsrevisjon i neste planperiode. Kontrollutvalget var enstemmige om at diskusjonene tas med videre i sekretariatets arbeid med underliggende risiko og vesentlighetsvurdering som legges frem i juni møte.

PS 24/8 Kontrollutvalgets årsmelding 2023**Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:**

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2023 godkjennes.
2. Årsmeldingen oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Kontrollutvalgets årsmelding for 2023 tas til orientering.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/9 Uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer**Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:**

Uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer, tas til orientering.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/10 Referater og meldinger

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Sekretariatets innstilling enstemmig vedtatt.

PS 24/11 Eventuelt

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak 30.01.2024:

Ingen vedtak.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 30.01.2024:

Samlet saksfremstilling

Arkivreferanse: 2024/2478-2

Saksbehandler: May-Britt Lunde Nordli

Sakens gang

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
16/24	Kommunestyret	21.03.2024

Kontrollutvalgets årsmelding 2023 Rakkestad kommune

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kontrollutvalgets årsmelding for 2023 tas til orientering

Kommunestyrets behandling av sak 16/2024 i møte den 21.03.2024:

Behandling

Følgende hadde ordet i saken:

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Kontrollutvalgets årsmelding for 2023 tas til orientering

Vedlegg

- 1 Særutskrift av PS 24-8 Kontrollutvalgets årsmelding 2023.pdf
- 2 Årsmelding 2023 - Kontrollutvalget Rakkestad.pdf

Bakgrunn

Kontrollutvalget i Rakkestad kommune vedtok sin årsmelding i sak 24/8 den 30.01.2024.

Årsmeldingen skal oversendes kommunestyret til orientering.

Hjemmel

Kommuneloven § 23-5.

Melding om vedtak sendt:

Østre Viken kommunerevisjon, Østfold kontrollutvalgssekretariat.

Samlet saksfremstilling

Arkivreferanse: 2024/1929-9

Saksbehandler: May-Britt Lunde Nordli

Sakens gang

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
18/24	Kommunestyret	21.03.2024

Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret tar rapport om eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS til etterretning, og ber administrasjon om å følge opp anbefalinger som fremkommer av rapporten, herunder:

- legge til rette for at selskapet og styrerepresentanter blir registrert i styrevervregisteret.
- ta opp temaer knyttet til kommunalt eierskap i folkevalgtopplæringen.
- etablere rutiner for rapportering om selskap som kommunen har eierinteresser

Kommunestyrets behandling av sak 18/2024 i møte den 21.03.2024:

Behandling

Følgende hadde ordet i saken:

-

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret tar rapport om eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS til etterretning, og ber administrasjon om å følge opp anbefalinger som fremkommer av rapporten, herunder:

- legge til rette for at selskapet og styrerepresentanter blir registrert i styrevervregisteret.
- ta opp temaer knyttet til kommunalt eierskap i folkevalgtopplæringen.
- etablere rutiner for rapportering om selskap som kommunen har eierinteresser

Vedlegg

- 1 Særutskrift av PS 24-4 Rapport - Eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS.pdf
- 2 Eierskapskontroll Øst 110-sentral IKS.pdf

Bakgrunn

Kommunestyret behandlet plan for eierskapskontroll 2022 - 2023 i møte den 27. januar 2022.

Kontrollutvalget behandlet i møte 9. mai 2023, prosjektplan om eierskapskontroll med Øst 110-sentral IKS.

Revisjonen har gjennomført eierskapskontrollen.

Kontrollutvalget behandlet rapporten 30.01.24 i sak 24/4 og oversender rapporten for behandling i kommunestyret.

Melding om vedtak sendt:

Østre Viken kommunerevisjon, Østfold kontrollutvalgssekretariat, kommunedirektør, økonomisjef, beredskapssjef

Samlet saksfremstilling

Arkivreferanse: 2024/2547-2

Saksbehandler: May-Britt Lunde Nordli

Sakens gang

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
17/24	Kommunestyret	21.03.2024

Oppfølgingsrapport "Kvalitet i KOSTRA-rapportering" - Rakkestad kommune

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i KOSTRA-rapportering», til etterretning.
2. Kommunedirektøren skal gi informasjon til kontrollutvalget når administrasjonen anser at de har fått ferdigstilt alle punktene i kommunestyrets vedtak, og senest til kontrollutvalgets siste møte i 2024. Herunder skal kommunen:
 - fatte et vedtak i kommunen som legitimerer rapporteringsoppgaven
 - oppnevne formell stedfortreder for KOSTRA – rapportering
 - etablere skriftlige rutiner for oppfølging og rapportering
 - etablere systematisk samarbeid med nabokommuner
 - etablere skriftlige rutiner for evaluering av rapportering av tjeneste- og regnskapsdata
 - etablere tiltak for å sikre god rapportering i IPLOS
 - utarbeide eller oppdatere grunnlag for fordelingsnøkler
 - oppdatere fordelingsnøkler

Kommunestyrets behandling av sak 17/2024 i møte den 21.03.2024:

Behandling

Følgende hadde ordet i saken:

Lars Vegard Fosser (Sp), kommunedirektør Alf Thode Skog.

Kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i KOSTRA-rapportering», til etterretning.
2. Kommunedirektøren skal gi informasjon til kontrollutvalget når administrasjonen anser at de har fått ferdigstilt alle punktene i kommunestyrets vedtak, og senest til kontrollutvalgets siste møte i 2024. Herunder skal kommunen:

- fatte et vedtak i kommunen som legitimerer rapporteringsoppgaven
- oppnevne formell stedfortreder for KOSTRA – rapportering
- etablere skriftlige rutiner for oppfølging og rapportering
- etablere systematisk samarbeid med nabokommuner
- etablere skriftlige rutiner for evaluering av rapportering av tjeneste- og regnskapsdata
- etablere tiltak for å sikre god rapportering i IPLOS
- utarbeide eller oppdatere grunnlag for fordelingsnøkler
- oppdatere fordelingsnøkler

Vedlegg

- 1 Særutskrift av PS 24-5 Oppfølgingsrapport Kvalitet i KOSTRA-rapportering - Rakkestad kommune.pdf
- 2 Oppfølgingsrapport - KOSTRA.pdf

Bakgrunn

Kontrollutvalget og kommunestyret behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport som omhandlet kommunens KOSTRA-rapportering henholdsvis februar og april 2022.

Kontrollutvalget skal sørge for at vedtak, som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget følger opp vedtaket ved at revisjonen har utarbeidet en oppfølgingsrapport, denne ligger som vedlegg til saken.

Melding om vedtak sendt:

Østre Viken kommunerevisjon, Østfold kontrollutvalgssekretariat, kommunedirektør, økonomisjef.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2024/159
Dokumentnr.: 15
Løpenr.: 32155/2024
Klassering: 3016-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 07.05.2024	Utvalgssaksnr. 24/19
---	-------------------------------	--------------------------------

Eventuelt